

Uniunea Europeană

Guvernul României

Instrumente Structurale 2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

**PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL „MEDIU”
2007-2013**

RAPORTUL ANUAL DE IMPLEMENTARE 2014

ABREVIERI / LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR.....	5
0. REZUMATUL RAPORTULUI	7
1. IDENTIFICARE.....	33
2. SINTEZĂ ASUPRA STADIULUI IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL	34
2.1 Realizări și analiza progreselor.....	35
2.1.1. <i>Informații asupra progresului fizic al Programului Operațional</i>	<i>36</i>
2.1.2. <i>Implementarea financiară a programului</i>	<i>42</i>
2.1.3. <i>Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii.....</i>	<i>53</i>
2.1.4. <i>Finanțarea pe grupuri țintă.....</i>	<i>57</i>
2.1.5. <i>Finanțare recuperată sau refolosită.....</i>	<i>58</i>
2.1.6. <i>Analiza calitativă.....</i>	<i>58</i>
2.2. Informații despre concordanța cu legislația comunitară.....	69
2.3. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor.....	74
2.3.2. <i>Probleme identificate în implementarea acțiunilor și activităților conform art.10 din Regulamentul (CE) nr. 1081/2006</i>	<i>85</i>
2.4. Schimbări în contextul implementării programului operațional.....	85
2.4.1. <i>Analiza cadrului de reglementare cu impact asupra derulării programului operațional</i>	<i>85</i>
2.4.2. <i>Analiza contextului economico-social general din România</i>	<i>88</i>
2.4.3. <i>Măsuri întreprinse pentru contracararea efectelor crizei economico-financiare</i>	<i>88</i>
2.5. Modificări substanțiale privind articolul 57 al Regulamentului (CE) Nr. 1083/2006	90
2.6. Complementaritatea cu alte instrumente	90
2.7. Monitorizare și evaluare.....	104
2.7.1. <i>Sistemul de monitorizare al PO.....</i>	<i>104</i>
2.7.2. <i>Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS).....</i>	<i>107</i>
2.7.3. <i>Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional</i>	<i>107</i>
2.7.4. <i>Evaluarea Programului Operațional</i>	<i>108</i>
2.8. Rezerva națională de performanță.....	112
3. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI OPERAȚIONAL PE AXE PRIORITARE	113
3.1. Axa prioritară 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată.....	113
3.1.1. <i>Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate.....</i>	<i>114</i>
3.1.2. <i>Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor.....</i>	<i>123</i>
3.2. Axa prioritară 2 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric.....	130
3.2.1. <i>Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate.....</i>	<i>132</i>
3.2.2. <i>Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor.....</i>	<i>140</i>
3.3. Axa prioritară 3 - Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare	142
3.3.1. <i>Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate</i>	<i>143</i>
3.3.2. <i>Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor.....</i>	<i>148</i>
3.4. Axa prioritară 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii.....	149
3.4.1. <i>Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate.....</i>	<i>150</i>
3.4.2. <i>Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor.....</i>	<i>153</i>

3.5. Axa prioritară 5 - Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale in zonele cele mai expuse la risc	153
3.5.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate	154
3.5.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor	160
3.6. Axa prioritară 6 - Asistență Tehnică	161
3.6.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate	162
3.6.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor	164
4. PROGRAME FSE: CONFORMITATE SI CONCENTRARE	166
5. PROGRAME FEDR/FOND DE COEZIUNE: PROIECTE MAJORE	166
5.1. Evoluția realizărilor sau a estimării realizărilor	166
5.2. Evoluția finanțării	166
5.3. Lista proiectelor majore finalizate	166
5.4. Probleme semnificative întâmpinate în implementarea proiectelor majore și măsurile de remediere	167
5.5. Modificări ale listei orientative a proiectelor majore din POS Mediu	172
5.6. Proiecte nefuncționale	172
5a. PROGRAME FEDR/PROIECTE DE COEZIUNE: PROIECTE DE MEDIU CU INVESTIȚIE TOTALĂ EGALĂ SAU MAI MARE DE 25 DE MILIOANE EURO ȘI EGALĂ SAU MAI MICĂ DE 50 DE MILIOANE EURO	172
6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ	175
7. INFORMARE SI PUBLICITATE	177

ANEXE:

- Anexa 1 Lista proiectelor finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial Mediu
- Anexa 2 Defalcarea utilizării fondurilor pe categorii
- Anexa 3 Lista creanțelor bugetare
- Anexa 4 Fișele de monitorizare ale proiectelor majore

ABREVIERI / LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR

AA	Autoritatea de Audit
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
AM	Autoritate de Management
AP	Axă Prioritară
AT	Asistență Tehnică
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BEI	Banca Europeană pentru Investiții
BM	Banca Mondială
CC AT	Comitetul de Coordonare a Asistenței Tehnice
CE	Comisia Europeană
CM	Comitet de Monitorizare al Programului Operațional
CNC	Comitetul Național de Coordonare
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DCI	Document Cadru de Implementare
DMI	Domeniu Major de Intervenție
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FSC	Fonduri Structurale și de Coeziune
FSE	Fondul Social European
GLM	Grupul de Lucru pentru Monitorizarea Programelor Operaționale
HG	Hotărâre de Guvern
IIF	Instrumente de Inginerie Financiară
IS	Instrumente Structurale
IT&C	Tehnologia Informației și a Comunicării
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
OI	Organism Intermediar
ONG	Organizație Neguvernamentală
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PAP	Plan de Acțiuni Prioritare

PMP	Plan de Măsuri Prioritare
PO	Program Operațional
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POIM	POIM Programul Operațional Infrastructură Mare
PO DCA	Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative
POR	Programul Operațional Regional
POS	Program Operațional Sectorial
POS DRU	Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
POS CCE	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
POS M	Programul Operațional Sectorial Mediu
POIM	Program Operațional Infrastructură Mare
POS T	Programul Operațional Sectorial Transport
PC	Plan de Comunicare
RAI	Raport Anual de Implementare
ROF	Regulament de Organizare și Funcționare
SEA	Evaluarea Strategică de Mediu
SMIS-CSNR	Sistemul Unic de Management al Informației pentru Instrumente Structurale
UE	Uniunea Europeană

0. REZUMATUL RAPORTULUI

Programul Operațional Sectorial “Mediu” stabilește strategia de alocare a fondurilor europene pentru sectorul de mediu, în România, în perioada 2007-2013 prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și prin Fondul de Coeziune (FC) fiind unul din cele 7 programe operaționale elaborate în cadrul Obiectivului “Convergență” pentru perioada de programare 2007-2013, în acord cu cea de-a treia prioritate a PND 2007-2013 - “Protecția și îmbunătățirea calității mediului” și Prioritatea 1 a CNSR - “Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene”.

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea Acquis-ului comunitar de mediu și urmărește reducerea diferenței dintre infrastructura de mediu care există între România și Uniunea Europeană, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului se va concretiza în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei, canalizare și încălzire, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului “poluatorul plătește”.

Bugetul total al POS Mediu este de aproximativ 5,19¹ miliarde euro, din care 4,412 miliarde euro reprezintă finanțare nerambursabilă a Uniunii Europene și peste 0,73 miliarde euro reprezintă contribuția națională.

Stadiul implementării POS Mediu în anul 2014

De la demararea programului și până la data de 31.12.2014, au fost depuse, cumulativ, un număr de 814 proiecte, cu o valoare totală de 10.687.354.410,6 euro, din care contribuție UE 6.910.033.833,5 euro, ceea ce reprezintă 156,6% din alocarea UE pentru perioada 2007-2013. Din total, în cursul anului 2014, au fost depuse 123 de proiecte cu valoare totală de 908.083.606,67 euro, din care 688.748.256,5 euro reprezintă contribuția UE.

¹ Ca urmare a Hotărârii CM nr. 2/ 2013, prin Decizia CE (2013) 9272 de modificare a Deciziei C(2007)3467 de adoptare a programului operațional "Mediu", POS Mediu a fost modificat prin introducerea unei noi Axe Prioritare 1A) *Asistență tehnică pentru finanțarea elaborării prototipului de proiecte din sectorul de apă/apă uzată aferent următoarei perioade de programare* și realocarea către aceasta a sumei de 100 milioane euro de la nivelul Axei Prioritare 2, precum și realocarea către Programul Operațional Regional a unei sume de 100 milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul Axei Prioritare 2 - “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”.

Până la data de 31.12.2014, au fost semnate contracte de finanțare cu beneficiarii, pentru un număr de 511 proiecte, cu o valoare eligibilă de 6.964,82 milioane euro, ceea ce reprezintă 134,16% din alocarea pentru întreaga perioadă de programare. Numai în cursul anului 2014, au fost semnate contracte de finanțare pentru 63 proiecte, cu valoare eligibilă de 569,02 milioane euro. Ponderea cea mai mare a contractelor de finanțare semnate până în prezent, raportate la alocarea financiară, provine din axa prioritară 1 - *“Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată”*.

În ansamblu, procesul de pregătire și evaluare a aplicațiilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a înregistrat îmbunătățiri chiar dacă numărul total de proiecte aprobate a scăzut, lucru explicabil, de altfel, în contextul finalizării perioadei de programare 2007-2013 (aprobarea portofoliului de proiecte aferent sectorului de apă/apă uzată, angajarea în totalitate a fondurilor aferente sectorului de apă, protecția împotriva inundațiilor și eroziunii costiere, promovarea și aprobarea proiectelor finanțate din economiile înregistrate în procesul de contractare).

Până la sfârșitul anului 2014, au fost efectuate plăți către beneficiari (prefinanțări+rambursări) în valoare de 2.338,50 milioane euro, ceea ce reprezintă 45,45% din alocarea financiară POS Mediu pentru perioada 2007-2013. Dintre acestea, în cursul anului 2014, au fost efectuate plăți către beneficiari (prefinanțări+rambursări) în valoare de 691,01 milioane euro, ceea ce reprezintă 13,43% din alocarea financiară POS Mediu pentru perioada 2007-2013. Se constată o scădere cu 6,2% a plăților către beneficiari (prefinanțări+rambursări) comparativ cu anul 2013, când a fost plătită către beneficiari suma de 736,50 milioane euro, urmare a problemelor întâmpinate de beneficiari în implementarea proiectelor.

Astfel, la 31.12.2014, suma certificată și solicitată la rambursare către CE a fost de 1.865,46 milioane euro (totalul cheltuielilor publice eligibile), respectiv 42,28% din fondurile destinate POS Mediu, în timp ce totalul fondurilor efectiv rambursate de CE a fost de 1.755,38 milioane euro.

Tabelul 1 - Progresul financiar la 31.12.2014 pentru POS Mediu (fonduri UE) - cumulativ

Axa prioritară	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2014*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	Euro	%	euro	%	euro	%
	a	b	b/a	C	c/a	d	d/a	e	e/a
Axa prioritară 1	2.776.532.160	3.787.950.131	136,43	3.425.102.213	123,36	1.445.649.140	52,07	1.327.218.788	47,80
Axa prioritară 1A	100.000.000	55.448.362	55,45	55.448.352	55,45	669.862	0,67	332.555	0,33
Axa prioritară 2	734.223.079	979.409.693	133,40	948.142.618**	129,14	292.012.159	39,77	288.911.855	39,35
Axa prioritară 3	229.268.644	193.901.324	84,57	182.118.839	79,43	87.395.873	38,12	89.877.925	39,20
Axa prioritară 4	171.988.693	179.881.629	104,58	175.351.095**	101,95	77.937.868	45,32	76.985.886	44,76
Axa prioritară 5	270.017.139	392.215.928	145,26	349.543.381	129,45	69.463.251	25,73	64.951.279	24,05
Axa prioritară 6	130.440.423	83.733.161	64,20	101.350.085	77,6	16.293.962	12,49	17.182.603	13,17
TOTAL	4.412.470.138	5.672.540.228	128,55	5.237.056.583	118,6	1.989.422.115	45,09	1.865.460.891	42,28

*În conformitate cu legislația în vigoare (modificarea OUG 64/2009), au fost deduse economiile rezultate ca diferență între valorile estimate și valorile contractate în cadrul proiectelor finanțate din POS Mediu. **Transformare din Lei la curs Infoneuro Decembrie 2014: 4,4205, după eliminarea economiilor din Proiecte prin Act Adițional la Contractul de Finanțare.

² Toate valorile din tabel sunt cumulative și anume, de la începutul perioadei de programare până la 31.12.2014. Datele din tabel sunt raportate ca valori totale pentru fondurile publice. Coloanele "b" și "c" au fost calculate cu utilizarea cursului infoneuro decembrie 2014, 1 euro = 4.4205 lei. Pentru valorile din coloana "d" a fost folosit cursul de schimb Infoneuro aferent lunii în care ACP-ul a transmis Aplicațiile de plată la CE. Coloana "Fonduri UE certificate trimise la CE" constă din sumele financiare, fără restituirii.

Axa Prioritară 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată

Obiectivul principal al axei prioritare 1 este îmbunătățirea calității și accesului la infrastructura de apă, apă uzată, prin asigurarea serviciilor de apă/canalizare în majoritatea zonelor urbane până în 2015.

Având în vedere prevederile notei COCOF nr. 12-0050-01 privind posibilitatea de preluare a unor proiecte finanțate din alte surse, care stabilește regulile de eligibilitate a cheltuielilor pentru proiectele retrospective și modificarea POS Mediu, în sensul extinderii listei beneficiarilor eligibili pentru finanțare în cadrul AP 1, pentru creșterea absorbției și evitarea dezangajării automate a fondurilor disponibile în cadrul axei prioritare 1, în anul 2014 au fost acceptate două noi categorii de proiecte:

1. Proiectele alternative sau din economii, care reprezintă obiecte de investiții noi, cu perioadă de execuție până la 31 decembrie 2015, promovate de Operatorii Regionali pentru acoperirea economiilor generate în implementarea proiectelor inițiale. A fost demarată pregătirea unui număr de 37 de aplicații de finanțare (aprox. 460 de milioane de euro), de la 35 de beneficiari (8 nedorind să promoveze proiecte în acest sens).
2. Proiectele retrospective sunt proiecte finanțate initial din fonduri MDRAP (PNDL) și AFM, în diferite stadii de realizare, preluate spre finanțare din POS Mediu cu îndeplinirea criteriilor instituționale (aderarea la ADI și operarea de către Operatorul Regional) și de eligibilitate (investițiile în canalizare se derulează în aglomerări de peste 2000 locuitori echivalenți). Incepând cu anul 2014, a fost demarată o analiză asupra propunerilor de proiecte ce puteau fi promovate ca proiecte retrospective, fiind identificate aproximativ 250 de proiecte, din care 108 proiecte promovate prin Fondul pentru Mediu, 102 proiecte finanțate prin MDRAP (PNDL), restul reprezentând proiecte finanțate din alte surse de finanțare (în principal buget local).

În cadrul Axei Prioritare 1, pe parcursul anului 2014, au fost depuse 30 de proiecte care au intrat în evaluare, cu o valoare totală de 349.645.298 euro, din care contribuția FC este de 290.945.833 euro. Dintre acestea, 15 sunt proiecte alternative, cu o valoare totală eligibilă de 246.919.208 și contribuția UE de 212.232.127, 14 sunt retrospective cu valoarea totală eligibilă de 53.008.481 și contribuția din FC de 46.732.276 euro, 1 proiect nemajor al OR Raja Constanța în valoare eligibilă de 49.717.609 și contribuție din FC de 31.981.430. Pe lângă acestea, menționăm ca au fost în evaluare, în cursul anului 2014, și

3 proiecte majore în revizie (Maramureș, Vaslui și Bihor), a căror valoare inițială aprobată nu a suferit modificări.

La nivelul Axei prioritare 1, s-a aprobat un proiect nemajor *“Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată pentru regiunea Constanța Ilfov”* cu o valoare totală de 49.717.609 euro, din care contribuție UE în valoare de 31.981.430 euro. În anul 2014, în conformitate cu prevederile OUG 64/2009, au fost încheiate acte adiționale la Contractele de Finanțare, prin care au fost luate economiile rezultate în urma atribuirii și/ sau finalizării contractelor de achiziție publică. Astfel, s-au semnat două contracte de finanțare pentru două proiecte finanțate din economii în județul Dolj și Galați, în valoare totală de 24.572.260 euro, din care 19.787.423 euro fonduri UE.

La data de 31.12.2014, erau 48 proiecte în curs de implementare (43 proiecte majore și 5 nemajore), cu o valoare totală de 4.925 milioane euro, din care contribuția UE este de 3.788 milioane euro (123,26 % din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 1). Dintre acestea, pentru 3 proiecte (cu valoare totală de 65.125.157 milioane euro, din care contribuția UE este de 51.881.486 milioane euro) contractele de finanțare au fost semnate în cursul anului 2014.

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 1 până la 31.12.2014 se ridică la 44,32% din fondurile contractate (respectiv 52,51% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 1,38 miliarde euro, respectiv 43.80% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 1, din care fondurile UE reprezintă 1,33 miliarde euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 47,80%.

Tabelul 2 - Progresul financiar la 31.12.2013 pentru axa prioritară 1

Axa prioritară	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare +rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	Euro	Euro	%	Euro	%	Euro	%	euro	%
	a	b	b/a	C	c/a	D	d/a	e	e/a
Axa prioritară 1	2.776.532.160	3.787.950.131	136,43	3.425.102.213	123,36	1.445.649.140	52,07	1.327.218.788	47,80

Axă Prioritară 1A - „Sprijin pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură din sectorul apă/ apă uzată aferente următoarei perioade de programare financiară”, introdusă prin Decizia CE (2013) 9272 de modificare a POS Mediu, își propune utilizarea a 100 de milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul axei prioritare 2, pentru finanțarea de proiecte de pregătire a portofoliului pentru sectorul de apă 2014-2020.

Având în vedere necesitatea pregătirii următoarei perioade de programare 2014-2020, dezvoltarea portofoliului de proiecte pentru sectorul de apă/ apă uzată aferent perioadei de programare anterior menționată a fost demarată încă de la jumătatea anului 2011. Această activitate presupune finanțarea unor proiecte de asistență tehnică prin care se va asigura pregătirea aplicațiilor de finanțare pentru investițiile prioritare care vor fi finanțate în perioada 2014-2020.

Beneficiarii noii asistențe tehnice sunt Operatorii Regionali, aceștia urmând a avea și calitatea de autorități contractante. Ca și în perioada de programare curentă, în perioada 2014-2020 se vor finanța cu prioritate investiții necesare pentru conformarea cu directivele UE relevante. Proiectele vor cuprinde în mod echilibrat, atât investiții necesare pentru modernizarea sistemelor de apă/apă uzată din aglomerările aflate în aria de operare actuală a Operatorului Regional, cât și alte investiții necesare pentru extinderea ariei de operare a acestuia, astfel încât beneficiile câștigate prin procesul de regionalizare să nu fie irosite și investițiile pentru sprijinirea procesului de conformare cu acquis-ul comunitar să fie continuate.

În anul 2014, în cadrul Axei prioritare 1A, au fost depuse 42 de proiecte, cu o valoare totală de 166,521,903 euro, din care contribuția UE este de 135,682,047 euro.

În anul 2014, s-au semnat 14 contracte de finanțare aferente județelor Alba, Arad, Argeș, Cluj Sălaj, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Galați, Iași, Ilfov, Teleorman, Turda, Valea Jiului, Vrancea, cu o valoare totală de 68.290.619 euro, din care contribuție UE 55.643.196 euro.

Tabelul 2 - Progresul financiar la 31.12.2014 pentru axa prioritară 1A

Axa prioritară	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	Euro	Euro	%	Euro	%	Euro	%	euro	%
	a	b	b/a	C	c/a	D	d/a	e	e/a
Axa prioritară 1A	100.000.000	55.448.362	55,45	55.448.362	55,45	669.862	0,67	332.555	0,33

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 1A până la 31.12.2014 se ridică la 1,08% din fondurile contractate (respectiv 0,60% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 0.36 milioane euro, respectiv 0,30% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 1A, din care fondurile UE reprezintă 0.33 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 0.33%.

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate

Axa prioritară 2 este alcătuită din 2 domenii majore de intervenție, DMI 2.1 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor și DMI 2.2 - Reabilitarea siturilor contaminate istoric. Obiectivul principal al axei prioritare 2 este dezvoltarea sistemelor durabile de management al deșeurilor și reducerea numărului de situri contaminate istoric în cel puțin 30 de județe până în 2015.

În cadrul axei prioritare 2, au fost depuse, în cursul anului 2014, 2 proiecte (pentru DMI 2.1 - SMID Dolj și pentru DMI 2.2- Reabilitarea siturilor petroliere contaminate istoric – faza 1), cu o valoare totală de 114.863.541 euro, din care contribuția FEDR este de 92.925.150 euro (12,65% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 2).

În cadrul axei prioritare 2 au fost în evaluare în cursul anului 2014, 3 proiecte de management integrat al deșeurilor (Dolj, Galați, Buzău) și 1 proiect pentru DMI 2.2 - Reabilitarea siturilor petroliere contaminate istoric – faza 1, având o valoare totală de 170.274.919 euro fără TVA, din care 122.327.128 reprezintă contribuția FEDR. Pe parcursul anului 2014, au fost aprobate 3 proiecte majore (SMID Dolj, Reabilitarea siturilor petroliere contaminate istoric – faza 1 și SMID Bihor), în valoare totală de 185.879.885, din care contribuția UE (FEDR) este de 149.853.708 euro.

Astfel, în cursul anului 2014 au fost semnate 6 contracte de finanțare pentru proiectele aprobate (Maramureș, Dolj, Hunedoara, Constanța, Bihor și Reabilitarea siturilor de petrol contaminate istoric în România), a căror valoare totală, fără TVA este de 349.190.377 euro, din care contribuția UE reprezintă 265.288.217 euro.

La data de 31.12.2014, 38 proiecte sunt în curs de implementare - 19 proiecte majore și 19 proiecte nemajore, cu o valoare totală fără TVA de 1,29* miliarde euro, din care contribuția UE este de 948* milioane euro (129% din alocarea financiară UE pentru axa

prioritară 2) - transformare din Lei la curs Inforeuro Decembrie 2014: 4,4205, după eliminarea economiilor din Proiecte prin Act Adițional la Contractul de Finanțare.

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 2 până la 31.12.2014 se ridică la 30,26% din fondurile contractate (respectiv 40,07% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 312,08 milioane euro, respectiv 35,52% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 2, din care fondurile UE reprezintă 288,91 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 39,35%.

Tabelul 3 - Progresul financiar la 31.12.2014 pentru axa prioritară 2

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2014*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	euro	%	Euro	%	euro	%
	a	b	b/a	c	c/a	D	d/a	e	e/a
DMI 2.1	614.772.079	834.075.519	135,67	811.406.861	131,98	249,522.273	40,59	288.911.855	-
DMI 2.2	119.451.000	145.334.174	121,66	136.735.757	114,47	42.489.886	35,57		-
Total	734.223.079	979.409.693	133,40	948.142.618	129,14	292.012.159	39,77	288.911.855	39,35

* transformare din Lei la curs Inforeuro decembrie 2014: 4,4205, după eliminarea economiilor din Proiecte prin Act Adițional la Contractul de Finanțare

Axa Prioritară 3 - “Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare”

Obiectivul principal al axei prioritare 3 este reducerea impactului negativ asupra mediului și diminuarea efectelor schimbărilor climatice cauzate de sistemele de încălzire urbană în cele mai poluate localități până în 2015.

În cursul anului 2014, au fost depuse 7 proiecte care vizează continuarea lucrărilor pentru reabilitarea/modernizarea sistemelor de încălzire centralizată din municipiile: Bacău, Botoșani, Focșani, Iași, Oradea, Râmnicu Vâlcea, Timișoara, în valoare totală eligibilă de 220.563.284 euro și contribuție UE în val. de 118.764.845 euro.

Toate Contractele de Finanțare aferente axei prioritare 3 au fost semnate până la sfârșitul anului 2011.

În cadrul acestei axe, 7 proiecte sunt în curs de implementare, cu valoare totală de 367,52 milioane euro și o contribuție FC de 182,118 milioane euro, respectiv 79,43% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 3.

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 3 până la 31.12.2014 se ridică la 46,98% din fondurile contractate (respectiv 40,22% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 135,39 milioane euro, respectiv 34,84% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 3, din care fondurile UE reprezintă 89,88 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 39,20%.

Tabelul 4 - Progresul financiar la 31.12.2014 pentru axa prioritară 3

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2014*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare +rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	Euro	%	euro	%	euro	%
	a	b	b/a	C	c/a	d	d/a	e	e/a
Axa prioritară 3	229.268.644	193.901.324	84,57	182.118.839	79,43	87.395.873	38,12	89.877.925	39,20

Axa Prioritară 4 - "Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii"

Obiectivul principal al axei prioritare 4 este protecția și îmbunătățirea biodiversității și a patrimoniului natural prin sprijinirea managementului ariilor protejate, inclusiv prin implementarea rețelei Natura 2000.

În cadrul axei prioritare 4, în anul 2014 nu a avut loc nici o sesiune de depunere .

La data de 31.12.2014, 38 proiecte au fost finalizate, cu o valoare totală de 33,6 milioane euro, din care contribuția UE este de 22,5 milioane euro. 170 proiecte sunt în curs de implementare cu o valoare totală de 203 milioane euro, din care contribuția UE este de 153 milioane euro (101,95% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 4).

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 4 până la 31.12.2014 se ridică la 45,15% din fondurile contractate (respectiv 48,96 din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 78,26 milioane euro, respectiv 40,95% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 4, din care fondurile UE reprezintă 76,97 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 44,76%

Tabelul 5 - Progresul financiar la 31.12.2014 pentru axa prioritară 4

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12 2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
		euro	%	euro	%	euro	%	euro	%
		a	b/a	c	c/a	d	d/a	e	e/a
Axa prioritară 4	171.988.693	179.881.629	104,58	175.351.095	101,95	77.937.868	45,32	76.985.886	44,76

Axa Prioritară 5 - "Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc"

Axa prioritară 5 este alcătuită din 2 domenii majore de intervenție, DMI 5.1 - Protecția împotriva inundațiilor și DMI 5.2 - Reducerea eroziunii costiere. Obiectivul principal al axei prioritare 5 este reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale care afectează populația, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone până în 2015.

În cadrul axei prioritare 5, DMI 5.1, pe parcursul anului 2014, au fost depuse 9 proiecte de tip no regrets (Cracău la Bodești, Valea Groșeni, Bega, Vale Pasteur, Vale Cosmo, Târnavă Mică, Ialomița, Homorodul Mic și Șendreni), cu o valoare totală de 35.375.569 euro, din care contribuția FC este de 31.424.771 euro (11,63 % din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 5).

La nivelul DMI 5.1, în cursul anului 2014, au fost în evaluare la AM, 17 proiecte, cu o valoare totală de aproximativ 163.731.347 euro, din care 147.358.212 euro reprezintă contribuție UE. Dintre acestea, în cursul anului 2014, au fost aprobate 9 proiecte (Regularizare pârâu Ghelînța, Regulizare pârâu Bistrița pe sectorul Costești-Băbeni, Amenajare Albie râu Cracău la Bodești, Amenajarea râului Someșul Mic, Îndiguire și consolidare de mal pe râul Tisa în zona BF 254:319, Amenajare Valea Groșeni, Refacere consolidări canal Bega, Amenajare albie pârâu Voitinel și afluenți, Planul privind prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în bazinul hidrografic Mureș - etapa 2.), cu o valoare totală de 56.161.246 euro, din care 50.535.775 euro reprezintă contribuție UE. În cursul anului 2014, au fost semnate contracte de finanțare pentru 11 proiecte (*Asistență tehnică pentru pregătire proiecte, Reducerea eroziunii costiere, Someșul Mic, Bega, Mureș 2, Tisa la Remeți, Voitinel, Cracău, Costești Băbeni, Tisa între Borne, Ghelînța, Groșeni*) cu valoare totală de 74.871.377 euro, din care contribuția UE este de 66.759.275 euro.

La data de 31.12.2014, erau în curs de implementare 33 proiecte cu o valoare totală de 408,47 milioane euro, din care contribuția UE este de 349,54 milioane euro (129,45% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 5). Menționăm că, dintre acestea, 6 proiecte sunt finalizate, cu o valoare de 20,43 milioane euro, din care contribuția UE este de 16,63 milioane euro.

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 5 până la 31.12.2014 se ridică la 20,78% din fondurile contractate (respectiv 26,49% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 68,58 milioane euro, respectiv

21,71% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 5, din care fondurile UE reprezintă 64,95 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 24,05%.

Tabelul 6 - Progresul financiar la 31.12.2014 pentru axa prioritară 5

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	euro	%	euro	%	euro	%
	a	b	b/a	C	c/a	d	d/a	e	e/a
DMI 5.1	156.110.751	236.839.527	151,71	217.823.018	139,53	63.998.486	41,00	64.951.279	0,00
DMI 5.2	113.906.388	155.376.401	136,40	131.720.363	115,64	5.464.765	4,80		0,00
Total axa prioritară 5	270.017.139	392.215.928	145,26	349.543.381	129,45	69.463.251	25,73	64.951.279	24,05

Axa Prioritară 6 - "Asistență Tehnică"

Axa prioritară 6 este alcătuită din 2 domenii majore de intervenție, DMI 6.1 - Sprijin pentru management și evaluarea POS și DMI 6.2 - Sprijin pentru informare și publicitate.

Activitățile finanțate din asistență tehnică au ca scop creșterea capacității de absorbție a fondurilor Uniunii Europene, prin finanțarea activităților de monitorizare, evaluare și control a proiectelor, respectiv acțiuni de publicitate și informare pentru POS Mediu.

În cursul anului 2014, au fost depuse 33 proiecte, cu o valoare totală de 21.114.011,67 milioane euro, din care contribuția FEDR este de 19.002.610,50 milioane euro (14,57% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 6).

La data de 31.12.2014, erau în implementare 20 proiecte/contracte cu o valoare totală de 47,35 milioane euro, din care contribuția UE este de 42,51 milioane euro (32,60% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 6), alte 26 proiecte fiind finalizate.

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 6 până la 31.12.2014 se ridică la 20,77% din fondurile contractate (respectiv 13,96% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 17,49 milioane euro, respectiv 12,07% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 6, din care fondurile UE reprezintă 17,18 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 13,17%

.

Tabelul 6 - Progresul financiar la 31.12.2014 pentru axa prioritară

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare +rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	Euro	%	euro	%
	a	b	b/a	C	c/a	d	d/a
DMI 6.1	107.940.423	79.597.227	73,75	14.116.279	13,08	17.182.603	-
DMI 6.2	22.500.000	4.135.934	18,39	2.177.683	9,68		-
Total axa prioritară 6	130.440.423	83.733.161	64,20	16.293.962	12,49	17.182.603	13,17

Probleme întâmpinate în implementarea POS Mediu

- **Dificultăți în contractarea componentelor proiectului**, care reprezintă principala piedică în calea implementării la timp a proiectelor, create ca urmare a duratei mari a procedurilor de atribuire, puncte de vedere divergente ale autorităților cu atribuții în domeniul achiziției (ANRMAP, UCVAP, CNSC), a lipsei documentațiilor de atribuire pentru contractele din proiect la data semnării contractului de finanțare, a dificultăților în adaptarea la documentațiile standardizate, necunoașterea legislației achizițiilor publice/lipsa de acțiune a Beneficiarilor; necorelări cu lucrările finanțate prin diferite programe de investiții, dificultăți în obținerea garanțiilor și asigurărilor solicitate. Soluții tehnice diferite de cele licitate prin procedurile de atribuire, date prin diverse avize ale autorităților competente (Ministerul Transporturilor, ANAR, CFR), ce duc la suplimentarea valorilor contractelor déjà adjudecate.

Probleme generate de Beneficiari

- ✓ Diferențe între Caietul de Sarcini și situația reală din teren, atât în ceea ce privește listele de cantități, cât și în ceea ce privește cerințele de execuție
- ✓ Probleme privind proprietatea asupra terenurilor
- ✓ Întârzieri în obținerea autorizațiilor și avizelor
- ✓ Lipsă decizie management la nivelul autorităților contractante (OV-uri, revendicări)
- ✓ Întârzieri în predarea amplasamentelor sau modificarea amplasamentelor inițiale.
- ✓ Managementul financiar defectuos al proiectelor, din punct de vedere al nerespectării, de către beneficiari, a planificării și a prognozelor financiare, dar și al deficitului de cash-flow ca urmare a identificării unor nereguli în implementare, în principal legate de aplicarea legislației privind achizițiile publice, ceea ce induce o serie de corecții financiare ce trebuie suportate de beneficiari;
- ✓ Identificarea de deficiențe legate de capacitatea instituțională a Beneficiarilor, respectiv de modul în care aceștia îndeplinesc condiționalitățile din contractul de finanțare și implicarea insuficientă a managementului organizației în implementarea proiectelor (lipsa unui personal calificat în management de proiect, manageri de proiect/membri UIP fără experiență în implementarea unor proiecte și contracte de infrastructură sau în număr insuficient, lipsa unor experți tehnici în UIP,

asigurarea stabilității personalului UIP a Beneficiarilor pe întreaga perioadă de derulare a proiectelor).

- ✓ Implicarea redusă/slaba asumare a responsabilității a personalului de conducere a Beneficiarilor pentru soluționarea blocajelor apărute în implementarea proiectelor.
- ✓ Neconformități legate de numărul, conținutul și forma documentelor aferente cererilor de rambursare întocmite de beneficiari, precum și necorelări între documentele incluse în dosarul cererii de rambursare.

Probleme generate de Contractorii

- ✓ Mobiliarea insuficientă sau lipsa personalului și resurselor din partea contractorilor, echipamente, subcontractori, etc) care conduce la nerespectarea graficelor de execuție aferente contractelor de lucrări
- ✓ Întârzieri în proiectare sau proiectare deficitară
- ✓ Intrarea în insolvență sau faliment a antreprenorilor și incapacitatea acestora de a finaliza lucrările aferente contractelor; lipsa cadrului legislativ necesar transferării răspunderii privind finalizarea contractului de către susținătorul declarat în momentul ofertării contractului.
- ✓ Întârzieri în aprovizionarea cu echipamente
- ✓ Lipsa personalului calificat din partea antreprenorului, capabil să pregătească aplicațiile de plată

Măsuri întreprinse pentru soluționarea problemelor, cu impact asupra accelerării ritmului de implementare a POS Mediu

- sprijinirea beneficiarilor în procesul de promovare la nivelul Guvernului României a actelor normative necesare pentru asigurarea disponibilității terenurilor;
- organizarea de întâlniri de lucru pe teme specifice (mediu, tehnic, financiar, instituțional) pentru clarificarea observațiilor cuprinse în fiecare Correction Protocol/Documentele de Analiză și rezolvarea problemelor apărute în pregătirea proiectelor, cu participarea beneficiarilor, a consultanților și a echipei de asistență tehnică JASPERS;
- continuarea misiunilor de evaluare informală, organizate cu sprijinul Comisiei Europene având ca scop analiza stadiului de pregătire a proiectelor, discutarea principalelor aspecte critice întâmpinate pe parcursul pregătirii proiectelor și a

măsurilor necesare în vederea accelerării finalizării acestora și transmiterii oficiale spre aprobare. Astfel, în cursul anului 2014 au fost organizate 5 misiuni ale CE;

- organizarea, împreună cu asistența tehnică JASPERS, a unor vizite de lucru pe teren sau la sediul AM POS Mediu pentru clarificarea anumitor aspecte tehnice, financiare și instituționale privind viitoarele obiective de investiții;
- colaborarea cu Ministerul Fondurilor Europene și contractarea unei asistențe tehnice cu Banca Europeană de Investiții pentru evaluarea proiectelor majore din perspectiva riscului de nefinalizare a investițiilor în termenul de eligibilitate, a identificării mecanismelor de asigurare a finalizării proiectelor (fazarea proiectelor în perioada de programare 2014-2020) și a îndeplinirii indicatorilor de performanță asumați în cadrul programului operațional;
- organizarea de întâlniri cu persoane din conducerea Consiliilor Județene în care au fost dezbătute aspecte privind stabilitatea și experiența membrilor echipei de implementare, precum și aspecte legate de colaborarea cu instituțiile publice la nivel local, care sunt factori în implementarea proiectului; demersuri pentru modificarea legislației în domeniile sensibile: sprijinirea și colaborarea activă cu Ministerul Fondurilor Europene în promovarea de modificări/clarificări prin emiterea de Instrucțiuni pentru creșterea gradului de absorbție și reducerea riscului de dezangajare a fondurilor europene în domeniul achizițiilor publice, corecțiilor financiare, mecanismelor financiare (etc);
- simplificarea mecanismului de plată pentru a permite beneficiarilor care derulează operațiuni din conturile deschise la bănci comerciale să efectueze plățile din contribuția directă proprie direct către prestatori/furnizori din aceste conturi. Astfel, a fost redus termenul necesar efectuării plății, datorită eliminării procedurilor intermediare de transferuri de fonduri de la beneficiari în contul Trezoreriei și mai departe, în conturile prestatorilor/furnizorilor;
- flexibilizarea nivelului corecțiilor financiare în conformitate cu prevederile noului Ghid pentru determinarea corecțiilor financiare aplicate de CE pentru cheltuielile finanțate de UE prin management partajat, prin modificarea OUG 66/2011 (OUG 47/2014) privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.
- reducerea termenului necesar efectuării plății către beneficiari de către AM de la 5 la 3 zile lucrătoare, cu consecințe directe în creșterea ritmului de implementare a

proiectelor (Ordonanța de Urgență nr. 29/2014 pentru modificarea și completarea OUG nr. 64/2009);

- modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 198/2005 care să fie în linie cu procesul de regionalizare al sectorului de apă și canalizare și să încurajeze realizarea de investiții din surse locale în sistemele de apă și canalizare;
- modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului 34/2006 (OUG 51/2014) privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, astfel încât să fie eliminate disfuncționalitățile care determină întârzieri anormale în procesul de achiziție publică și o utilizare abuzivă a prevederilor aferente căilor de atac;
- participarea la întâlnirile lunare de progres realizate de Beneficiari, precum și efectuarea de vizite la fața locului ori de câte ori a fost necesar;
- intensificarea asistenței de tip „help-desk” oferite de AM și OI (e-mail, telefon, întâlniri) pentru Beneficiari și asigurarea, în mod operativ, a informațiilor de tip „lessons learned”, în scopul evitării problemelor privind calitatea scăzută a documentațiilor aferente cererilor de rambursare;
- întocmirea documentației de atribuire pentru asistență tehnică în vederea verificării cu celeritate a planurilor de management.

În perioada următoare, pentru a îndeplini țintele stabilite, AM POS MEDIU va avea în vedere:

- ✓ **Asigurarea fluxului financiar** necesar în vederea efectuării plăților pentru rambursarea cheltuielilor eligibile către beneficiari și pentru plata cheltuielilor eligibile rambursabile din cererile de plată, prin emiterea hotărârilor de guvern cu alocările financiare necesare.
- ✓ **Accelerarea procesului de identificare și analiză a unor proiecte retrospective** (*obiecte de investiții demarate din surse locale, MDRAP – buget de stat, AFM*) care să poată fi incluse pentru finanțare în cadrul POS Mediu, precum și a **unor proiecte alternative** (*obiecte de investiții noi, cu perioadă de execuție până la 31 decembrie 2015, promovate de Operatorii Regionali pentru acoperirea economiilor generate în implementarea proiectelor*).
 - Avantajul proiectelor retrospective este ca sunt deja începute, au contracte de achiziție publică semnate și sumele plătite din surse naționale pot fi solicitate spre rambursare către CE asigurându-se continuarea finanțării până la finalizarea

proiectelor; se vor prelua doar acele proiecte care respectă principiile directivelor europene privind achizițiile publice;

- Preluarea pe POS-ul de Mediu presupune modificarea sau clarificarea legislativă pentru creșterea plafonului de contractare la nivelul POS Mediu prin transferul creditelor de angajament și a creditelor bugetare de la instituțiile inițial finanțatoare către Ministerul Mediului;

- Localitățile aferente investițiilor ce vor fi preluate trebuie să fie membri ADI, să accepte politica de solidaritate, respectiv uniformizarea tarifelor și operarea să fie delegată către un Operator Regional;

✓ **Analiza unor proiecte propuse de către alte instituții publice decât cele aflate în lista de beneficiari eligibili pentru axa prioritară 5** și anume, Regia Națională a Pădurilor Romsilva, Administrația Națională de Meteorologie și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (și modificarea, în consecință, a POS Mediu).

✓ **Analiza includerii Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor în lista de beneficiari eligibili din cadrul axei prioritare 4**, pentru a permite finanțarea prin intermediul Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA și a Inspectoratelor Teritoriale de Regim Silvic și Vânătoare, a măsurilor de reconstrucție ecologică a terenurilor agricole degradate prin împădurire.

✓ **Mobilizarea beneficiarilor și a antreprenorilor** prin implicarea activă a factorilor decisivi din ADI:

- **Previziunile financiare** asumate de antreprenori/beneficiari **nu sunt respectate**, respectiv se constată un ritm de progres lent al implementării lucrărilor;

✓ **Continuarea monitorizării active a beneficiarilor** prin acordarea din partea AM și OI a unui sprijin pro-activ în ceea ce privește implementarea proiectelor în acești doi ani rămași de implementare și concentrarea pe creșterea capacității acestora de implementare în perspectiva noii perioade de implementare.

✓ **Pregătirea aplicațiilor de finanțare** pentru perioada 2014-2020.

✓ **Simplificarea mecanismelor de promovare și gestionare a proiectelor de investiții** (limitarea numărului de documente solicitate la depunerea proiectelor, standardizarea documentelor, reducerea termenelor de obținere a avizelor și autorizațiilor).

În anul 2014, reprezentanții DG AM POS Mediu au organizat sau au participat la evenimente dedicate beneficiarilor, au organizat help-desk-uri și întâlniri de lucru la nivel local, în cadrul cărora au fost diseminate materiale de informare și promovare POS Mediu.

De asemenea, site-ul www.posmediu.ro a fost actualizat permanent, iar prin proiectul „Cadru instituțional modular de procesare a informației vehiculate prin intermediul Programului Operațional Sectorial Mediu” se dorește îmbunătățirea și actualizarea site-ului existent. De asemenea, pagina de facebook a POS Mediu a fost folosită ca sursă de informare și interacțiune cu grupul țintă stabilit prin Planul de Comunicare pentru program.

Ofițerii de comunicare au menținut legătura cu jurnaliștii, răspunzând solicitărilor acestora scrise și verbale, dar și publicând comunicate de presă, orice câte ori a fost necesar.

În plus, reprezentanții DG AM POS Mediu a participat la târguri dedicate infrastructurii de mediu (Romenvirotec, Expo Apa).

1. IDENTIFICARE

PROGRAM OPERAȚIONAL	Obiectiv vizat: Convergență
	Aria eligibilă vizată: România - 8 regiuni de dezvoltare
	Perioada de programare: 2007-2013
	Referința/numărul programului (numărul codului CCI): 2007RO161PO004
	Titlul programului: Programul Operațional Sectorial "Mediu"
RAPORT ANUAL DE IMPLEMENTARE	Anul raportării: 2014
	Data aprobării raportului anual de implementare de către Comitetul de Monitorizare: 12 iunie 2015

2. SINTEZĂ ASUPRA STADIULUI IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL

Programul Operațional Sectorial “Mediu” stabilește strategia de alocare a fondurilor europene pentru sectorul de mediu, în România, în perioada 2007-2013 prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și prin Fondul de Coeziune (FC) fiind unul din cele 7 programe operaționale elaborate în cadrul Obiectivului “Convergență” pentru perioada de programare 2007-2013, în acord cu cea de-a treia prioritate a PND 2007-2013 - “Protecția și îmbunătățirea calității mediului” și Prioritatea 1 a CNSR - “Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene”.

POS Mediu este cel mai important program de asistență financiară pentru infrastructura de mediu, fiind un catalizator pentru o economie mai competitivă, un mediu mai curat și o dezvoltare regională mai echilibrată. POS Mediu continuă programele naționale existente de dezvoltare a infrastructurii de mediu și ia în considerare facilitățile și proiectele de dezvoltare finanțate de programele de asistență pentru preaderare (PHARE, ISPA, SAPARD).

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea Acquis-ului comunitar de mediu și urmărește reducerea diferenței dintre infrastructura de mediu care există între România și Uniunea Europeană, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului se va concretiza în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei, canalizare și încălzire, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului “poluatorul plătește”.

POS Mediu se bazează în totalitate pe obiectivele și prioritățile politicilor Uniunii Europene pentru mediu și infrastructură și este în acord cu obligațiile internaționale ale României și interesele sale naționale specifice.

Bugetul total al POS Mediu este de aproximativ 5,19 miliarde euro, din care 4,4 miliarde euro reprezintă finanțare nerambursabilă a Uniunii Europene din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională și 0,77 miliarde euro reprezintă contribuția națională.

POS Mediu a fost aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. 3467/11.07.2007, modificată ulterior prin Decizia Comisiei Europene nr. 2155/30.03.2012 și prin Deciziile Comisiei Europene nr. 6493/03.10.2013 și nr. 9272/16.12.2013.

2.1 Realizări și analiza progreselor

Pentru anul 2014, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial „Mediu” (POS Mediu) a continuat acțiunile în vederea îndeplinirii obiectivului general de intensificare a procesului de implementare a proiectelor, concomitent cu accelerarea plăților către beneficiari și creșterea ratei de absorbție.

Astfel, pe fondul creșterii valorii contractelor de finanțare (UE și BS) încheiate până la finalul anului 2014, în valoare eligibilă de 6.964,82 milioane euro, ceea ce reprezintă 134,16 % din totalul alocării financiare pentru POS Mediu, în perioada 2007-2013, se poate remarca o creștere a valorii plăților realizate de AM POS Mediu, care ating la sfârșitul anului valoarea de 2.338,50 milioane euro și o creștere a sumelor primite de la Comisia Europeană (inclusiv avansuri), până la valoarea de 2.276 milioane euro.

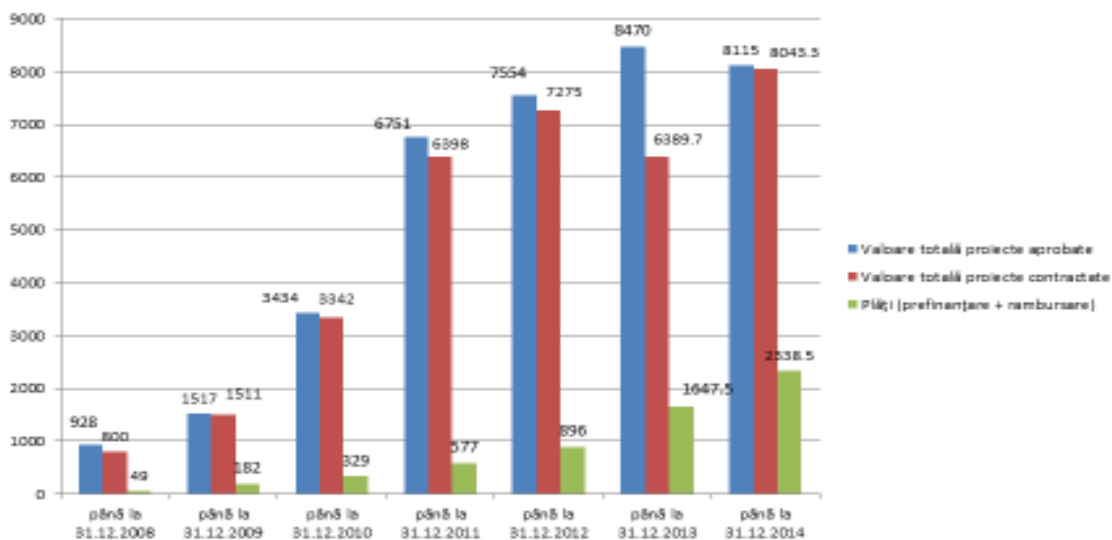
Ca urmare a eforturilor depuse, stadiul implementării POS Mediu la 31 decembrie 2014, se prezintă astfel:

- 814 **proiecte depuse** în valoare totală de 10.687,35 milioane euro, din care contribuția UE reprezintă 6.910,03 milioane euro;
- 550 **proiecte aprobate** în valoare totală de 8.875,76 milioane euro, din care contribuția UE reprezintă 5.703,67 milioane euro;
- 511 **contracte de finanțare semnate** în valoare totală de 7003,23 milioane euro, din care contribuția UE reprezintă 5.773,92 milioane euro;
- **Plăți realizate și prefinanțări acordate** în valoare totală de 2.338,50 milioane euro, din care rambursări din contribuția UE reprezintă 1.255,16 milioane euro;
- **Sume primite de la Comisia Europeană**, inclusiv avansuri, în valoare de 2.276 milioane euro;
- **38 proiecte finanțate din axa prioritară 4**, finalizate, cu o valoare totală de 33,6 milioane euro;
- **94 contracte/proiecte finanțate din axa prioritară 6**, finalizate financiar, în valoare eligibilă totală de 17,70 milioane euro.

Analizând situația comparativă a stadiului implementării POS Mediu, pe ani, putem remarca faptul că, pe măsură ce ritmul de aprobare și contractare a proiectelor scade, ca urmare a atingerii țintelor asumate, valoarea plăților și a rambursărilor crește.

Figura 2.1 - 1 Evoluția anuală în implementarea Programului Operațional

Situație comparativă a stadiului implementării POS Mediu -milioane euro-

2.1.1. Informații asupra progresului fizic al Programului Operațional

Indicatorii POS Mediu propuși la nivelul fiecărei axe, atât indicatorii de rezultat imediat (output) cât și cei la nivel de rezultat sunt formulați în așa fel încât progresul lor nu poate fi înregistrat decât la finalizarea unuia sau mai multor proiecte și nu pe măsură ce gradul de implementare al acestora crește. De aceea la sfârșitul anului 2011, AM POS Mediu a analizat posibilitatea de a introduce în DCI indicatori suplimentari la nivelul fiecărei axe, care să permită urmărirea realizărilor fizice din cadrul proiectelor, pe durata implementării acestora chiar și înainte de finalizarea lor. Astfel, acolo unde s-au înregistrat realizări la unii dintre acești indicatori propuși (de exemplu: număr stații de tratare/epurare noi sau reabilitate, km de rețele de alimentare cu apă/canalizare noi sau reabilitate, număr depozite neconforme închise, etc), aceste realizări sunt raportate la nivelul axelor prioritare și în cuprinsul acestui raport, fără ca impactul acestora să poată fi cuantificat la nivelul indicatorilor POS Mediu.

Sintetic, situația se prezintă astfel:

Tabelul 2.1.1 - 1 Progresul fizic al Programului Operațional

Indicatori cheie		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Localități care beneficiază de facilități de apă noi/ reabilitate în sistem regional	Realizare	60	60	60	60	60	105	171	171		171
	Ținta				200		250			300	300
	Valoarea de bază	60									60
Stații de epurare noi/ reabilitate	Realizare	30	30	30	30	30	45	55	75		55
	Ținta				75		150			200	200
	Valoarea de bază	30									30
Populația conectată la serviciile de apă în sistem regional (%)	Realizare	52	52	52	52	52	52	60	65		65
	Ținta				62		64			70	70
	Valoarea de bază	52									52
Apă uzată epurată corespunzător din totalul volumului de apă uzată (%)	Realizare	35	35	35	35	35	35	35	35		35
	Ținta				45		54			60	60
	Valoarea de bază	35									35
Companii regionale de apă create	Realizare	10	14	30	41	43	43	43	44		44
	Ținta		10	25	35					35	35
	Valoarea de bază	10									10
Sisteme integrate de management al deșeurilor nou create la nivel	Realizat	0	0	0	0	0	0	0	1		1
	Ținta				15		25			37	37
	Valoarea de bază	0									0

Indicatori cheie		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
județean/ regional											
Depozite de deșeuri municipale vechi închise în zonele urbane	Realizat	0	0	0	0	3	9	17	34		34
	Ținta				60		110			150	150
	Valoarea de bază	0									0
Populație care beneficiază de sisteme îmbunătățite de management al deșeurilor (milioane loc.)	Realizat	0	0	0	0	0	0	0	0,3		0,3
	Ținta				4		6			8	8
	Valoarea de bază	0									0
Număr de proiecte pilot pentru reabilitarea siturilor contaminate istoric	Realizare	0	0	0	0	0	0	0	3		3
	Ținta				2		3	5		12	12
	Valoarea de bază	0									0
Sisteme de încălzire centrală reabilite	Realizare	0	0	0	0	0	0	0	2		2
	Ținta				3		8			8	8
	Valoarea de bază	0									0
Studii de opțiuni elaborate	Realizare	0									
	Ținta				8		15			15	15
	Valoarea de bază	0									0
Localități în care calitatea aerului este îmbunătățită ca urmare a sistemelor de încălzire reabilite	Realizare								2		2
	Ținta				3		8			8	8
	Valoarea de bază	0									0
Reducerea emisiilor de SO ₂	Realizare								6.764		6.764
	Ținta				55.000		15.000			15.000	15.000

Indicatori cheie		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	Valoarea de bază	80.000									80.000
Reducerea emisiilor de NOx provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	Realizare								1.522		1.522
	Ținta				5.900		4.000			4.000	4.000
	Valoarea de bază	7.000									7.000
Arii protejate și situri Natura 2000, cu planuri de management în vigoare/aprob. (nr.)	Realizat	3	3	3	3	3	5	7	7		7
	Ținta				80	160		240	240		240
	Valoarea de bază	3									3
Suprafața ariilor protejate și a siturilor Natura 2000, care beneficiază de măsuri de conservare a naturii (% din suprafața totală a ariilor protejate)	Realizat	0	0	0	0	0	0	0	0,1		0,1
	Ținta				20	40		60	60		60
	Valoarea de bază	0									0

Analiza stadiului de realizare al indicatorilor cheie conduce la următoarele concluzii:

- Deși pe parcursul anului 2014 au fost finalizate mai multe contracte de servicii, lucrări și furnizare în cadrul tuturor axelor prioritare POS Mediu, marea majoritate a proiectelor nu au fost finalizate, ceea ce face ca, ținând cont de specificul proiectelor, impactul asupra indicatorilor să fie unul limitat;
- În ceea ce privește indicatorii specifici axei prioritare 1 - Apă și apă uzată (cu excepția indicatorului „Companii regionale de apă create”), domeniului major de intervenție 2.2 - Reabilitarea siturilor contaminate și axa prioritară 4 - Protecția naturii, se remarcă o întârziere în ritmul de implementare a proiectelor, care se reflectă în gradul de atingere al indicatorilor;
- În cazul indicatorilor aferenți domeniului major de intervenție 2.1 (deșeuri), axei prioritare 3 - Termoficare și axei prioritare 5 - Protecție împotriva inundațiilor progresul înregistrat ne indică că este nevoie de un ritm susținut în ceea ce privește implementarea propriu-zisă a proiectelor aprobate, în vederea recuperării întârzierilor înregistrate.
- Referitor la indicatorii pentru Axa prioritară 1 și pentru Axa prioritară 2.1, menționăm și impactul fazării anumitor proiecte din cadrul acestor 2 axe (care depășesc termenul final de eligibilitate pentru finanțarea alocată din POS MEDIU) asupra gradului de îndeplinire a indicatorilor de performanță asumați în cadrul POS Mediu.

În ceea ce privește indicatorii de mediu, pentru a asigura monitorizarea efectelor proiectelor implementate prin POS Mediu asupra mediului, în cadrul evaluării strategice de mediu efectuate în anul 2006, au fost stabiliți următorii indicatori de mediu (în coordonare cu indicatorii naționali de monitorizare a mediului):

- emisii de oxizi de azot (NO_x , SO_2 , compuși organici volatili COV și PM10);
- creșterea volumului de ape uzate tratate;
- suprafața de teren curățată de deșeuri;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- procentul suprafeței totale a ariilor protejate din România care beneficiază de măsurile de conservare a naturii;
- suprafața ariilor protejate și a potențialelor arii Natura 2000 afectate (ha);

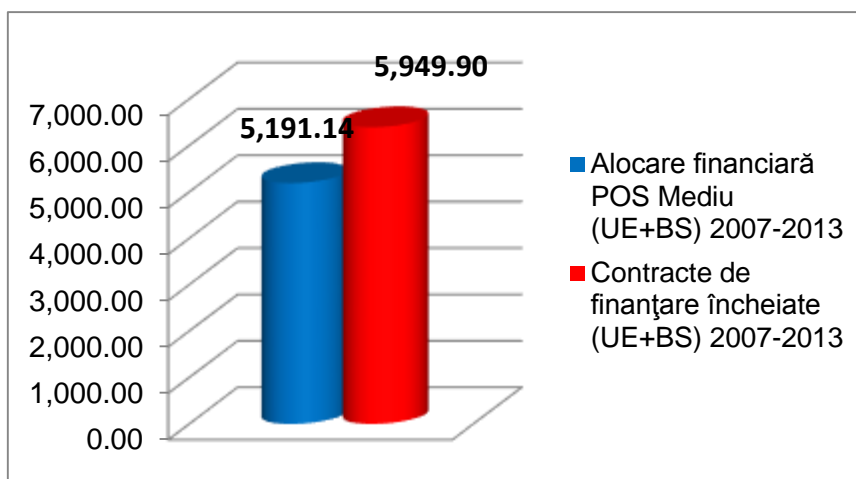
- morbiditatea și mortalitatea generale și specifice pentru populația expusă;
- nivelul zgomotului exterior/interior;
- număr de proiecte care contribuie la protecția împotriva dezastrelor naturale și industriale;
- reducerea consumului de apă/persoană (din populația deservită) în sensul limitării utilizării resurselor naturale epuizabile;
- deșeuri reciclate, deșeuri separate și deșeuri recuperate pentru folosire ulterioară (în tone);
- rata de conectare a populației la serviciile sanitare (urbane și rurale, %);
- suprafața vechilor zone contaminate istoric, curățată, revitalizată sau recuperată pentru a fi refolosită (ha);
- lungimea zonei costiere reabilitate (km);
- sporirea eficienței energetice în sistemele termice și electrice sprijinite prin proiecte (%);
- numărul de proiecte care facilitează conversia la surse energetice regenerabile;
- numărul de proiecte care implică stimularea comportamentului responsabil în privința protecției mediului (ex. campanii de conștientizare);
- numărul de proiecte care vizează promovarea turismului durabil (ex. în siturile Natura 2000).

Dat fiind faptul că majoritatea investițiilor finanțate POS Mediu sunt complexe, durata de execuție a acestor lucrări fiind de peste 2-3 ani și că cele mai multe proiecte nu au fost finalizate, rezultatele sau efectele acestor proiecte nu au putut fi cuantificate decât parțial, pentru indicatorii de mediu (*tbc*).

2.1.2. Implementarea financiară a programului

Valoarea contractelor de finanțare încheiate până la finalul anului 2014 reprezintă 115,63% din totalul alocării financiare pentru POS Mediu în perioada 2007-2013, respectiv 5.949,90 milioane euro (fonduri UE și BS).

Figura nr 2.1.2-1 - Situația contractelor de finanțare încheiate (milioane euro)

În ceea ce privește plățile efectuate, acestea au atins valoarea de 2.338.503.933 euro. În cursul anului 2014, plățile sunt de 691.009.234 euro, din care 163.094.932 euro prefinanțare acordată beneficiarilor (149.559.869 euro din Fondul de Coeziune și 13.535.063 euro din Fondul European de Dezvoltare Regională) și 527.914.302 euro rambursări UE+BS (către beneficiari), din care 408.666.865 euro din FC și 119.247.437 euro din FEDR.

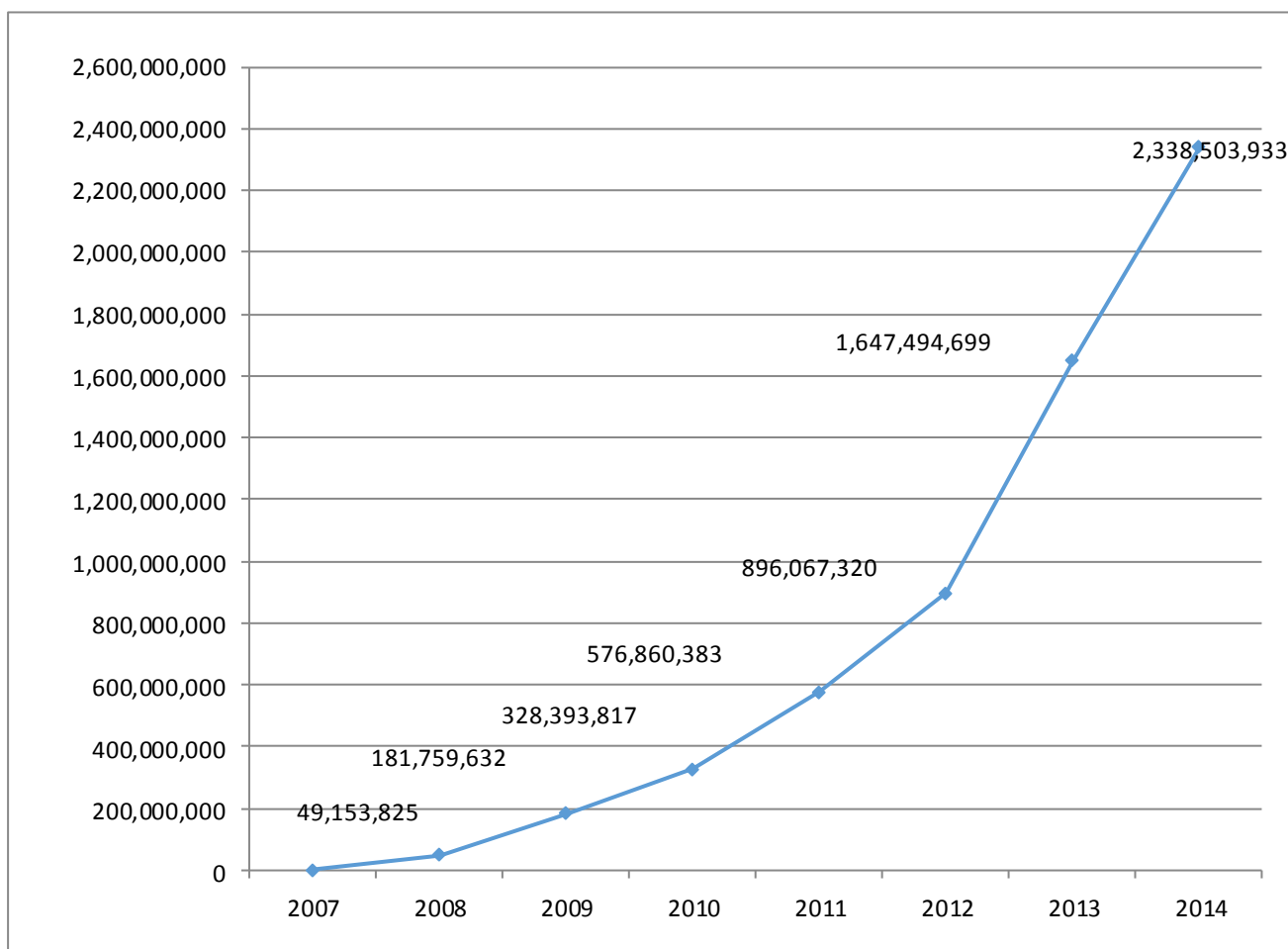

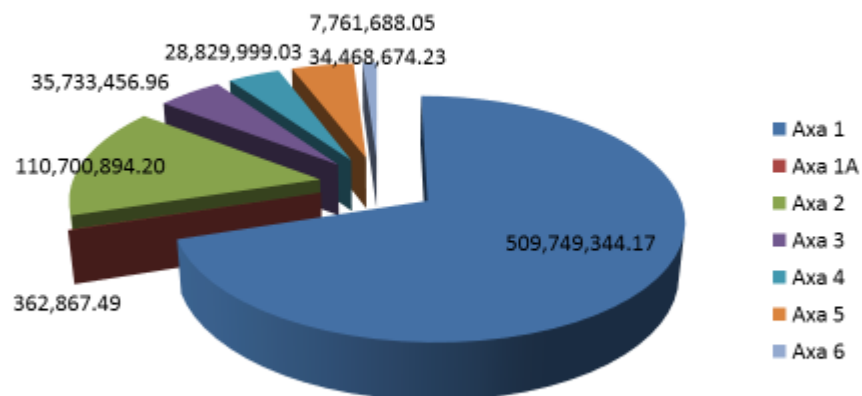
Figura 2.1.2-2 Evoluția plăților către beneficiari

Luând în considerare Cererile de Rambursare, se poate remarca faptul că în anul 2014 au fost depuse 1.792 de cereri, de 1,08 ori mai multe decât în anul 2013, când au fost depuse 1.662 cereri. Valoarea totală a cheltuielilor eligibile autorizate de AM POS Mediu în cursul anului 2014 este de 727.606.924,13 euro. Diferențiat, pe axe prioritare, valoarea cheltuielilor se prezintă astfel:

- Axa 1 - 509.749.344,17 euro;
- Axa 1A – 362.867,49 euro;
- Axa 2 - 110.700.894,20 euro;
- Axa 3 - 35.733.456,96 euro;
- Axa 4 - 28.829.999,03 euro;
- Axa 5 - 34.468.674,23 euro;
- Axa 6 - 7.761.688,05 euro.

Figura nr. 2.1.2-3 - Situația cererilor de rambursare autorizate pe axe prioritare –

Situația cererilor de rambursare în 2014 -Euro-

Referitor la valoarea totală a cheltuielilor certificate de ACP și solicitate la CE, aceasta este de 720.158.257,34 euro.

Tabelul 2.1.2 - 1 Cheltuielile eligibile totale (euro)/Axe prioritare

Axa Prioritară	Alocarea totală a PO (UE si contributia natională)	Baza de calcul a contributiei UE (cost public sau total)	Suma totală a cheltuielilor eligibile certificate, efectuate de către beneficiari	Contribuția publică corespunzătoare	Rata de implementare (în procente)
	a	b	c	d	e
Axa Prioritară 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată Fondul relevant - FC	3.149.423.956	public	1.379.506.861,87	1.379.506.861,87	43,80%
Axa Prioritară 1 – Sprijin pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură din sectorul apă/ apă uzată aferente următoarei perioade de programare financiară Fondul relevant - FEDR	122,728,555	public	363,525,38	363,525,38	0,30%
Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate Fondul relevant - FEDR	878.476.962	public	312.078.668,59	312.078.668,59	35,52%
Axa Prioritară 3 - Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență	388.640.131	public	135.385.536,49	135.385.536,49	34,84%

<i>energetică în localitățile cele mai afectate de poluare</i> Fondul relevant - FC					
Axa Prioritară 4 - <i>Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii</i> Fondul relevant - FEDR	191.098.548	public	78.263.978,66	78.263.978,66	40,95%
Axa Prioritară 5 - <i>Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc</i> Fondul relevant - FC	315.839.375	public	68.575.598,19	68.575.598,19	21,71%
Axa Prioritară 6 - <i>Asistența Tehnică</i> Fondul relevant - FEDR	144.933.804	public	17.493.237,68	17.493.237,68	12,07%
TOTAL GENERAL	5.191.141.331		1.991.667.406,87	1.991.667.406,87	38,37%

Suma rambursată de către CE la sfârșitul anului 2014 este de 703.241.361,99 euro. Din această sumă, 79.152.284,18 euro reprezintă valoarea rambursată de CE prin mecanismul TOP-UP, mecanism de suplimentare a plăților din bugetul național (Plăți Naționale Directe Complementare CNDP). Mecanismul s-a aplicat pentru POS Mediu conform Regulamentului UE nr.1311/2011 din 25.10.2013 cf. Ares (2013)3471484 și permite ca plățile intermediare din partea CE să fie sporite cu 10% peste rata normală de cofinanțare aplicabilă fiecărei priorități a programelor operaționale.

Monitorizarea regulii n+3/n+2

Pentru a evita dezangajarea automată, până la data de 31.12.2014, suma necesară de solicitat la rambursare de la CE, era reprezentată de angajamentele bugetare aferente anului 2008, 2009, 2010 și 2011, în sumă totală de 2.641.888.394 euro, din care FEDR 675.750.424 euro și FC 1.966.137.970 euro.

Până la 31.12.2014, Comisia Europeană a plătit/acceptat aplicații de plată pentru POS Mediu în suma de 2.386.236.831 euro, respectiv:

- 520.775.940 euro sub formă de plăți în avans, din care:
 - 409.477.243 euro din FC
 - 111.298.698 euro din FEDR
- 1.865.460.891 euro sub formă de rambursări, din care:
 - 1.482.047.992 euro din FC
 - 383.412.899 euro din FEDR

La data de 31.12.2014, valoarea plăților efectuate (prefinanțare și plăți intermediare) a fost mai mică decât valoarea angajamentelor bugetare aferente anilor 2008, 2009, 2010 și 2011, rezultând un risc de dezangajare automată, în valoare totală de 255.651.563 euro, din care: 181.038.828 euro reprezentând FEDR, respectiv 74.612.735 euro reprezentând FC. Cu toate acestea, în conformitate cu excepția prevăzută de art. 94 alin.(1) din Regulamentul CE nr.1083/2006, cu modificările și completările ulterioare, dezangajarea automată la nivelul POS Mediu a fost evitată.

Tabelar, situația se prezintă astfel:

Tabelul 2.1.2 - 2 Stadiul îndeplinirii regulii N+3/N+2 la 31.12.2014 (milioane euro)

Fond UE	Alocare UE						Avans CE 2007-2013	Rambursări/Solicitări de plată transmise către CE 2007- 2014 ³	Excepții (art.94 al Reg. 1083/2006)	Total avans+rambursări +excepții	Risc n+3/n+2		
	2008	2009	2010	2011	2012	2013					2013	2014	2015
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
FEDR	126,42	157,45	177,12	214,76	260,87	200,03	111,30	383,41	181,04	460,99 675,75		0	460,9
FC	356,28	466,45	551,62	591,78	633,34	676,34	409,47	1.482,05	74,62	1.966,14		0	1309,68
Total	482,70	623,90	728,74	806,54	894,21	876,37	520,77	1.865,46	255,66	2.641,89		0	1770,58

³ Sume cumulate la 31 decembrie 2013

10 = 7+8+9

11 = (2+3)-10 (dacă valoarea e negativă, 11=0, iar diferența în minus se reportează pentru 2013)

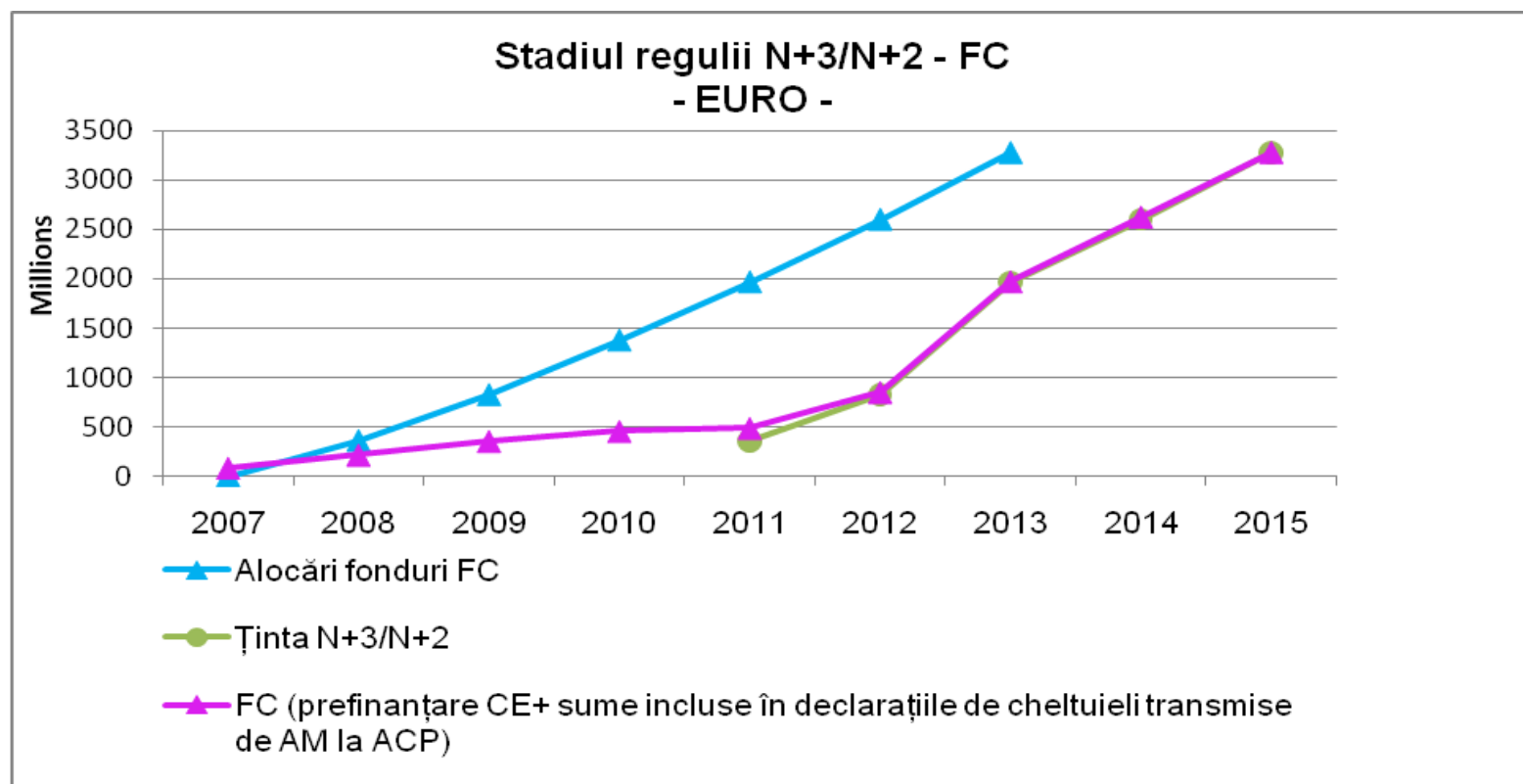
12 = (4+5+9) - (suma reportată de la 11, dacă valoarea este negativă)

13 = 6

Pentru FC, stadiul regulii N+3/N+2 se prezintă astfel:

Cumulat până la	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Alocări fonduri FC	0	356,28	822,74	1.374,36	1.966,14	2.599,48	3.275,82		
Ținta N+3/N+2					356,28	822,74	1.374,36	1.966,14	3.275,82
FC (avans CE+sume incluse în declarațiile de cheltuieli transmise de AM la ACP)	81,89	212,93	353,00	453,29	484,58	847,13	1.350,13	1.891,52	3.275,82

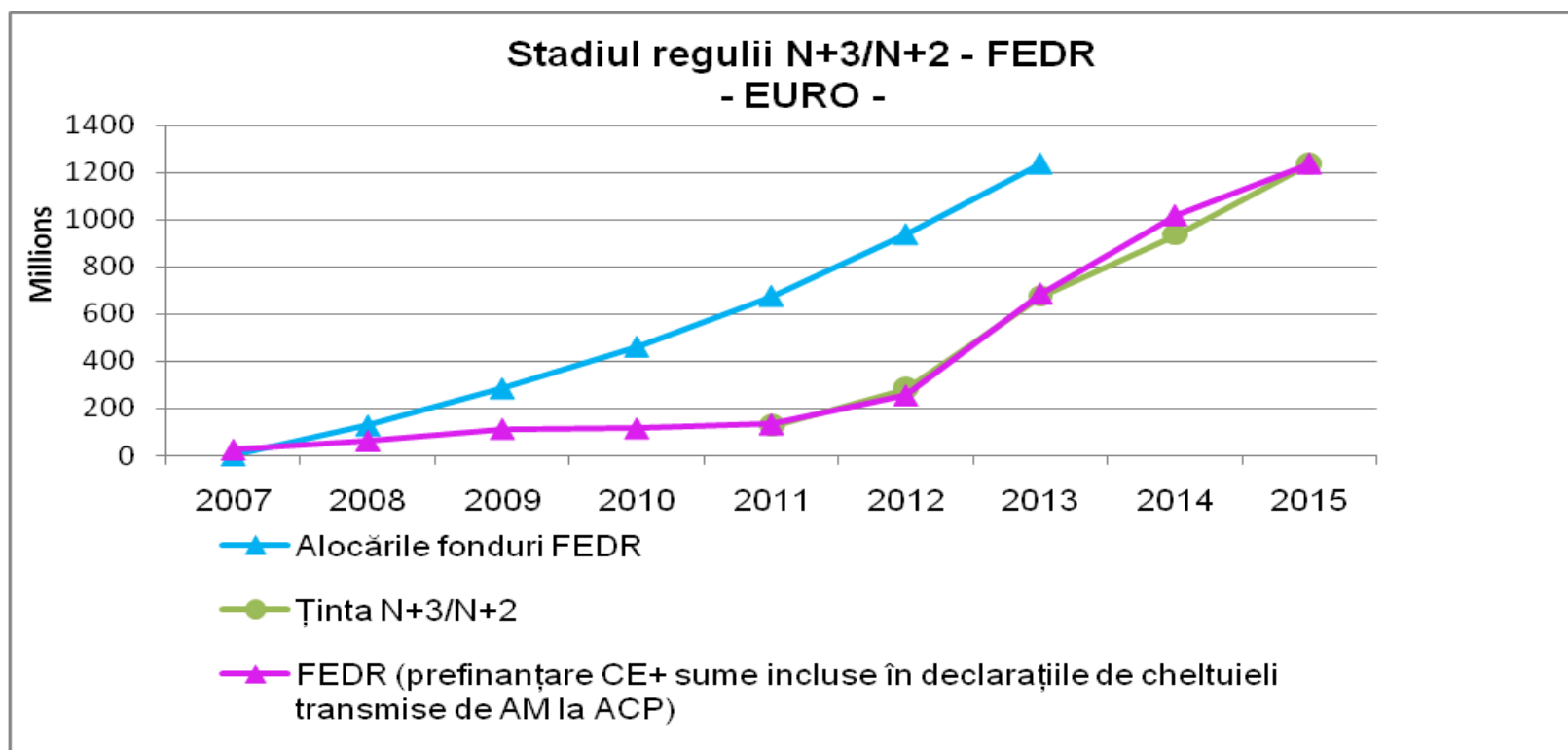
Figura 2.1.2-5 - Stadiul conformității cu regula N+3/N+2 – FC

Pentru FEDR, stadiul regulii N+3/N+2 se prezintă astfel:

Cumulat până la	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Alocările fonduri FEDR	0	126,42	283,86	460,99	675,75	936,62	1.136,65		
Ținta N+3/N+2					126,42	283,86	460,99	936,62	1.136,65
FEDR (prefinanțare CE+ sume incluse în declarațiile de cheltuieli transmise de AM la ACP)	24,73	61,83	112,54	115,15	132,00	254,78	346,54	494,71	1.136,65

Figura 2.1.2-6 - Stadiul conformității cu regula N+3/N+2 - FEDR

În analiza cifrelor incluse în aceste tabele, se poate sesiza faptul că sumele, obligatoriu de rambursat de către CE în anul 2014, pentru a se evita riscul dezangajării, sunt semnificativ importante, comparativ cu perioadele anterioare. Reamintim, în acest context, măsurile luate de AM POS Mediu în vederea evitării dezangajării - rolul promovării proiectelor alternative și retrospective și rolul fazării proiectelor (a evaluării portofoliului de proiecte majore din perspectiva riscului de nefinalizare a investițiilor în termenul de eligibilitate, a identificării mecanismelor de asigurare a finalizării proiectelor și a îndeplinirii indicatorilor de performanță asumați): . Considerăm însă că, dat fiind nivelul actual al contractelor de finanțare semnate, precum și cel al contractelor de achiziții publice încheiate, în cursul anului 2015 se va reuși transmiterea unor declarații de cheltuieli a căror valoare să acopere sumele calculate ca risc de dezangajare automată.

2.1.3. Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii

Defalcarea fondurilor pe combinații ale codurilor celor cinci dimensiuni sunt prezentate în Anexa 2.

A) Temă prioritară

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro**	2012 Euro	Cumulat 2012 euro***	2013 euro	Cumulat 2013 euro****	2014 euro	Cumulat 2014 euro****
43	Eficiența energetică, co-generare, gestionarea energiei	21,379,420	30,102,549	51,481,969	0	51,481,969	0	51,481,969	0	51,481,969
44	Managementul deșeurilor menajere și industriale	204,350,168.45	241,458,941	445,809,109.45	63,538,159.55	509,347,269	173,719,422	683,066,691	190,981,663	874,048,354
45	Managementul și distribuția apei (apă potabilă)	499,410,014.95	374,245,829	873,656,843.95	157,103,400	1,030,760,243.95	70.522.290	1,101,282,533.95	19,725,719.14	1,121,008,253.09
46	Tratarea apei (apă uzată)	1,210,377,278.05	977,439,579	2,187,816,857.05	213,272,957	2,401,089,814.05	233,968,668	2,635,058,482.05	31,883,395.86	2,666,941,877.91
47	Calitatea aerului	67,969,303	74,450,051	142,419,354	0	142,419,354	0	142,419,354	0	142,419,354
50	Reabilitare situri poluate istoric	-	30,548,960	30,548,960	42,225,519	72,774,479	0	72,774,479	74,306,554	147,081,033
51	Promovarea biodiversității și protecția naturii (inclusiv NATURA 2000)	37,910,944.39	29,840,575	67,751,519,39	48,151,353.61	115,902,873	56,586,268	172,489,141	6,843,651.40	179,332,792.40
53	Prevenirea riscurilor (inclusiv elaborarea și	12,762,702	70,444,674	83,207,376	7,586,177	90,793,553	234,336,153	325,129,706	279,805,465.23	604,935,171.23

	punerea în aplicare a planurilor și măsurilor pentru prevenirea și gestionarea riscurilor naturale și tehnologice)									
85	Pregătire, monitorizare, implementare și control	6,800,803.32	22,753,833.68	29,554,636.93	5,432,716.07	34,987,353	40,844,934.74	75,832,287.74	68,563,537.33	144,395,825.07
86	Evaluare și studii; informare și comunicare	2,655,583.61	2,015,432.39	4,671,016	20,600,678	25,271,694	246,103.1	25,517,797.1	70,848.94	25,588,646.04
	TOTAL	2,063,617,217.77	1,853,300,424.07	3,916,917,641.77	557,910,960.23	4,474,828,602	810,223,840	5,285,052,442	672,180,835	5,957,233,277

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

*** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

***** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2014.

B) Forma de finanțare

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro**	2012 euro	Cumulat 2012 euro***	2013 euro	Cumulat 2013 euro****	2014 euro	Cumulat 2014 euro****
01	Asistență nerambursabilă	1.971.533,27	761.146,03	2.732.679,3	848.813,72	4.474.828.602	810.223.840	5.285.052.442	672,180,835	5,957,233,277

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro**	2012 Euro	Cumulat 2012 euro***	2013 euro	Cumulat 2013 euro****	2014 euro	Cumulat 2014 euro****
00	Nu este cazul	22.059.409,04	95,213,940	117.273.349,04	74,184,747.62	191,458,096.66	95,147,715	286,605,811.66	68,634,386.26	342,054,163.66
01	Urban	1.905.673.636,75	1.338.035.691	3.243.709.327,75	321,792,545.7	3,565,501,873.45	504,875,797	4,070,377,670.45	319,285,389.79	4,402,849,094.5
02	Munți	4.180.725,97	2.830.687	7,011,412.97	-	7,011,412.97	12.545.726	19.557.138,97	6,843,651.39	26,400,790.36

04	Zone slab și foarte slab populate	10.528.215,10	1.985.711	12.513.926,1	-	12.513.926,1	-	12.513.926,1	-	12.513.926,1
05	Rural	121.175.230,91	415.234.395	536.409.625,91	161.933.666,91	698.343.292,82	197.654,601	895.997.893,82	277.417.407,44	1.173.415.301,26
	TOTAL	2.063.617.217,77	1.853.300.424,00	3.916.917.641,77	557.910.960,23	4.474.828,602	810.223,840	5,285,052,442	672,180,835	5,957,233,277

***sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

***** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2014.

C) Tipul teritoriului

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

*** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

***** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2014

În ceea ce privește dimensiunea 3 - Tipul teritoriului, rezultă faptul că 77% din finanțare este concentrată pe zona urbană. De asemenea, se remarcă faptul că, dacă mediul urban este caracterizat de prezența tuturor tipurilor de proiecte finanțate prin POS Mediu, în mediul rural sunt caracteristice proiectele în domeniul gestionării deșeurilor, protecției naturii și inundațiilor.

D) Activitatea economică

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro**	2012 Euro	Cumulat 2012 euro***	2013 euro	Cumulat 2013 euro***	2014 euro	Cumulat 2014 euro****
00	Nu se aplică	9.456.386,93	24.769.266	34,225,652,93	26,033,394,07	60,259,047	41.091.038	101.350.085	13,186,034,26	114,536,119,26
08	Electricitate, gaz, rețele de apă caldă	89.348.723	104.552.600	193,901,323	0	193,901,323	0	193.901.323	0	193.901.323
09	Activități de colectare, epurare și distribuția apei	499.411.014,95	648.794.004	1,148.205.018,95	183,432,191,05	1,331,637,210	103.104.588	1.434.741.798	21,273,953,74	1,456,015,751,74
21	Activități privind mediul	1.465.401.092,89	1.075.184.554	2.540.585.646,89	348,445,375,11	2,889,031,022	529.443.446	3.418.474.468	637,720,846,89	4,056,195,314,89
	TOTAL	2.063.617.217,77	1.853.300.424	3.916.917.641,77	557.910.960,23	4.474.828,602	810.223,840	5,285,052,442	672,180,834,89	5,820,648,508,89
										5,957,233,276,89

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

***sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

***** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2014

În cazul dimensiunii 4 - Activitatea economică se remarcă faptul că, datorită specificului POS Mediu, marea majoritate a fondurilor (92%) este concentrată pe două coduri: 21 - Activități privind mediul și 09 - Activități de colectare, epurare și distribuția apei.

E) Locația

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro **	2012 Euro	Cumulat 2012 euro ***	2013 euro	Cumulat 2013 euro ****	2014 euro	Cumulat 2014 euro*****
RO	România	19.871.626,43	35.563.256	55.434.882,43	34,041,837.45	89,476,719.88	95,147,714.83	184,624,434.71	87,492,588.26	272,117,022.97
RO2	Macro regiunea 2	1.192.616	0	1.192.616	0	1.192.616	0	1.192.616	0	1,192,616
RO3	Macro regiunea 3	-	-	-	-	-	4,022,853	4,022,853	0	4,022,853
RO11	Nord Vest	323.320.577,02	252.583.936	575.904.513,02	127,002,570	702,907,083.02	4,911,520.73	707,818,603.75	226,827,917.00	934,646,520.75
RO12	Centru	363.066.849,71	234.400.961	597.467.810,71	115,811,584.03	713,279,394.74	27.895.024,12	741.174.418,86	37,910,048.40	779,084,467.26
RO21	Nord Est	193.109.232,51	575.311.894	768.421.126,51	2,413,330.2	770,834,456.71	130,634,838.31	901,469,295.02	41,097,091.00	942,566,386.02
RO22	Sud Est	403.712.021,33	228.454.967	632.166.988,33	10,358,721	642,525,709.33	214.146.049,04	856.671.758,37	72,403,531.05	929,075,289.42
RO31	Sud-Muntenia	406.117.812,28	146.296.787	552.414.599,28	82,607,467.18	635,022,066.46	35.154.879,57	670.176.946,03	12,779,933.00	682,956,879.03
RO32	București-Ilfov	56.130.085,86	0	56.130.085,86	53,921.95	56,184,007.81	132,265,927.57	188,449,935.38	35,571,753.18	224,021,688.56
RO41	Sud Vest Oltenia	137.375.878,12	230.097.192	367.473.070,12	60,371,783.28	427,844,853.4	54,097,123.21	481,941,976.61	82,996,739.00	564,938,715.61
RO42	Vest	159.720.518,51	150.591.431	310.311.949,51	125,249,745.14	435,561,694.65	111.947.909,08	547.509.603,73	75,101,234.00	622,610,837.73
	TOTAL	2.063.617.217,77	1.853.300.424	3.916.917.641,77	557,910,960.23	4,474,828,602	810,223,840	5,285,052,442	672,180,835	5,957,233,277

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

*** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

***** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2014

Pentru dimensiunea 5 - Locația - la nivel regional, situația fondurilor contractate se prezintă astfel:

- Nord Vest - 15,69%
- Centru - 13,08%
- Nord Est - 15,82%
- Sud Est - 15,6%
- Sud - 11,46%
- București-Ilfov - 3,76%
- Sud Vest - 9,48%
- Vest - 10,45%
- România - 4,57%.

2.1.4. Finanțarea pe grupuri țintă

În vederea atingerii obiectivelor stabilite prin POS Mediu, s-au identificat următoarele axe prioritare, cu grupurile țintă/zonele țintă aferente:

- **Axa prioritară 1** “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată”. Zona țintă pentru această Axa Prioritară conform DCI este zona acoperită de proiect, la nivel de județ/regiune.
- **Axa prioritară 1 A** „Sprijin pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură din sectorul apă/ apă uzată aferente următoarei perioade de programare financiară”, Zona țintă este zona acoperită de proiect, la nivel de județ/regiune.
- **Axa prioritară 2** “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”. Conform DCI, zona țintă pentru Domeniul Major de Intervenție 2.1 - Sisteme de management integrat al deșeurilor este zona acoperită de proiect, în cazul DMI 2.2 - Reabilitarea siturilor contaminate aceasta nefiind aplicabilă.
- **Axa prioritară 3** “Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare”, pentru care împărțirea pe grupuri țintă/zona țintă nu este aplicabilă.

- **Axa prioritară 4** “Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”, pentru care, conform DCI, zonele țintă aria naturală protejată.
- **Axa prioritară 5** “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc”, pentru care împărțirea pe grupuri țintă/zonă țintă nu este aplicabilă.
- **Axa prioritară 6** “Asistență Tehnică”, unde grupul țintă este reprezentat de AM și Organismele Intermediare POS Mediu și, pentru activitatea de instruire, de beneficiari.

Ținând cont de cele prezentate anterior, situația finanțării pe zone țintă este reprezentată de finanțarea atribuită pe fiecare axa prioritară POS Mediu, conform datelor prezentate la capitolul 3.

2.1.5. Finanțare recuperată sau refolosită

Conform OUG 66/2011, activitatea de constatare a neregulilor și stabilire a creștelor bugetare/corecțiilor financiare se efectuează de către structura de control din cadrul Compartimentului Juridic și Investigare Nereguli. Conform organigramei DG AM POS Mediu, la nivelul acestui compartiment este alocat un număr de 12 posturi.

În vederea asigurării desfășurării activității de înregistrare, monitorizare și raportare a neregulilor, în cadrul Compartimentului Juridic și Investigare Nereguli există un Ofițer de nereguli.

Activitatea privind gestionarea Registrului debitorilor este îndeplinită de către Ofițerul de nereguli din cadrul Compartimentului Juridic și Investigare Nereguli.

Totalul debitelor create până la 31.12.2014 este de 42.645.740,59 euro (din care numai în anul 2014 a fost de 15.139.492,07 euro).

Dintre acestea, totalul debitelor încasate până la 31.12.2014 a fost de 39.228.031,15 euro (din care, încasările din anul 2014, însumează 13.321.883,07 euro).

Lista privind creanțele bugetare rezultate ca urmare a constatării unor nereguli sau ca urmare a unor erori apărute în procesul de verificare și autorizare a cererilor de rambursare la nivelul OI/AM, recuperate în cursul anului 2014, în contul RO28TREZ70054010507XXXXX, este prezentată în **Anexa 3**.

2.1.6. Analiza calitativă

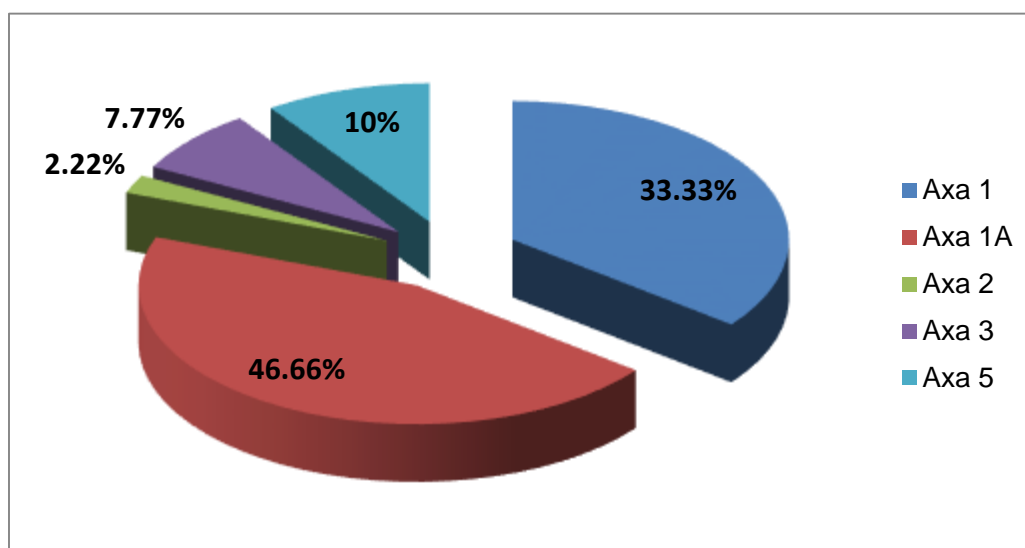
Procesul de evaluarea și selecție a proiectelor

Proiecte majore și nemajore de infrastructură sectoarele de apă, deșeuri, termoficare și inundații - axele 1, 2, 3 și 5

În cursul anului 2014 au fost depuse la AM, în vederea evaluării, 90 proiecte pe axele 1, 1 A, 2, 3, și 5.

Față de anul 2013, când s-au depus 13 proiecte, se constată un trend crescător, situație explicabilă prin preluarea proiectelor alternative/retrospective pentru finanțare din POS Mediu, cât și a introducerii noii axe prioritare 1 A.

Figura 2.6.1 - 1 Situația detaliată a proiectelor depuse pe fiecare axă priorită 2014

Graficul de mai sus arată o creștere semnificativă a numărului de proiecte depuse în cadrul axelor prioritare 1 și 3, raportat la numărul total de proiecte depuse în anul 2013 și completată de creșterea ponderii proiectelor depuse pentru axa priorită 5 și a axei 1A.

Procesul de evaluare/finalizare a aplicațiilor/cererilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a întâmpinat unele dificultăți, după cum urmează:

- probleme legate de calitatea aplicațiilor de finanțare pentru proiectele retrospective și alternative;
- calitatea scăzută a documentațiilor întocmite de consultanții care au asigurat asistența tehnică pentru pregătirea aplicațiilor de finanțare;
- calitatea scăzută a cererilor de finanțare transmise de către beneficiari în cadrul Axei 1 A;
- lipsa deciziei autorităților publice locale în ceea ce privește stabilirea investițiilor prioritare pentru perioada 2014-2020;

- lipsa de reacție în timp util a elaboratorilor de proiecte la toate recomandările și observațiile experților evaluatori, existând situații în care proiectele s-au retransmis fără a se lua în considerare o parte dintre modificările și completările solicitate;
- transmiterea unor documentații incomplete (lipsa anumitor studii tehnice sau de mediu, rapoarte, avize și acorduri etc.);
- întârzieri în depunerea versiunilor revizuite ale aplicațiilor/cererilor de finanțare de către consultanți/beneficiari;
- întârzieri în finalizarea de către beneficiarii proiectelor a cadrului instituțional necesar accesării finanțării POS Mediu;
- probleme legate de asigurarea disponibilității terenurilor pentru realizarea investițiilor, în particular pentru proiectele din sectorul deșeurilor, în cazul cărora locațiile propuse pentru obiectivele de investiții au fost schimbate de mai multe ori;
- întârzieri înregistrate în definitivarea propunerilor de investiții pentru perioada 2014-2020.

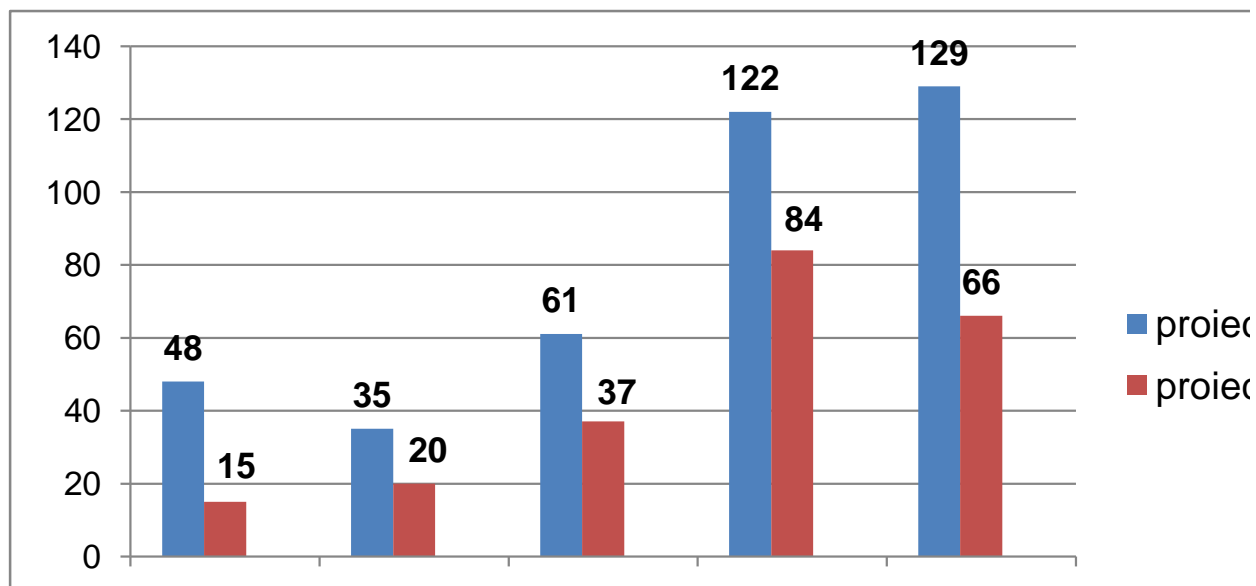
Pentru creșterea ratei de aprobare a proiectelor aflate în portofoliu, AM POS Mediu a întreprins o serie de măsuri concrete în vederea eficientizării procesului de evaluare. Cele mai importante măsuri se referă la:

- utilizarea cât mai eficientă a expertizei JASPERS, inclusiv prin participarea la întâlniri cu beneficiarii și vizite pe teren;
- continuarea misiunilor de evaluare informală, organizate cu sprijinul Comisiei Europene. Astfel, în cursul anului 2014 au fost organizate 5 misiuni CE având ca scop analiza stadiului de pregătire a proiectelor, discutarea principalelor aspecte critice întâmpinate pe parcursul pregătirii proiectelor și a măsurilor necesare în vederea accelerării finalizării acestora și transmiterii oficiale spre aprobare.
- intensificarea colaborării cu beneficiarii proiectelor și cu echipele de consultanță, prin organizarea de întâlniri de lucru imediat după transmiterea observațiilor (prin intermediul Protocolului de Corecții/Documentului de analiză, conform procedurilor interne AM și OI); întâlnirile au fost organizate pe teme specifice (mediu, tehnic, financiar, instituțional, terenuri) în vederea rezolvării problemelor care puteau afecta pregătirea proiectelor și clarificării observațiilor transmise de către evaluatorii proiectelor. Ca urmare s-a putut constata o reducere semnificativă a timpului de revizuire a documentațiilor și implicit, a timpului de evaluare.

B. Proiecte din sectorul protecției naturii - Axa Prioritară 4

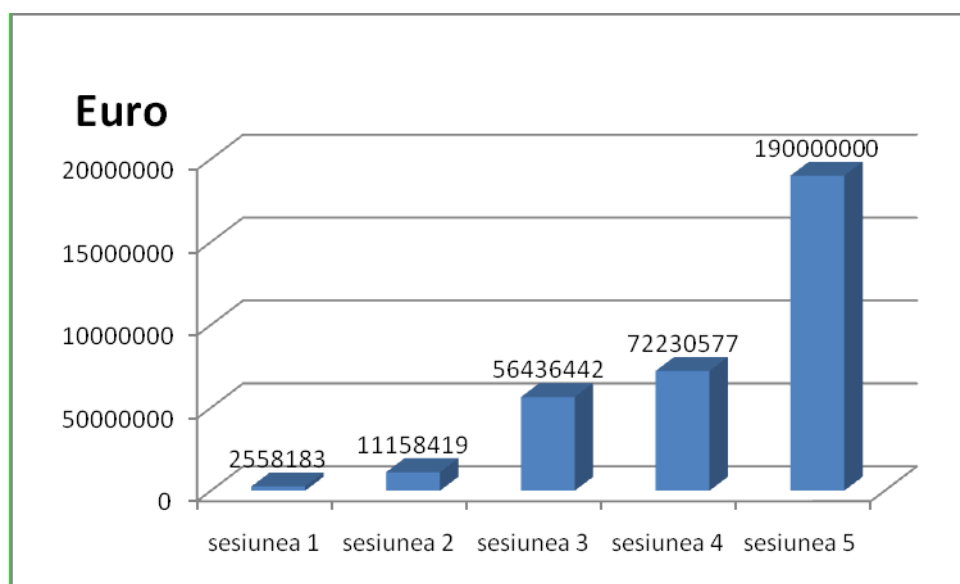
În anul 2014 nu a avut loc nicio sesiune de depunere a proiectelor pentru Axa 4.

Figura 2.6.1 - 3 Situația proiectelor depuse și aprobate - sesiunile I-V
De actualizat

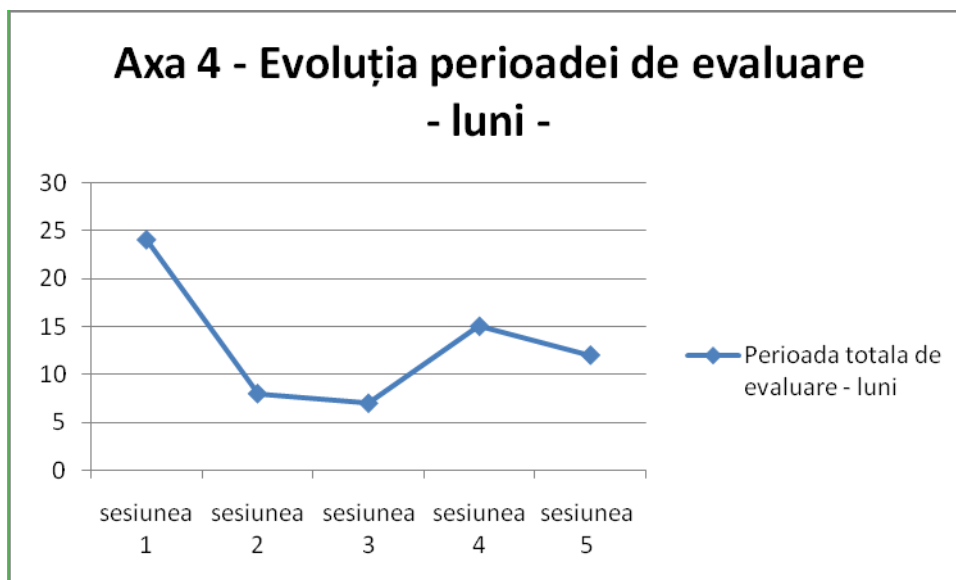
Potențialul de atingere a obiectivelor pe această axă este demonstrat de situația sumelor angajate în cadrul sesiunilor I-V, axa prioritară 4, care se prezintă astfel:

Figura 2.6.1 - 4 Sumele angajate (cumulativ), sesiunile de proiecte I-V

Evaluarea proiectelor depuse în cadrul sesiunii V s-a desfășurat pe parcursul anilor 2012 și 2013. Menționăm faptul că durata de evaluare a proiectelor depuse în sesiunea V, a scăzut față de perioada anterioară, înregistrându-se o medie de 12 luni.

Figura 2.6.1 - 5 Evoluția perioadei de evaluare

Trebuie remarcat în mod pozitiv că acțiunile de conștientizare realizate de către AM POS Mediu și Organismele Intermediare, precum și activitatea intensă de help-desk realizată pe tot parcursul perioadei de depunere a proiectelor din sesiunea V s-a reflectat în creșterea gradului de popularitate a axei prioritare 4, respectiv în creșterea numărului de proiecte depuse în cadrul sesiunii V față de sesiunile anterioare.

De asemenea, trebuie subliniat faptul că **rata de angajare** a fondurilor disponibile pentru axa prioritară 4 din POS Mediu **este de 104,6%**.

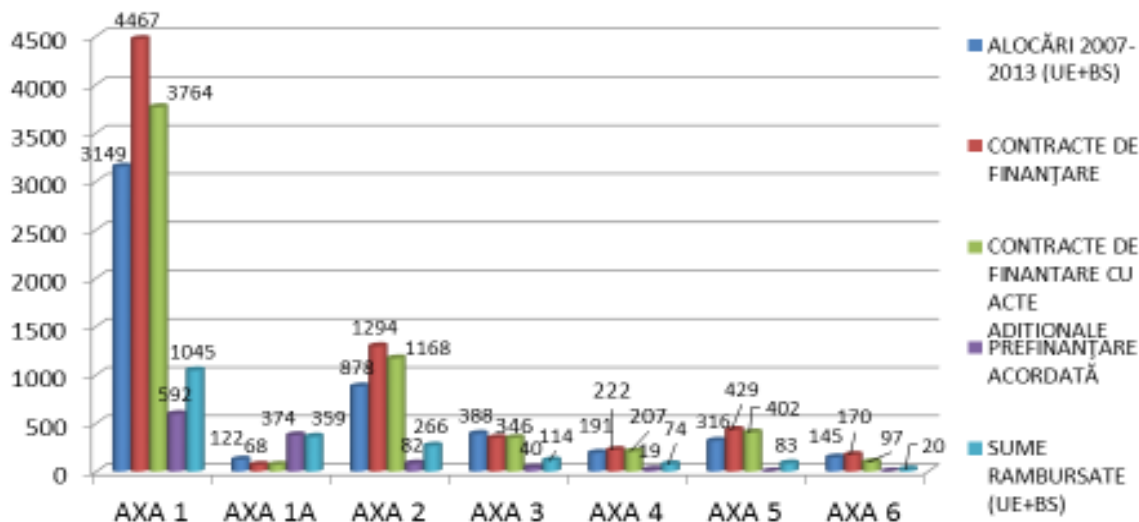
Implementarea proiectelor

Stadiul general al implementării Programului Operațional Sectorial „Mediu”, cumulat, la 31 decembrie 2014, se prezintă astfel:

- Număr proiecte aprobate: 550, cu o valoare totală 8.875,76 milioane euro, din care contribuție UE 5.703,67 milioane euro.
- Număr proiecte majore aprobate de CE: 70, cu o valoare totală de investiții de 6.315,54 milioane euro (fără TVA), din care contribuție UE 4.757,15 milioane euro.
- Valoarea totală eligibilă a proiectelor aprobate: 6.523,02 milioane euro, reprezentând 125,65% din contribuția POS Mediu pentru perioada 2007-2013.
- Număr contracte de finanțare semnate pentru proiecte: 511, cu o valoare de 7.003,23 milioane euro, din care contribuție UE 5.773,92 milioane euro.
- Număr contracte de finanțare semnate pentru proiecte majore: 70, cu o valoare de 5.469.46 milioane euro, din care contribuție UE 4.099,99 milioane euro.

Figura nr. 2.1.6 - 6 - Stadiul implementării POS Mediu la 31.12.2014 pe axe prioritare (milioane euro)

**Stadiul implementării POS Mediu la 31.12.2014
pe axe prioritare
-milioane euro-**

Analizând implementarea POS Mediu din perspectiva axelor prioritare, constatăm că există în continuare discrepanțe între axele prioritare, în special în ceea ce privește gradul de angajare a sumelor disponibile prin contracte de finanțare și gradul diferit de dificultate a implementării proiectelor.

Rezultă așadar că anul 2014 a fost caracterizat de accelerarea procesului de semnare a contractelor din cadrul proiectelor, precum și a plăților efectuate de AM către beneficiari.

Până la sfârșitul anului 2014, din totalul de 3.636 contracte de achiziție publică aferente contractelor de finanțare semnate pe POS Mediu, s-au finalizat 3.282 proceduri de achiziție publică și au fost semnate contracte în valoare de 4.561.274.065,26 euro, fără TVA. Astfel, rata de contractare la nivelul axelor prioritare, la sfârșitul anului 2014, a fost de:

- 97,4% pentru axa prioritară 1;
- 14% pentru axa prioritară 1 A
- 81,3% pentru axa prioritară 2;
- 75% pentru axa prioritară 3;

- 65%.pentru axa prioritară 4;
- 86,9% pentru axa prioritară 5;
- 48,6% pentru axa prioritară 6.

În ceea ce privește plățile efectuate în cadrul contractelor de finanțare, în cursul anului 2014, au fost procesate un număr de 275 cereri de prefinanțare/ tranșe de prefinanțare, cu o valoare de aproximativ 162 milioane euro și un număr de 1.792 cereri de rambursare, cu o valoare de aproximativ 728 milioane euro.

Astfel, valoarea cererilor de plată transmise către CE în anul 2014, a fost de 689.565.353,47 euro, ajungând la valoarea totală de 1.865.460.891,08 euro în perioada 2007-2013, iar valoarea rambursărilor primite de la CE în anul 2014 a fost de 579.485.501,06 euro, ajungând la valoarea totală de 1.755.381.038,68 euro în perioada 2007-2013.

La finalul anului, rata de absorbție la nivelul POS Mediu a fost de 42,28%, dacă ne raportăm la declarațiile de cheltuieli transmise la CE până la sfârșitul anului și de 39,78 %, dacă ne raportăm la plățile intermediare primite de la CE.

Comparativ cu finalul anului 2013, se remarcă o creștere substanțială a numărului cererilor de rambursare și a sumelor plătite către beneficiari, atât din cereri de rambursare, cât și din cereri de plată. Cu toate acestea, ritmul de implementare a proiectelor continuă să fie unul scăzut, ca urmare a unui complex de factori care au condus la întâzieri în implementarea proiectelor aprobate, cu efect asupra neatingerii țintelor de plăți și rambursări, respectiv:

- Întârzieri înregistrate în procesul de contractare a componentelor proiectelor;
- Valori relativ mici a cererilor de rambursare, urmare a faptului că există multe contracte de lucrări încă neatribuite sau în faze incipiente de execuție;
- Necesitatea modificării, în anumite situații, a soluțiilor tehnice inițiale, ca urmare a apariției unor evenimente neprevăzute;
- Întârzieri în realizarea de către beneficiari a contractelor de lucrări, datorită dificultăților legate de încheierea actelor adiționale așa cum prevede legislația națională (OUG nr. 34/2006);
- Numărul încă relativ scăzut de proiecte aprobate pe unele domenii finanțate (axele prioritare 2 și 5 POS Mediu).

Teme orizontale

Temele orizontale promovate prin implementarea proiectelor finanțate din POS Mediu sunt *dezvoltarea durabilă și egalitatea de șanse*.

Proiectele finanțate din POS Mediu asigură *dezvoltarea durabilă*, contribuind la asigurarea unui management durabil al resurselor de apă, asigurarea unui management durabil și eficient al deșeurilor și la îmbunătățirea calității mediului în urma reabilitării siturilor contaminate, îmbunătățirea calității aerului și a sănătății locuitorilor din zona urbană, asigurarea condițiilor de conservare a biodiversității într-un cadru de management adecvat al ariilor protejate și la asigurarea unui management durabil al protecției împotriva inundațiilor în zonele cele mai vulnerabile.

De asemenea, în cadrul axei prioritare 6 sunt promovate activități care să asigure respectarea principiilor dezvoltării durabile, atât în etapa de contractare (achiziții verzi) cât și cea de implementare a proiectelor/contractelor.

În acest stadiu de implementare al programului operațional, majoritatea investițiilor nu au fost încă finalizate, astfel că impactul acestora este unul redus.

Respectarea principiului *egalității de șanse* se asigură în cadrul procesului de evaluare și selecție a proiectelor finanțate în cadrul axelor prioritare 1-5 prin asigurarea accesibilității nediscriminatorii a beneficiarilor. Pentru axa prioritară 6, promovarea acestui principiu se asigură atât în etapa de contractare cât și în etapa de implementare a proiectelor/contractelor.

Agenda Lisabona

AM POS Mediu a urmărit și în anul 2014 implementarea obiectivelor și a politicilor Lisabona, atât în etapa de pregătire a proiectelor cât și în etapa de implementare a acestora. Trebuie reamintit faptul că nivelul cheltuielilor de tip Lisabona în cadrul POS Mediu este estimat la cca. 5% din totalul alocării de fonduri UE pentru acest program, conform categoriilor listate în Anexa IV la Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006. Această contribuție este dată de cheltuielile care se vor realiza în cadrul axei prioritare 3 „Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare” prin intervențiile legate de promovarea eficienței energetice prin îmbunătățirea sistemelor de termoficare și al axei prioritare 6 „Asistență tehnică”, prin

intervențiile de îmbunătățire a capacității administrative prin cheltuielile de tip asistență tehnică.

În acest sens, s-au avut și se vor avea în vedere în continuarea procesului de pregătire a proiectelor aspecte prin care aceste proiecte pot contribui la realizarea obiectivelor stabilite prin Agenda Lisabona, aspecte cum ar fi:

- Stimularea potențialului de creștere economică și dezvoltare a regiunilor prin investiții în zonele urbane și rurale promovând o abordare integrată la nivel regional. Se previzionează, astfel, dezvoltarea mediului de afaceri în zone considerate poli de creștere, prin asigurarea infrastructurii pentru serviciile de apă, canalizare, deșeuri și termoficare, precum și prin conservarea patrimoniului natural;
- Susținerea implementării unor strategii coerente pe termen mediu și lung în domeniul mediului, prin aplicarea unui program major de investiții pe șapte ani, ca bază pentru o dezvoltare durabilă pe termen lung;
- Mobilizarea unor resurse adiționale. Activitățile susținute de POS Mediu completează resursele naționale publice și private, venind în întâmpinarea strategiilor de dezvoltare naționale și regionale;
- Buna guvernare și sisteme inovative de management. Prioritățile POS Mediu sunt concepute pentru a sprijini creșterea capacității de management în domeniul protecției mediului, pentru a încuraja o practică a evaluării proiectelor și programelor, pentru a crește transparența în procesul decizional și cooperarea la nivel regional (cooperare formalizată prin legislația privind regionalizarea), pentru a încuraja cooperarea în evaluarea impactului asupra mediului a POS Mediu și în schimbul de bune practici în folosirea indicatorilor de performanță pentru prioritizarea măsurilor la nivel regional;
- Reducerea efectelor schimbărilor climatice. Proiectele finanțate în cadrul axei prioritare 3, care vizează poluarea cauzată de sistemele de termoficare urbană în localitățile cele mai afectate de poluare, vor avea o contribuție semnificativă în vederea atingerii țintelor fixate deja de UE în sfera energiei și schimbărilor climatice, regăsite în cadrul Strategiei "2020", respectiv cu termen de realizare până în anul 2020:
 - reducerea cu 20% a emisiilor de bioxid de carbon față de anul 1990;
 - reducerea consumului de energie cu 20%;

- minimum 20% din energie să se producă din surse regenerabile.
- Crearea unei economii competitive, conectate și mai ecologice. Utilizarea mai eficientă a resurselor, inclusiv a energiei, precum și aplicarea unor tehnologii noi, de tip ecologic, vor stimula creșterea economică, vor crea noi locuri de muncă și servicii și vor sprijini UE atât în menținerea unei baze de producție puternice și a unui sector al serviciilor solid, cât și în atingerea obiectivelor în materie de mediu și schimbări climatice. Modernizarea infrastructurii (apă, deșeuri, termoficare) reprezintă un element care va contribui, de asemenea, la îndeplinirea acestor obiective;
- Promovarea investițiilor care au ca scop îmbunătățirea eficienței energetice. Acest aspect este relevant cu precădere pentru axa prioritară 3 (termoficare), dar și pentru axele prioritare 1 (infrastructură de apă) și 2 (managementul deșeurilor), proiectele de infrastructură urmărind îmbunătățirea eficienței energetice, reducerea pierderilor, reducerea consumurilor etc. Îmbunătățirea eficienței energetice va fi, de asemenea, vitală deoarece este cel mai ieftin mod de reducere a emisiilor, și în același timp, de creștere a gradului de independență energetică a Europei.

Având în vedere că investițiile în infrastructură vor atrage peste 80% din fondurile disponibile prin POS Mediu, se așteaptă ca acestea să aibă un impact economic și social real la sfârșitul perioadei de programare și implementare.

Principiul parteneriatului

AM POS Mediu a inițiat sau organizat evenimente, seminarii, dezabateri la nivel național, central și local la care au participat antreprenori implicați în proiectele finanțate prin POS Mediu, precum și beneficiari ai POS Mediu.

În anul 2014, în procesul de pregătire a proiectelor, AM POS Mediu a avut întâlniri și consultări frecvente cu factorii implicați în elaborarea și implementarea proiectelor (firme de consultanță, potențiali beneficiari, ministere de resort etc.), în scopul asigurării unui proces de implementare corespunzător.

Având în vedere stadiul pregătirilor viitoarei perioade de programare la nivel european, precum și nevoia asigurării timpului necesar pentru consultările parteneriale asupra documentelor de programare, autoritățile române au continuat pe parcursul anului 2014 procesul național de programare a politicii de coeziune 2014-2020.

În acest context, pe parcursul anului 2014 a fost continuată activitatea AM POS Mediu în cadrul partenerial pentru programarea fondurilor europene destinate unei dezvoltări inteligente, durabile și incluzive 2014-2020, respectiv la nivelul **Comitetului Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat (CIAP)** care asigură coordonarea cadrului partenerial la nivel național și a **Comitetului Consultativ Tematic Mediu și Schimbări Climatice (CCTMSC)**.

CCTMSC este o secțiune a CIAP și este coordonat de Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice în parteneriat cu Ministerul Fondurilor Europene. În cadrul CCTMSC s-au organizat Grupuri de Lucru pentru managementul apei, gestionarea deșeurilor (inclusiv situri contaminate), biodiversitate, schimbări climatice și adaptare (inclusiv inundații și emisii).

Pe parcursul anului 2014, AM POS Mediu a participat la organizarea a 4 reuniuni ale grupurilor de lucru pentru managementul apei și gestionarea deșeurilor (inclusiv situri contaminate), biodiversitate, schimbări climatice și adaptare (inclusiv inundații și emisii). Cu aceste ocazii au fost prezentat POIM 2014-2020 precum și prioritățile de finanțare specifice domeniului mediu și schimbări climatice. Sedintele de lucru au avut rolul de a derula un proces de consultare cu organizațiile partenere din mediului academic, cultural, social, economic, etc. care fac parte din acest grupuri de lucru pentru a discuta și agreea măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor programului.

De asemenea, în luna octombrie 2014 au avut loc consultări online în cadrul Grupurilor de Lucru pentru managementul apei, gestionarea deșeurilor (inclusiv situri contaminate), biodiversitate, schimbări climatice și adaptare (inclusiv inundații și emisii) pentru a se verifica și valida ultima formă a POIM 2014 – 2020, înainte de a fi transmis oficial spre aprobare la Comisia Europeană.

Pe parcursul anului 2014, AM POS Mediu și direcțiile de specialitate din cadrul MMSC a desfășurat o serie de activități/ corespondență intensă cu MFE pentru pregătirea Acordului de Parteneriat 2014-2020 și a Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020. Activitățile au constat în: contribuții la elaborarea secțiunilor relevante pentru MMSC din cuprinsul Acordului de Parteneriat și a POIM 2014-2020, transmiterea de puncte de vedere cu privire la observațiile formale/informale ale Comisiei Europene, participarea la reuniunile comitetelor consultative tematice și a Comitetului Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat, ședințe de lucru privind elaborarea POIM 2014-2020.

AM POS Mediu a monitorizat constant stadiul de îndeplinire a condiționalităților ex-ante aferente domeniului mediu și schimbări climatice (apă/apă uzată, deșeuri, schimbări climatice - riscuri, EIA/SEA) pentru perioada de programare 2014-2020. În acest sens, a oferit permanent sprijin direcțiilor tehnice din cadrul MMSC, responsabile cu îndeplinirea condiționalităților ex-ante, în procesul de analizare, evaluare și îndeplinire a condiționalităților ex-ante, respectiv fiecare criteriu și subcriteriu propuse de Comisia Europeană prin intermediul grilei de evaluare a condiționalităților ex-ante argumentând specific îndeplinirea/îndeplinirea parțială (la nivel de prevedere legală) sau neîndeplinirea cerințelor. Trebuie menționat că nerealizarea unui criteriu sau subcriteriu înseamnă neîndeplinirea condiționalității respective, ceea ce poate conduce la suspendarea plăților pentru proiectele de investiții din domeniul vizat de condiționalitate. În vederea implementării angajamentelor asumate prin Acordul de Parteneriat, precum și pentru a identifica mecanismul optim de finanțare pentru a asigura resursele financiare necesare pentru conformarea cu prevederile directivelor europene, a fost organizat un Grup de lucru pentru sectorul de apă format din reprezentanți ai Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerului Fondurilor Europene, Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerului Finanțelor Publice și Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Activitatea Grupului de lucru a avut ca rezultate, în principal, identificarea modificărilor legislative necesare pentru consolidarea politicii de regionalizare în sectorul de apă și apă uzată și promovarea acestor modificări, respectiv modificarea Legii nr. 241/2006 a serviciului de apă și de canalizare, urmând a fi analizate și posibilitățile de asigurare a surselor de finanțare necesare pentru conformare.

De asemenea, trebuie precizat faptul că, tot în spiritul principiului parteneriatului, la nivelul Regiunilor de Dezvoltare ale României, Organismele Intermediare au încheiat protocoale de colaborare sau colaborează într-un cadru neformalizat cu Instituțiile Prefectului, ADR-uri, universități, alte autorități locale, organisme intermediare sau organizații interesate de problematica de mediu în promovarea POS Mediu.

2.2. Informații despre concordanța cu legislația comunitară

Autoritatea de Management POS Mediu își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile art. 60 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 și art. 17 din H.G. 457/2008 privind cadrul instituțional de coordonare și de gestionare a instrumentelor structurale, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, în întreaga sa activitate, AM

manifestă o preocupare permanentă pentru a asigura deplina conformitate cu toate aspectele dreptului comunitar în implementarea POS Mediu

Informații privind Sistemul de Management și Control al POS Mediu

La nivelul DG AM POS Mediu este implementat un sistem intern de management și control care răspunde prevederilor comunitare în vigoare, fapt confirmat de evaluările succesive desfășurate de către instituțiile responsabile de auditarea sistemelor de management și control implementate la nivelul autorităților de management.

Sistemul este continuu îmbunătățit în vederea asigurării legalității și conformității cheltuielilor solicitate la rambursare de către beneficiarii POS Mediu.

În cursul anului 2014, au fost desfășurate misiuni de audit și control din partea Autorității de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României, Autorității de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și Compartimentului de Audit intern din cadrul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice la nivelul Autorității de Management, Organismelor Intermediare și a beneficiarilor proiectelor finanțate din POS Mediu. Aceste misiuni au vizat atât sistemul de management și control, cât și operațiunile derulate în cadrul programului, după cum urmează:

Misiuni ale Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi a României

- Misiunea privind auditul operațiunilor din cadrul POS Mediu pentru cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2013, efectuată în perioada 19.02-30.05.2014 și finalizată cu raportul nr. 51385/AP/05.08.2014;

Obiectivul general al auditului de operațiuni a fost obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2013 pentru POS Mediu sunt corecte, iar tranzacțiile care stau baza acestora sunt legale, reale, respectă regulile de eligibilitate și sunt înregistrate în contabilitate.

- Follow-up al misiunilor de audit de operațiuni POS Mediu pentru cheltuielile declarate CE în perioada 2009-2013 finalizate cu Rapoartele de audit nr. 41619/22.12.2010, nr. 40817/01.07.2010, nr. 50535/04.05.2011, nr. 52209/21.12.2012, nr. 51299/23.08.2012, nr. 51570/19.08.2013 și nr. 51385/05.08.2014, efectuat în perioada 29.09 -24.10.2014 și finalizat cu raportul nr. 52157/AP/18.12.2014;

Scopul misiunii auditului de monitorizare (follow-up) a fost verificarea modului în care entitățile auditate au tratat deficiențele semnalate, respectiv acțiunile sau măsurile corective întreprinse de către acestea, ca urmare a recomandărilor Autorității de Audit.

- Misiunea privind auditul sistemului de management și control stabilit pentru POS Mediu, efectuată în perioada 23.09-30.10.2014 și finalizată cu raportul nr. 52156/AP/18.12.2014.

Scopul auditului a fost obținerea de probe de audit suficiente, relevante și de încredere, care să susțină eficacitatea sistemului de management și control instituit în conformitate cu cerințele cheie ale regulamentelor relevante ale Uniunii Europene.

Concluzie: S-a obținut asigurarea rezonabilă că sistemul de management și control stabilit pentru Programul Operațional Sectorial „Mediu” funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Misiuni ale Compartimentului Audit intern din cadrul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice

- Misiunea de audit privind evaluarea stadiului de implementare a recomandărilor formulate în rapoartele de audit aferente intervalului 2008-2013, efectuată în perioada 24.11-19.12.2014.

Misiuni ale Autorității de Certificare și Plată

- 12 misiuni, desfășurate în anul 2014, de certificare a cheltuielilor incluse în Declarațiile de Cheltuieli.

Scopul misiunilor: verificarea și certificarea cheltuielilor incluse în Declarațiile de Cheltuieli nr. 61-72.

Concluzii: În urma desfășurării acestor misiuni au fost elaborate rapoarte ale căror concluzii au stat la baza stabilirii sumelor care au fost incluse în aplicațiile de plată transmise de către ACP la CE în anul 2014.

Informații privind concurența și ajutorul de stat

Conform regulilor impuse prin POS Mediu și a regulamentelor europene în domeniu, operațiunile POS Mediu nu fac obiectul legislației ajutorului de stat. Cu toate acestea, având în vedere jurisprudența recentă în domeniu, CE consideră că, în principiu, proiectele de infrastructură care sunt ulterior exploatate comercial cad sub incidența ajutorului de stat și ca atare, trebuie să fie pre-notificate către DG COMP (*Leipzig/Halle ruling*). În acest sens, serviciile CE au elaborat grile analitice specifice, relevante pentru toate tipurile de infrastructură, care să sprijine autoritățile naționale în identificarea acelor proiecte care trebuie să fie notificate CE pentru clarificări privind ajutorul de stat.

Menționăm că aceste grile analitice sunt structurate de așa manieră încât se precizează mai întâi motivele pentru care nu este implicat ajutorul de stat, astfel încât, dacă nu se cade sub incidența acestuia, nu este necesară notificarea CE. Aceste grile sunt astfel, utilizate și pentru proiectele pentru care SM consideră că nu implică ajutor de stat, pentru a explicita CE constatările lor în acest sens.

În acest sens, AM POS Mediu a continuat și în cursul anului 2014, să transmită către CE grile analitice specifice cu informații suplimentare, pentru proiectele de infrastructură, justificând faptul că aceste proiecte nu intră sub incidența ajutorului de stat.

Controlul **ajutorului de stat** acordat în domeniul protecției mediului este necesar pentru a garanta că măsurile luate se concretizează într-o mai bună protecție a mediului care nu s-ar putea realiza în absența acestor ajutoare, că efectele pozitive ale acordării ajutorului le compensează pe cele negative în ceea ce privește denaturarea concurenței și că țin cont de principiul „poluatorul plătește” prevăzut de articolul 191 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Informații privind achiziții publice

Cadrul legislativ cu privire la achizițiile publice finanțate din POS Mediu este armonizat cu cerințele legislației UE. Pentru asigurarea coerenței dintre legislația națională și politicile de achiziții europene, autoritățile române au transpus Directivele nr. 17/2004/EC și nr. 18/2004/EC, prin adoptarea Legii nr. 337/2006 pentru aprobarea O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.

Față de anul 2013, legislația privind achizițiile publice a suferit modificări importante pe parcursul anului 2014, prin adoptarea următoarelor acte normative:

- În Monitorul Oficial al României nr. 486/30.06.2014 a fost publicată Ordonanța de Urgență nr. 51/2014 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare, prin care contestațiile depuse/transmise la CNSC trebuie să fie însoțite de dovada constituirii garanției de bună conduită.
- În Monitorul Oficial nr. 844 din 19 noiembrie 2014 a fost publicat Ordinul nr. 1117/1970/2014 al Ministerului Fondurilor Europene și al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice pentru aprobarea Instrucțiunii privind plata sumelor reținute din certificatele de plată printr-un mecanism de garantare adecvat, în cadrul

- contractelor de lucrări finanțate prin Programul operațional sectorial Mediu. Scopul acestui ordin este creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene alocate programelor operaționale, precum și îmbunătățirea fluxului de plăți către antreprenori.
- Notificarea ANRMAP cu privire la Regulamentul Comisiei Europene nr. 1.336/2013 care modifică Directivele 2004/17/EC, 2004/18/EC și 2009/81/EC privitor la quantumul noilor praguri valorice aplicabile în cadrul procedurilor de achiziție publică la nivel național.

 - Hotărârea nr. 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale/corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora

 - Ordonanța de urgență nr. 47/2014 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora. Prin acest act normative, nivelul corecțiilor financiare ce pot fi aplicate beneficiarilor care nu respecta întocmai principiile europene și prevederile legislației în vigoare devine mai flexibil, penalizarea beneficiarilor aplicându-se în funcție de gravitatea abaterii săvârșite. Prin aceste reglementări urmărim îmbunătățirea și eficientizarea mecanismului de prevenire și gestionare a neregulilor ținând cont de experiența avută în utilizarea fondurilor de preaderare și a celor alocate României pentru actuala perioadă de programare. Aceste reglementări urmează să fie aplicate și în perioada de programare 2014-2020.

 - Ordinul 1190 /2014 pentru modificarea Procedurii simplificate aplicate de beneficiarii privați în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale, obiectivul "Convergență", precum și în cadrul proiectelor finanțate prin mecanismele financiare SEE și norvegian pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări, aprobată prin Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 1.120/2013

Prin Ordinul nr. 1190/2014 s-a modificat capitolul VII, etapa 1 – Elaborarea specificațiilor tehnice și verificarea valorii estimate.

- Ordinul Nr.1191 din 19.11.2014 pentru aprobarea Instrucțiunii aferente Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1.120/2013 privind aprobarea Procedurii simplificate aplicate de beneficiarii privați în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale, obiectivul „Convergență“, precum și în cadrul proiectelor finanțate prin mecanismele financiare SEE și norvegian pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări, destinată asigurării unei interpretări unitare în etapa de verificare a achizițiilor private și furnizării unor răspunsuri întrebărilor frecvente transmise de beneficiarii privați în legătură cu prevederile ordinului.

2.3. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Urmare a concluziilor reuniunii anuale din ianuarie 2013, Comisia Europeană a solicitat evaluarea riscurilor în implementarea programelor operaționale și adoptarea de măsuri alternative pentru a evita dezangajarea automată a fondurilor structurale, atât la finalul anului 2013, cât și la finalul perioadei actuale de programare.

În consecință, la nivelul DG AM POS Mediu a fost continuat procesul de identificare și analiză a unor proiecte retrospective (obiecte de investiții demarate din surse locale, MDRAP – buget de stat, AFM) care să poată fi incluse pentru finanțare în cadrul POS Mediu.

În cadrul axei prioritare 1, analiza a fost demarată pe baza unei liste de aproximativ 250 de proiecte, din care 108 proiecte promovate prin Fondul de Mediu, 102 proiecte finanțate prin MDRAP (aprobat prin Ordonanța Guvernului nr. 40/2006), restul reprezentând proiecte finanțate din alte surse de finanțare (în principal, buget local).

În cazul proiectelor finanțate de către AFM, din cele 108 proiecte, 40 au fost respinse deoarece nu îndeplineau cerințele de eligibilitate POS Mediu. Din 30 de proiecte identificate ca eligibile, au rămas 19 proiecte eligibile, în valoare de 21.580.207,00 euro, *11 beneficiari/proiecte* nedorind schimbarea finanțării pe POS Mediu.

De asemenea, un număr de 29 proiecte cu o valoare de 39.541.195,82 euro, se află în analiză.

În cazul proiectelor finanțate de către MDRAP, din cele 102 proiecte, doar pentru 14 proiecte, cu o valoare de aproximativ 58.892.587 Euro, fără TVA au fost depuse cereri de finanțare suficient de complexe pentru a putea intra în evaluare.

În momentul de față, din aplicațiile de finanțare primite, urmare a procesului de evaluare și revizuire, doar 3 proiecte (Vaslui, Tăuții Măgherauș, Zlatna), cu o valoare aprox. 25.212.877 euro, fără TVA, pot fi aprobate după schimbarea sursei de finanțare și asigurarea resurselor financiare necesare pentru acoperirea co-finanțării proiectului și a corecțiilor identificate preliminar. Menționăm că a fost asigurat sprijin din parte MFE (au fost selectați experți externi, plătiți din fonduri europene contractate prin intermediul unui proiect POAT), în vederea unei evaluări rapide a documentațiilor proiectelor și scrierii unor aplicații de finanțare (din 53 de documentații în analiză, au fost elaborate 16 aplicații de finanțare, iar dintre acestea, doar 3 au șanse reale de aprobare).

La nivelul AM POS Mediu, s-au primit aplicații de finanțare pentru alte 19 de proiecte (din diferite surse) în valoare totală de aprox. 75.515.483 Euro, care se află în diferite stadii de evaluare, urmând a fi aprobate în momentul în care Aplicațiile de Finanțare vor fi complete.

În ceea ce privește proiectele alternative (*obiecte de investiții noi, cu perioadă de execuție până la 31 decembrie 2015, promovate de Operatorii Regionali pentru acoperirea economiilor generate în implementarea proiectelor*), menționăm că valoarea estimată a propunerilor de proiecte primite de AM POS Mediu este de aprox. 500 de milioane de euro. Au fost demarate un număr de 39 de aplicații de finanțare (proiecte), de la 37 de beneficiari (6 nedorind să promoveze proiecte în acest sens).

Până în prezent, au fost aprobate și se află în implementare un număr de 5 proiecte, cu o valoare de 80.936.868 euro, fără TVA.

De asemenea, se află în evaluare/revizuire un număr de 20 proiecte, cu o valoare de aproximativ 306.479.679,00 euro, fără TVA. Beneficiarii au fost instruiți să demareze implementarea acestor componente, urmând ca proiectele să fie aprobate de îndată ce îndeplinesc condițiile de maturitate pentru finanțarea prin POS Mediu. Procesul de aprobare este unul anevoios, în condițiile în care lipsesc foarte multe documente (avize, terenuri disponibile) și beneficiarii nu dau atenția cuvenită acestui exercițiu (foarte multe necorelări în documentația prezentată).

Alte propuneri de investiții, aflate în diferite faze de pregătire/licitare/contractare, dar pentru care la nivelul AM POS Mediu nu au fost pregătite aplicații de finanțare, ajung la o valoare de aproximativ 165.391.239,00 euro, fără TVA. Având în vedere că pentru unele dintre aceste componente nu au fost demarate nici măcar achizițiile publice, este greu de crezut că întreaga sumă aferentă acestor propuneri se va constitui în propuneri de proiecte implementate.

O altă problemă semnificativă asupra căreia CE a atras atenția încă din cadrul reuniunii anuale din decembrie 2013 a fost reprezentată de finalizarea proiectelor de infrastructură de mediu care depășesc termenul final de eligibilitate pentru finanțarea alocată de UE în cadrul POS Mediu. Astfel, CE a solicitat identificarea mecanismelor de asigurare a finalizării proiectelor, precum și a îndeplinirii indicatorilor de performanță asumați în cadrul POS.

Urmare a analizei realizate de MFE, AM POS Mediu și asistența contractată de BEI, a fost realizată o analiză de risc a proiectelor de infrastructură, rezultând că lucrări în valoare de 846.270.180,35 euro nu pot fi finalizate în perioada de eligibilitate, depășirea perioadei de eligibilitate ducând la diminuarea ratei de absorbție cu 16% la nivelul POS Mediu.

S-a constatat că riscul de nefinalizare în perioada de eligibilitate afectează 167 de contracte (aferente celor 41 de proiecte), din care:

- ✓ 89 de contracte se vor finaliza cu surse proprii ale beneficiarilor finali în cursul anului 2016
- ✓ 78 de contracte se vor faza (din care 51 de contracte se vor transfera integral spre finanțare în cadrul POIM, iar 27 de contracte vor fi fazate astfel încât o parte distinctă din lucrări să poată fi executată, recepționată și plătită în perioada actuală de eligibilitate, iar a doua fază să fie finanțată din POIM).

În vederea maximizării utilizării alocărilor din cele două perioade de programare, o echipă comună AM, MFE, BF, supervisor, antreprenor a efectuat o analiză a posibilităților de fazare, la nivelul fiecărui contract de lucrări, pentru a identifica și agreea cu CE scenariul optim de fazare pentru fiecare contract.

Astfel, în cadrul acestei evaluări, au rezultat următoarele:

Pentru Axa Prioritară 1

- 18 proiecte majore și anume, proiectele din județele Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița, Botoșani, Brașov, București, Caraș, Dâmbovița, Galați, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Prahova, Satu Mare, Vaslui, Vâlcea *nu pot fi finalizate până*

în 31.12.2015. Astfel, au fost identificate 95 de contracte în valoare de 831 mil. Euro ce vor genera cheltuieli de aprox. 463 mil.euro *propuse a fi finanțate din exercițiul bugetar 2014-2020.*

- 9 proiecte majore din județele Alba, Călărași, Constanța Ilfov, Deva-Hunedoara, Neamț, Sibiu-Brașov, Suceava, Timiș, Vrancea *nu vor fi finalizate până la sfârșitul anului 2015 și nu pot fi făzate*, impunându-se necesitatea finalizării din fonduri naționale (buget de stat, buget local sau împrumut ROC). În această categorie au fost identificate 21 de contracte în valoare de aprox. 39 mil euro care vor genera cheltuieli după 31 decembrie 2015, dar vor fi finanțate din fonduri naționale.

Pentru Axa Prioritară 2

- Dintre proiectele în implementare, în cadrul perioadei de programare 2007-2013 POS Mediu, se vor finaliza 23 proiecte, restul de 15 proiecte (Constanța, Brăila, Vrancea, Călărași, Prahova, Vâlcea, Cluj, Maramureș, Bihor, Alba, Harghita, Hunedoara, Dolj, Primaria Turda-sit contaminat, Primaria Tg. Mures), urmând să fie finalizate prin finanțare POIM 2014-2020.
- Conform estimarilor curente, cele 15 proiecte propuse pentru finanțare parțială din POIM (*fazare*) au un stadiu al implementării care nu permite finalizarea lor până la 31.12.2015, având nevoie de o nouă sursă de finanțare nerambursabilă pentru anul 2016. În cadrul acestora, au fost identificate 70 de contracte (lucrari, servicii si furnizari) in valoare totala de 299.365.905,924 euro fara TVA care vor genera cheltuieli de aprox. 191.722.426 euro propuse a fi finanțate din exercițiul bugetar 2014-2020.

Având în vedere necesitatea de a evita dezangajarea automată a fondurilor structurale atât la finalul anului 2014, cât și la finalul perioadei actuale de programare și nevoia de a crește opțiunile de utilizare a tuturor fondurilor disponibile prin Programul Operațional Sectorial (POS) „Mediu”, precum și pregătirea următoarei perioade de programare 2014-2020, la nivelul AM POS Mediu s-au realizat demersuri pentru a răspunde acestor nevoi urgente.

În urma analizei extinse, s-a constatat că se impune modificarea POS Mediu în particular în privința categoriei de beneficiari eligibili pentru axa prioritară 5, după cum urmează:

- Inspectoratul General pentru Situații de Urgență pentru finanțarea unor măsuri de gestionare a riscului la inundații (proiecte în valoare de aproximativ 45 milioane Euro)
- Administrația Națională de Meteorologie pentru finanțarea investițiilor de prevenire a riscurilor la inundații prin dezvoltarea sistemului de prognoză și avertizare meteorologică (proiect în valoare de aproximativ 3,5 milioane Euro)
- Regia Națională a Pădurilor – ROMSILVA, pentru măsuri de prevenire a inundațiilor prin corectarea de torenți (proiecte în valoare de aproximativ 54 milioane Euro)

De asemenea, a fost identificată posibilitatea de a include Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor în lista beneficiarilor eligibili din cadrul axei prioritare 4, pentru permite finanțarea prin intermediul Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA și a Inspectoratelor Teritoriale de Regim Silvic și Vânătoare a măsurilor de reconstrucție ecologică a terenurilor agricole degradate prin împădurire (proiecte în valoare de aproximativ 57 milioane Euro).

Precizăm că aceste propuneri au fost supuse analizei Comisiei Europene (DG REGIO) care a aprobat inițierea procesului de modificare a POS Mediu, cu condiția cuprinderii mai multor modificări care se vor materializa în proiecte rapid implementate și rambursate până la termenul limită de eligibilitate a cheltuielilor, respectiv 31.12.2015

În final, menționăm OUG nr.85/2014 pentru aprobarea unor măsuri de eficientizare a sistemului de gestionare a instrumentelor structurale prin care Ministerul Fondurilor Europene a preluat activitatea și structurile Autorităților de Management aferente Programului Operațional Sectorial Mediu și Programului Operațional Sectorial Transport. Transferul celor două Autorități de Management la Ministerul Fondurilor Europene a fost decis pentru ca România să aibă o structură instituțională cât mai simplă și eficientă, care să accelereze absorbția fondurilor europene alocate pentru perioada de programare 2007 – 2013 și să reducă, totodată, cât mai mult, riscul de dezangajare automată a fondurilor. Astfel, Ministerul Fondurilor Europene este Autoritate de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare, din care vor fi finanțate proiectele de transport, mediu și energie, preluarea celor două programe având efecte pozitive și asupra atragerii de fonduri în exercițiul multianual 2014 – 2020.

2.3.1. Probleme întâmpinate în implementarea programului operațional

Din analiza calitativă a rezultat că principalele probleme în implementarea POS Mediu în anul de raportare au fost legate de:

- **Durata relativ mare a procesului de evaluare a proiectelor**, datorată numărului mare de proiecte care nu respectă cerințele POS Mediu, calității slabe a documentelor/materialelor elaborate de consultanți, transmiterii repetate a documentațiilor incomplete și nerevizuite corespunzător, constituirii cu întârziere a cadrului instituțional și indisponibilității terenurilor necesare investițiilor, dar și existenței unui proces decizional greu la nivelul autorităților publice locale
- **Durata mare de analiză a proiectele de asistență tehnică pentru pregătirea portofoliului de proiecte 2014-2020**, datorate în principal, problemelor instituționale (definitivarea cu întârziere a listelor de investiții prioritare, acordurile pentru investițiile propuse din partea Consiliilor Județene/Locale obținute târziu), calității slabe a documentelor, timpului mare de reacție al beneficiarilor.
- **Dificultățile în contractarea componentelor proiectului**, care reprezintă principala piedică în calea implementării la timp a proiectelor, create ca urmare a duratei mari a procedurilor de atribuire, puncte de vedere divergente ale autorităților cu atribuții în domeniul achiziției (ANRMAP, UCVAP, CNSC), a lipsei documentațiilor de atribuire pentru contractele din proiect la data semnării contractului de finanțare, a dificultăților în adaptarea la documentațiile standardizate. Situații excepționale apărute în perioada de realizare a lucrărilor, respectiv modificarea amplasamentelor aferente obiectivelor de investiții din cadrul proiectelor (ca urmare a nerespectării de către autoritățile locale a regimului juridic al terenurilor), necorelări cu lucrările finanțate prin diferite programe de investiții, obținerea cu întârziere a autorizațiilor de construcție și/sau ritmul lent de derulare a lucrărilor, obținerea dificilă a garanțiilor și asigurărilor solicitate prin condițiile contractuale. Având în vedere caracterul excepțional al acestor situații, AM a acordat sprijin punctual, în măsura competențelor, pentru rezolvarea acestora.
- Soluții tehnice diferite de cele licitate prin procedurile de atribuire, date prin diverse avize ale autorităților competente (Ministerul Transporturilor, ANAR, CFR) ce duc la suplimentarea valorilor contractelor déjà adjudecate.
- **Managementul financiar defectuos al proiectelor, din punct de vedere al nerespectării, de către beneficiari, a planificării și a prognozelor financiare**, dar și al deficitului de cash-flow ca urmare a identificării unor nereguli în implementare, în principal legate de aplicarea legislației privind achizițiile publice, ceea ce induce o serie de corecții financiare ce trebuie suportate de beneficiari.

- ✓ calitatea slabă a proiectelor tehnice elaborate de antreprenorii lucrărilor din cadrul contractelor de tip FIDIC Galben, ceea ce conduce la revizii repetate ale acestora și implicit, întâzieri în implementarea proiectelor;
 - ✓ nerespectarea de către antreprenori a graficelor de execuție aferente contractelor de lucrări, prin grad redus de mobilizare a forței de muncă pe șantiere, din diverse motive.
- Incapacitatea antreprenorilor intrați în insolvență financiară de a finaliza lucrările aferente contractelor; lipsa cadrului legislativ necesar transferării răspunderii privind finalizarea contractului de către susținătorul declarat în momentul ofertării contractului.
- **Identificarea de deficiențe legate de capacitatea instituțională a beneficiarilor**, respectiv de modul în care aceștia îndeplinesc condiționalitățile din contractul de finanțare și implicarea insuficientă a managementului organizației în implementarea proiectelor, fapt pentru care AM a organizat întâlniri cu beneficiarii pentru a clarifica aspecte legate de îndeplinirea condiționalităților din contractul de finanțare și a identifica soluții imediate la problemele din implementare identificate (lipsa unui personal calificat în management de proiect, manageri de proiect/membri UIP fără experiență în implementarea unor proiecte și contracte de infrastructură sau în număr insuficient, lipsa unor experți tehnici în UIP, asigurarea stabilității personalului UIP a Beneficiarilor pe întreaga perioadă de derulare a proiectelor).
- ✓ Implicarea redusă/slaba asumare a responsabilității de către personalul de conducere a Beneficiarilor pentru soluționarea blocajelor apărute în implementarea proiectelor.
 - ✓ Principalele **deficiențe înregistrate cu privire la aplicarea legislației în domeniul achizițiilor publice** au vizat: criteriile de selecție utilizate nu au asigurat tratament egal și nediscriminatoriu în procesul de evaluare al ofertelor, evaluarea incorectă a criteriilor de selecție și eligibilitate de către comisia de evaluare.

În ceea ce privește **calitatea documentațiilor aferente cererilor de rambursare întocmite de beneficiari**, în cadrul verificărilor efectuate, OI și AM au constatat neconformități legate de numărul, conținutul și forma documentelor, precum și necorelări între documentele incluse în dosarul cererii de rambursare. Dintre deficiențele constatate se enumeră: documente nesemnate/neștampilate, încadrarea incorectă a cheltuielilor conform Cererii și Contractului de Finanțare de către Beneficiari, aplicarea în mod necorespunzător a algoritmului după care se calculează Cheltuielile Generale de

Administrație, necorelări între datele din procesele verbale și datele de facturare, efectuarea plăților în conturi diferite decât cele prezentate în contractele încheiate, documentele contabile care însoțesc Cererea de rambursare nu au avut viza POS Mediu conform cerințelor contractului de finanțare, nerespectarea graficului de rambursare, necorelări cu raportările anterioare, erori de calcul. Aceste deficiențe au condus la creșterea necesarului de resurse pentru realizarea verificărilor la nivel de AM și OI și, în scopul evitării acestora, beneficiarii sunt atenționați și instruiți cu privire la neconformitățile identificate. AM și OI au intensificat asistența de tip „help-desk” (e-mail, telefon, întâlniri) pentru Beneficiari și au asigurat în mod operativ informațiile de tip „lessons learned”, în scopul evitării problemelor de acest tip.

În vederea înlăturării acestor probleme, AM a luat o serie de măsuri, printre care se regăsesc:

- demersuri pe lângă autoritățile locale, în vederea emiterii documentelor de eligibilitate și a instituirii unui dialog constructiv între toți actorii implicați, în baza unei analize aprofundate de la caz la caz, pentru identificarea unor soluții fezabile și viabile pentru sistemele de management integrat al deșeurilor, cu luarea în considerare și a condiționalităților specifice fiecărei categorii de contracte/proiecte,
- organizarea de întâlniri cu persoane din conducerea Consiliilor Județene în care au fost dezbătute aspecte privind stabilitatea și experiența membrilor echipei de implementare, precum și aspecte legate de colaborarea cu instituțiile publice la nivel local, care sunt factori în implementarea proiectului; demersuri pentru modificarea legislației în domeniile sensibile: sprijinirea și colaborarea activă cu Ministerul Fondurilor Europene în promovarea de modificări/clarificări prin emiterea de Instrucțiuni pentru creșterea gradului de absorbție și reducerea riscului de dezangajare a fondurilor europene în domeniul achizițiilor publice, corecțiilor financiare, mecanismelor financiare (etc);
- simplificarea mecanismului de plată pentru a permite beneficiarilor care derulează operațiuni din conturile deschise la bănci comerciale să efectueze plățile din contribuția directă proprie direct către prestatori/furnizori din aceste conturi. Astfel, a fost redus termenul necesar efectuării plății, datorită eliminării procedurilor intermediare de transferuri de fonduri de la beneficiari în contul Trezoreriei și mai departe, în conturile prestatorilor/furnizorilor;
- colaborarea cu Ministerul Fondurilor Europene și contractarea unei asistențe tehnice cu Banca Europeană de Investiții pentru evaluarea proiectelor majore din

perspectiva riscului de nefinalizare a investițiilor în termenul de eligibilitate, a identificării mecanismelor de asigurare a finalizării proiectelor (fazarea proiectelor în perioada de programare 2014-2020) și a îndeplinirii indicatorilor de performanță asumați în cadrul programului operațional;

- flexibilizarea nivelului corecțiilor financiare în conformitate cu prevederile noului Ghid pentru determinarea corecțiilor financiare aplicate de CE pentru cheltuielile finanțate de UE prin management partajat, prin modificarea OUG 66/2011 (OUG 47/2014) privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.
- reducerea termenului necesar efectuării plății către beneficiari de către AM de la 5 la 3 zile lucrătoare, cu consecințe directe în creșterea ritmului de implementare a proiectelor (Ordonanța de Urgență nr. 29/2014 pentru modificarea și completarea OUG nr. 64/2009);
- modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 198/2005 care să fie în linie cu procesul de regionalizare al sectorului de apă și canalizare și să încurajeze realizarea de investiții din surse locale în sistemele de apă și canalizare;
- modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului 34/2006 (OUG 51/2014) privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, astfel încât să fie eliminate disfuncționalitățile care determină întârzieri anormale în procesul de achiziție publică și o utilizare abuzivă a prevederilor aferente căilor de atac;
- organizarea de întâlniri de lucru pe teme specifice (mediu, tehnic, financiar, instituțional) pentru clarificarea observațiilor cuprinse în fiecare Correction Protocol/Documente de Analiză și rezolvarea problemelor apărute în pregătirea proiectelor, cu participarea beneficiarilor, a consultanților și a echipei de asistență tehnică JASPERS,
- continuarea misiunilor de evaluare informală, organizate cu sprijinul Comisiei Europene având ca scop analiza stadiului de pregătire a proiectelor, discutarea principalelor aspecte critice întâmpinate pe parcursul pregătirii proiectelor și a măsurilor necesare în vederea accelerării finalizării acestora și transmiterii oficiale spre aprobare. Astfel, în cursul anului 2013 au fost organizate 5 misiuni ale CE,
- organizarea, împreună cu asistența tehnică JASPERS, a unor vizite de lucru pe teren pentru clarificarea anumitor aspecte tehnice, financiare și instituționale privind viitoarele obiective de investiții.

Precizăm că pentru soluționarea acestor probleme, alte măsuri întreprinse de AM POS Mediu, în cursul anului 2014, au mai vizat următoarele aspecte:

- organizarea de întâlniri comune AM/OI/MFE pentru monitorizarea progresului cu beneficiarii proiectelor aprobate, inclusiv cu viitorii beneficiari;
- organizarea de întâlniri la nivel înalt (miniștrii celor 2 instituții MMSC și MFE) cu beneficiarii, constructorii din cadrul proiectelor POS Mediu pentru soluționarea problemelor apărute;
- intensificarea vizitelor AM/OI pe șantier;
- monitorizarea permanentă a previziunilor privind Cererile de rambursare și urmărirea respectării acestora;
- sprijinirea și colaborarea activă cu MFE în promovarea de modificări/clarificări prin emiterea de Instrucțiuni pentru Beneficiari, în vederea creșterii gradului de absorbție, a ritmului de execuție pentru contractele de lucrări semnate, precum și reducerea riscului de dezangajare a fondurilor europene:
 - Instrucțiune către beneficiarii proiectelor finanțate prin POS Mediu privind prevenirea pierderilor financiare cauzate de intrarea în procedură de insolvență/faliment a Contractorilor/Antreprenorilor care desfășoară activități în cadrul contractelor de lucrări ;
 - Instrucțiune privind modul de derulare al misiunilor bi-anuale de verificare a evidenței contabile a beneficiarului privind operațiunile aferente proiectului
 - Instrucțiune privind punerea la dispoziția DG AM POS Mediu a informațiilor necesare plății corecțiilor financiare aplicate prin note de constatare și stabilire a corecțiilor financiare/procese verbale verbal de constatare și stabilire a creanțelor bugetare anulate definitiv de instanțele judecătorești. Urmare a acestei instrucțiuni, în cursul anului 2014 au fost depuse și procesate patru solicitări de plată a corecțiilor financiare anulate definitive de instanțele judecătorești, cuantumul corecțiilor financiare aferente acestor hotărâri judecătorești fiind de 4.198.751,02 lei.i;
 - Instrucțiune privind monitorizarea Cererilor de Rambursare depuse de către beneficiarii proiectelor finanțate prin POS Mediu la OI POS Mediu.;

- Instrucțiune privind modalitatea de formulare a cerințelor de calificare și selecție din fișa de date a achiziției;
- Instrucțiune privind aplicarea Ordinului nr. 1612/23.09.2014 pentru proiectele în implementare finanțate prin axele 1-5 ale POS Mediu ;
- Instrucțiune privind monitorizarea unor prevederi ale articolului 7 din Contractele de Finanțare .

În perioada următoare, pentru a îndeplini țintele stabilite, AM POS Mediu va avea în vedere:

- ✓ **Asigurarea fluxului financiar** necesar în vederea efectuării plăților pentru rambursarea cheltuielilor eligibile către beneficiari și pentru plata cheltuielilor eligibile rambursabile din cererile de plată, prin emiterea hotărârilor de guvern cu alocările financiare necesare.
- ✓ **Accelerarea procesului de identificare și analiză a unor proiecte retrospective** (*obiecte de investiții demarate din surse locale, MDRAP – buget de stat, AFM*) care să poată fi incluse pentru finanțare în cadrul POS Mediu, precum și a **unor proiecte alternative** (*obiecte de investiții noi, cu perioadă de execuție până la 31 decembrie 2015, promovate de Operatorii Regionali pentru acoperirea economiilor generate în implementarea proiectelor*)
 - Avantajul proiectelor retrospective este ca sunt deja începute, au contracte de achiziție publică semnate și **sumele plătite din surse naționale pot fi solicitate spre rambursare către CE** asigurându-se continuarea finanțării până la finalizarea proiectelor; se vor prelua doar acele proiecte care respectă principiile directivelor europene privind achizițiile publice;
 - Preluarea pe POS-ul de Mediu presupune modificarea sau clarificarea legislativă pentru **creșterea plafonului de contractare** la nivelul POS Mediu prin transferul creditelor de angajament și a creditelor bugetare de la instituțiile inițial finanțatoare către Ministerul Mediului;
 - Localitățile aferente investițiilor ce vor fi preluate **trebuie să fie membri ADI, să accepte politica de solidaritate**, respectiv uniformizarea tarifelor și operarea să fie delegată către un Operator Regional;
- ✓ Analiza unor proiecte propuse de către alte instituții publice decât cele aflate în lista de beneficiari eligibili pentru axa prioritară 5 și anume, Regia Națională a Pădurilor Romsilva, Administrația Națională de Meteorologie și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (și modificarea, în consecință, a POS Mediu)

- ✓ Analiza includerii Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor în lista de beneficiari eligibili din cadrul axei prioritare 4, pentru a permite finanțarea prin intermediul Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA și a Inspectoratelor Teritoriale de Regim Silvic și Vânătoare a măsurilor de reconstrucție ecologică a terenurilor agricole degradate prin împădurire
- ✓ **Mobilizarea beneficiarilor și a antreprenorilor** prin implicarea activă a factorilor decisivi din ADI;
- ✓ **Continuarea monitorizării active a beneficiarilor** prin acordarea din partea AM și Ol a unui sprijin pro-activ în ceea ce privește implementarea proiectelor în acești doi ani rămași de implementare și concentrarea pe creșterea capacității acestora de implementare în perspectiva noii perioade de implementare;
- ✓ **Pregătirea aplicațiilor de finanțare pentru perioada 2014-2020**
- ✓ **Simplificarea mecanismelor de promovare și gestionare a proiectelor de investiții (limitarea numărului de documente solicitate la depunerea proiectelor, standardizarea documentelor, reducerea termenelor de obținere a avizelor și autorizațiilor);**

2.3.2. Probleme identificate în implementarea acțiunilor și activităților conform art.10 din Regulamentul (CE) nr. 1081/2006

Nu se aplică

2.4. Schimbări în contextul implementării programului operational

2.4.1. Analiza cadrului de reglementare cu impact asupra derulării programului operațional

În anul 2014, au existat o serie de modificări legislative cu impact asupra implementării și gestionării programului operațional.

Legislația privind achizițiile publice a suferit modificări importante pe parcursul anului 2014 prin adoptarea următoarelor acte normative:

- În Monitorul Oficial al României nr. 486/30.06.2014 a fost publicată Ordonanța de Urgență nr. 51/2014 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare, prin care contestațiile depuse/transmise la CNSC trebuie să fie însoțite de dovada constituirii garanției de bună conduită.

- În Monitorul Oficial nr. 844 din 19 noiembrie 2014 a fost publicat Ordinul nr. 1117/1970/2014 al Ministerului Fondurilor Europene și al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice pentru aprobarea Instrucțiunii privind plata sumelor reținute din certificatele de plată printr-un mecanism de garantare adecvat, în cadrul contractelor de lucrări finanțate prin Programul operațional sectorial Mediu. Scopul acestui ordin este creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene alocate programelor operaționale, precum și îmbunătățirea fluxului de plăți către antreprenori.
- Notificarea ANRMAP cu privire la Regulamentul Comisiei Europene nr. 1.336/2013 care modifică Directivele 2004/17/EC, 2004/18/EC și 2009/81/EC privitor la cuantumul noilor praguri valorice aplicabile în cadrul procedurilor de achiziție publică la nivel național.
- Hotărârea nr. 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale/corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora
- Ordonanța de urgență nr. 47/2014 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora. Prin acest act normativ, nivelul corecțiilor financiare ce pot fi aplicate beneficiarilor care nu respecta întocmai principiile europene și prevederile legislației în vigoare devine mai flexibil, penalizarea beneficiarilor aplicându-se în funcție de gravitatea abaterii săvârșite. Scopul acestor reglementări a fost îmbunătățirea și eficientizarea mecanismului de prevenire și gestionare a neregulilor, ținând cont de experiența avută în utilizarea fondurilor de preaderare și a celor alocate României pentru actuala perioadă de programare. Aceste reglementări urmează să fie aplicate și în perioada de programare 2014-2020.

- Ordinul 1190 /2014 pentru modificarea Procedurii simplificate aplicate de beneficiarii privați în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale, obiectivul "Convergență", precum și în cadrul proiectelor finanțate prin mecanismele financiare SEE și norvegian pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări, aprobată prin Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 1.120/2013
Prin Ordinul nr. 1190/2014 s-a modificat capitolul VII, etapa 1 – Elaborarea specificațiilor tehnice și verificarea valorii estimate.

- Ordinul Nr.1191 din 19.11.2014 pentru aprobarea Instrucțiunii aferente Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1.120/2013 privind aprobarea Procedurii simplificate aplicate de beneficiarii privați în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale, obiectivul „Convergență“, precum și în cadrul proiectelor finanțate prin mecanismele financiare SEE și norvegian pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări, destinată asigurării unei interpretări unitare în etapa de verificare a achizițiilor private și furnizării unor răspunsuri întrebărilor frecvente transmise de beneficiarii privați în legătură cu prevederile ordinului.

Prin actele normative adoptate, autoritățile cu competențe în domeniul achizițiilor publice și în gestiunea fondurilor structurale au venit în sprijinul beneficiarilor prin clarificarea aspectelor conflictuale și înlăurarea barierelor datorate respingerii documentațiilor de atribuire, în scopul reglementării unei abordări unitare în privința principalilor actori implicați în procesul achizițiilor publice.

În acest sens, în cursul anului 2014, AM POS Mediu (în colaborare cu MFE) a continuat emiterea Instrucțiunilor privind prevenirea pierderilor financiare cauzate de intrarea în procedură de insolvență/faliment a contractorilor/antreprenorilor care desfășoară activități în cadrul contractelor de lucrări, monitorizarea unor prevederi ale articolului 7 din Contractele de Finantare, monitorizarea Cererilor de rambursare depuse de către beneficiarii proiectelor finanțate din POS Mediula OI POS Mediu, modalitatea de formulare a cerințelor de calificare și selecție din fișa de date a achiziției, aplicarea Ordinului 1612/23.09.2014 privind proiectele în implementare finanțate prin Axele Prioritare 1-5 ale POS Mediu.

2.4.2 Analiza contextului economico-social general din România

În 2014, Produsul Intern Brut al României (PIB) s-a cifrat la 674,3 mil. lei și a înregistrat un avans de 2,6%, comparativ cu 2013. Potrivit Proiecției principalilor indicatori macroeconomici pentru perioada 2016-2018 realizată de Comisia Națională de Prognoză în luna martie 2015, tendința s-a inversat începând cu anul 2011, când PIB a cunoscut o creștere de +2,3%, urmată în anul 2012 de un avans de +0,6%.

Potrivit „Raportului privind situația macroeconomică pe anul 2015 și proiecția acesteia pe anii 2016-2018” realizat la nivelul Ministerului Finanțelor Publice, pe parcursul anului 2014 România a ieșit din procedura de deficit bugetar excesiv și a continuat politică bugetară caracterizată de un management prudent al cheltuielilor publice și de o îmbunătățire semnificativă a managementului datoriei publice. Astfel, conform Raportului menționat, cadrul economic intern a fost caracterizat în anul 2014 de o relansare economică, o încredere mai mare a investitorilor, disciplină bugetară și reducerea risipei, fiind înregistrate progrese pe linia realizării unui echilibru corect între consolidarea fiscală sustenabilă și relansarea economică, asigurarea credibilității și predictibilității politicii economice a Guvernului și finanțarea la costuri rezonabile a deficitului bugetar și a celui extern.

2.4.3. Măsuri întreprinse pentru contracararea efectelor crizei economico-financiare

În vederea accelerării absorbției fondurilor, Guvernul a aprobat Planul de Măsuri Prioritare pentru consolidarea capacității de absorbție a Fondurilor Structurale și de Coeziune (PMP), în vederea eliminării sau reducerii semnificative a barierelor din calea absorbției.

Acțiunile întreprinse de DG AM POS Mediu în scopul implementării PMP vizează:

- introducerea de noi categorii de beneficiari pentru a finanța investiții care pot fi rapid implementate și rambursate (proiecte alternative/retrospective);
- constituirea unei noi axe prioritare (1A- “Sprijin pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură din sectorul de apă/apă uzată aferente următoarei perioade de programare financiară”) și realocarea către POR și către Axa 1A;
- elaborarea de documentații standardizate pentru cererea de finanțare și caietul de sarcini pentru pregătirea proiectelor de asistență tehnică de elaborare a proiectelor de infrastructură de apă/apă uzată aferente perioadei 2014-2020;
- organizarea de ședințe de mediere, de către AM pos Mediu, între factorii implicați în proiecte pentru soluționarea problemelor identificate;
- analiza proiectelor și sprijinirea beneficiarilor aflați în dificultate prin intermediul unei asistențe tehnice acordate de Banca Europeană de Investiții (BEI) și colaborarea

cu Ministerul Fondurilor Europene pentru identificarea contractelor cu risc de nefinalizare în cadrul actualei perioade de programare;

- simplificarea procesului de implementare a proiectelor, prin emiterea de instrucțiuni;
- simplificarea procedurilor prin reducerea termenelor de autorizare a plăților către beneficiari și reducerea numărului de documente solicitate la depunerea cererilor de rambursare;
- instruirea beneficiarilor în realizarea estimărilor de depunere a Cererilor de Rambursare/Cererilor de Plată și monitorizarea permanentă a respectării acestora;
- îmbunătățirea procesului de verificare și control al achizițiilor publice și a conflictului de interese;
- monitorizarea săptămânală a stadiului lansării procedurilor de atribuire și depunerii cererilor de rambursare;
- monitorizarea respectării duratelor de evaluare și selecție a proiectelor și accelerarea semnării contractelor/deciziilor de finanțare, astfel încât să nu existe decalaje majore între momentul aprobării cererii de finanțare și semnarea deciziei de finanțare;
- identificarea și monitorizarea proiectelor prioritare finanțate din POS Mediu;
- segregarea funcțiilor în procesul de constatare a neregulilor/emitere a titlului de creanțe (implementare la nivel organizațional și procedural);
- participare activă la reuniunile Comitetului de Management pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale;
- consolidarea capacității administrative a AM și OI, inclusiv utilizarea asistenței tehnice disponibile pentru suplimentarea resurselor umane la nivel de AM și OI;
- menținerea unui grad ridicat de ocupare a posturilor vacante;
- utilizarea expertizei tehnice internaționale în scopul îmbunătățirii procesului de implementare a POS Mediu;
- sprijinirea beneficiarilor pentru îmbunătățirea capacității de a întocmi documentele solicitate prin contractului de finanțare și pentru soluționarea unor spețe legate de implementarea proiectelor;
- organizarea de sesiuni de instruire/întâlniri cu beneficiarii pentru clarificarea aspectelor cu privire la implementarea proiectelor.

2.5. Modificări substanțiale privind articolul 57 al Regulamentului (CE) Nr. 1083/2006

Nu este cazul.

2.6. Complementaritatea cu alte instrumente

2.6.1. Stabilirea unui mecanism de evitare a dublei finanțări și de verificare a complementarității între diferite mecanisme de finanțare publică a proiectelor

Pornind de la cerința Comisiei Europene de a se respecta prevederile regulamentare (art.9 din Regulamentul CE nr. 1083/2006) privind complementaritatea instrumentelor structurale cu alte instrumente financiare ale UE, precum și cu alte surse de finanțare naționale/internaționale, atât în etapa de programare, dar mai ales în etapa de implementare a programelor operaționale, Ministerul Fondurilor Europene (MFE) a inițiat un studiu finanțat din Facilitatea de Asistență Tehnică, în cadrul POAT, pentru a analiza aspectele complementarității și a propune mecanisme mai eficiente prin care autoritățile implicate în gestionarea programelor operaționale să evite suprapunerile în finanțarea proiectelor și să verifice complementaritatea cu alte proiecte cu finanțare publică națională/internațională, rambursabilă/nerambursabilă.

Pentru implementarea corespunzătoare a analizei, prestatorul a realizat inițial un inventar al programelor cu finanțare publică și a stabilit principalii parametri ai acestora, din perspectiva obiectivelor și rezultatelor estimate, a condițiilor de eligibilitate și a grupurilor țintă vizate.

În cadrul contractului, au avut loc dialoguri cu reprezentanți ai diverselor instituții relevante care gestionează programe în România (autorități de management, organisme intermediare, SGG, MFP, Consiliul Concurenței, MDRAP, BM, BEI, BERD, Ambasada Norvegiei, etc.), pe baza cărora au fost sintetizate punctele de vedere cu privire la modul în care se transpun în practică cerințele de evitare a suprapunerilor și de realizare a sinergiei între proiecte. Acestea au permis prestatorului să realizeze o analiză a mecanismului actual de verificare a dublei finanțări și a complementarității, cu punctele tari și punctele slabe și să identifice oportunitățile și riscurile pentru perioada de programare 2014-2020.

Totodată, prestatorul a realizat o analiză comparativă a mecanismelor aplicate în acest scop în alte state membre UE, precum Grecia și Ungaria, concluzionând că nu există un model care să poată fi preluat ca atare în România, având în vedere particularitățile sistemelor de gestionare a fondurilor structurale și de coeziune, dar pot fi reținute bune

practici sub diverse aspecte ale monitorizării complementarității și evitării suprapunerilor între proiecte.

Printre măsurile actuale de asigurare a complementarității intervențiilor și evitare a dublei finanțări menționăm:

a) Asigurarea complementarității intervențiilor:

- Organizarea de ședințe de coordonare (finanțare sector apă POR – POS Mediu);
- Înființarea Grupului de lucru interministerial (coordonare intervenții MDRAP și MADR);
- Semnarea protocolului de informare reciprocă între AM POS Mediu și AM PNDR;
- Analiza comparativă pe baza datelor din SMIS (proiecte cu finanțare UE).

b) Evitarea dublei finanțări:

- Realizarea de verificări în SMIS/baze de date proprii;
- Marcarea facturilor decontate în cadrul diferitelor programe operaționale, cu referințele acelui program;
- Solicitarea de declarații pe propria răspundere.

Pentru îmbunătățirea măsurilor actuale de asigurare a complementarității finanțărilor și evitării suprapunerii acestora se au în vedere, printre altele:

a) Asigurarea complementarității finanțărilor:

- O informare mai bună a factorilor responsabili asupra informațiilor publice disponibile;
- O coordonare mai bună a finanțărilor naționale cu cele ale IFI prin realizarea de întâlniri comune și schimbarea de informații relevante;
- Crearea unei baze de date pentru investițiile publice în valoare de peste 100 milioane lei.
- Pentru realizarea acestui demers a fost aprobată finanțarea din POAT a unui proiect la nivelul MFP, ce vizează *îmbunătățirea managementului investițiilor publice* și care se află în derulare cu sprijin din partea Băncii Mondiale. Acest proiect trebuie să fie coordonat cu proiectele aflate în derulare în cadrul Cancelariei Primului-Ministru, privind organizarea unei Delivery Unit, evaluarea impactului de reglementare și înființarea Strategy Unit, finanțate de asemenea, din POAT. Acest

grup de proiecte urmăresc crearea în centrul guvernării a unui număr de organe centrale importante în cadrul administrației românești care să aibă o abordare unitară față de planificarea și monitorizarea strategică. Detalierea mai concretă a intervențiilor din cadrul PO.

b) Evitarea dublei finanțări/suprafinanțării:

- Crearea unei baze de date cu ajutoarele de stat acordate diverselor categorii de beneficiari. Pentru acest demers a fost aprobat un proiect în cadrul POAT în vederea *creării unui mecanism care să asigure o mai bună monitorizare și control al ajutoarelor de stat acordate în România*, al cărui beneficiar este Consiliul Concurenței; Crearea unei baze de date unitare cu toate proiectele finanțate la nivel național din fonduri publice;
- Îmbunătățirea aplicațiilor informatice SMIS și MySMIS pentru realizarea de verificări privind existența unor finanțări multiple (plată facturi, grup țintă, etc.).

MFE va continua eforturile de îmbunătățire a acestor măsuri de asigurare a complementarității finanțărilor și evitării dublei finanțări, luând în considerare și faptul că acest demers trebuie sprijinit și de alte instituții publice naționale, precum și de IFI.

2.6.2. Coordonarea între POAT și axele de AT din cadrul altor Programe Operaționale

Mecanismul de coordonare a asistenței tehnice a continuat să funcționeze și pe parcursul anului 2014, prin organizarea reuniunilor *Comitetului de Coordonare a Asistenței Tehnice* (CC AT) în data de 10 aprilie și 18 septembrie 2014.

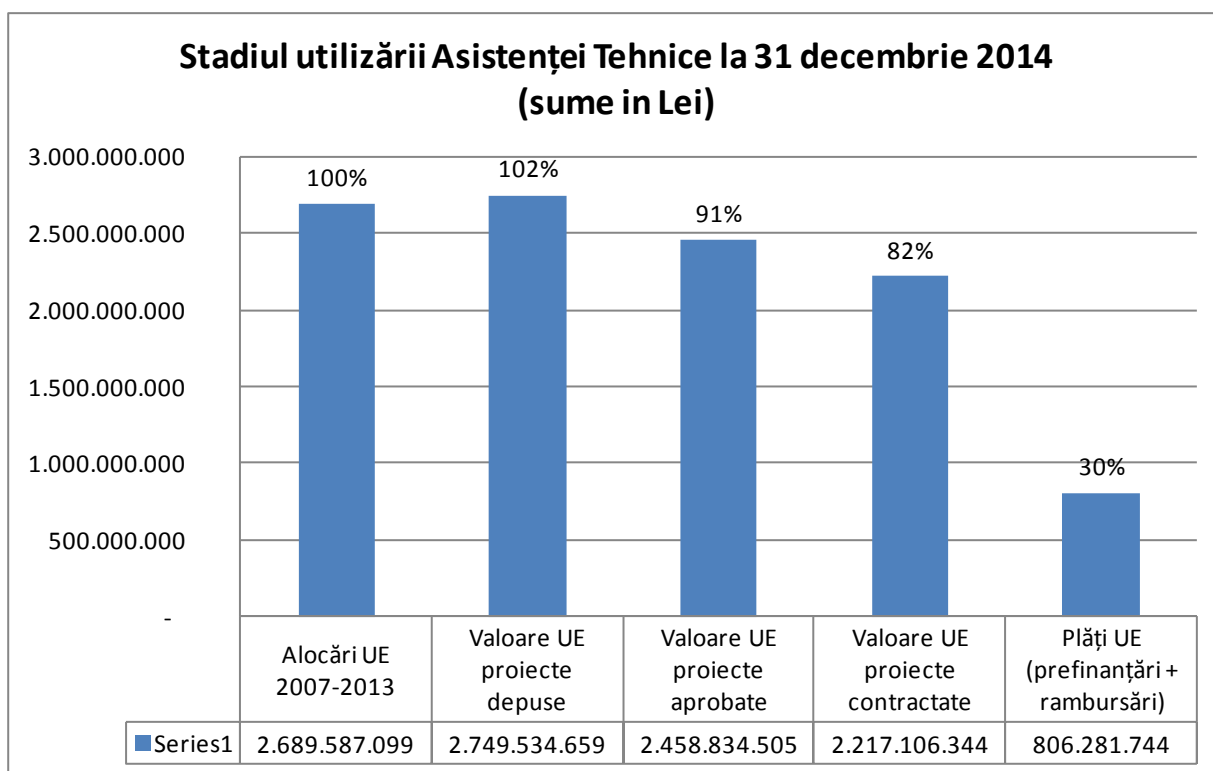
Subiectele de pe ordinea de zi a primei reuniuni a CC AT au vizat stadiul utilizării asistenței tehnice (POAT și Axe prioritare de asistență tehnică din cadrul celorlalte PO), stadiul proiectelor de asistență tehnică care vin în sprijinul pregătirii perioadei de programare 2014-2020, prezentarea documentului consultativ POAT 2014-2020, precum și stadiul implementării expertizei primite din partea instituțiilor financiare internaționale (Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Europeană de Investiții).

Subiectele de pe ordinea de zi a celei de-a doua reuniuni a CC AT au vizat stadiul utilizării asistenței tehnice (POAT și Axe prioritare de asistență tehnică din cadrul celorlalte PO), planificarea AT pe perioada rămasă de implementare din perioada de programare 2007-2013 (septembrie 2014 – decembrie 2015), pregătirea portofoliului de proiecte pentru

exercițiul financiar 2014-2020, coordonarea AT în perioada de programare 2014-2020, stadiul implementării expertizei primite din partea instituțiilor financiare internaționale (BM, BERD și BEI), prezentarea evaluării realizate de Unitatea Centrală de Evaluare din cadrul MFE privind relevanța și performanța proiectelor implementate cu sprijin IFI, precum și perspective privind utilizarea expertizei IFI în perioada de programare 2014-2020.

În ceea ce privește *indicatorii financiari aferenți asistenței tehnice*, așa cum se poate vedea în graficul de mai jos, la 31 decembrie 2014 nivelul de contractare se situează la 77%, în timp ce plățile reprezintă 30% din alocarea 2007-2013 (POAT și Axe prioritare de asistență tehnică POS Mediu, POS DRU, POR, POS T, POS CCE și PO DCA).

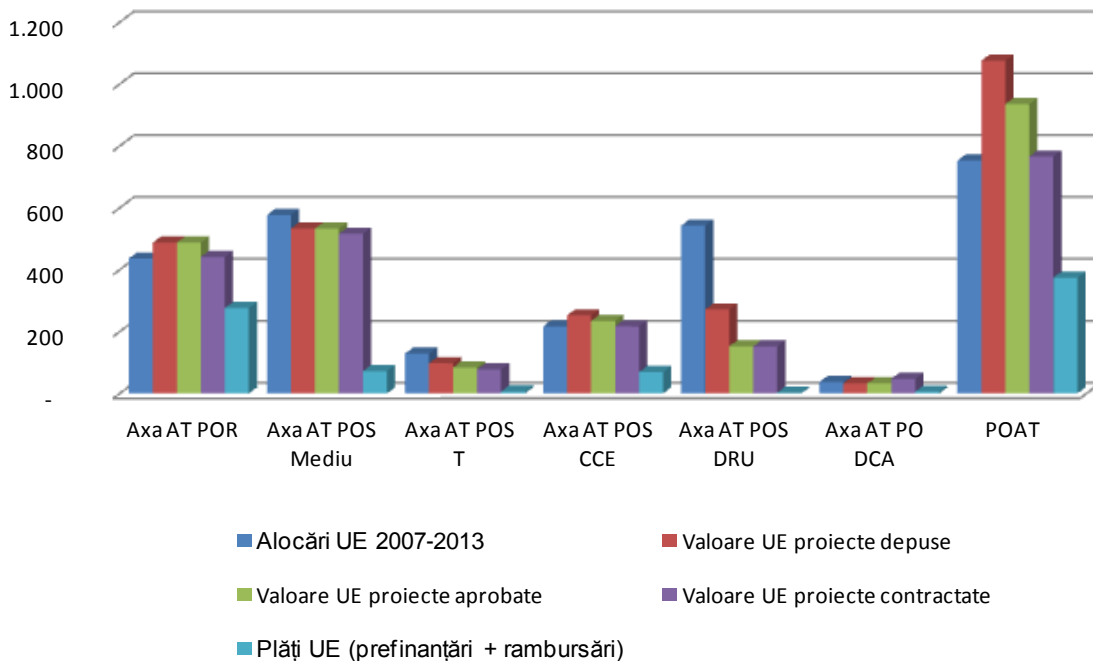
Grafic xxx

Acest nivel de utilizare a rezultat ca o medie a asistenței tehnice contractate pe toate programele operaționale, însă gradul de utilizare al asistenței este foarte diferit de la un program operațional la altul, așa cum se poate observa în graficul de mai jos.

Grafic xxx

Stadiul utilizării Asistenței Tehnice la 31 decembrie 2014 pe fiecare program operațional (mil Lei)

Procentele de realizare pe fiecare program operațional sunt prezentate în tabelul de mai jos.

LEI

Nr.	Program Operațional	Alocări UE 2007-2013	Valoare UE proiecte depuse	Valoare UE proiecte aprobate	Valoare UE proiecte contractate	Plăți UE (prefinanțări + rambursări)
-----	---------------------	----------------------	----------------------------	------------------------------	---------------------------------	--------------------------------------

1	Axa AT POR	100%	112%	112%	101%	63%
2	Axa AT POS Mediu	100%	92%	92%	63%	12%
3	Axa AT POS T	100%	76%	65%	60%	5%
4	Axa AT POS CCE	100%	116%	108%	100%	32%
5	Axa AT POS DRU	100%	50%	28%	28%	0%

6	Axa AT PO DCA	100%	89%	89%	129%	16%
7	POAT	100%	143%	124%	102%	50%

În conformitate cu sinteza deciziilor acestor reuniuni, principalele hotărâri au vizat necesitatea realizării următoarelor acțiuni:

- Înaintarea către șefii Autorităților de Management a propunerii de suplimentare a numărului de personal care se ocupă de pregătirea, contractarea și implementarea atât a proiectelor de AT, cât și a contractelor de achiziție de AT;
- Planificarea realistă a AT în perioada rămasă de implementare din perioada de programare 2014-2020;
- Instruirea personalului structurilor suport din cadrul ministerelor care intervin pe ciclul de avizare a proiectelor și a contractelor de achiziție de AT, cu privire la aspecte ce țin de implementarea IS;
- Evaluarea impactului pe care expertiza IFI o are în absorbția IS și în pregătirea următoarei perioade de programare;
- Coordonarea AT în perioada 2014-2020.

Alte măsuri de coordonare a asistenței tehnice au vizat:

- Transmiterea către secretariatul CC AT, de fiecare dată când se identifică un nou contract peste 30.000 euro, a fișei contractului, înainte de lansarea procedurilor de achiziție publică, aceasta fiind necesară pentru urmărirea complementarității și sinergiei dintre proiecte;
- Identificarea proiectelor relevante pentru sistem și lansarea de urgență a procedurilor de achiziție publică aferente.

Totodată, în anul 2014 au avut loc evoluții importante privind *utilizarea expertizei instituțiilor financiare internaționale* pentru îmbunătățirea absorbției IS sau pregătirea perioadei de programare 2014-2020, după cum urmează:

- au fost semnate 24 de acorduri de servicii cu Banca Mondială, în valoare de 32,2 milioane euro, dintre acestea 10 fiind finalizate;
- au fost semnate 3 acorduri de servicii cu BEI, în valoare de 7,9 milioane euro, 2 fiind finalizate;

- au fost semnate 6 acorduri de servicii cu BERD, în valoare de 5,8 milioane euro, 1 fiind finalizat.

În ceea ce privește *planificarea asistenței tehnice pentru perioada de programare 2014-2020*, în data de 18 septembrie 2014, la reuniunea CC AT au fost dezbătute mai multe aspecte legate de acest subiect printre care cele mai importante au vizat asigurarea complementarității proiectelor de AT respectiv capacitatea de pregătire și implementare a acestora.

Referitor la coordonarea AT în următoarea perioadă de programare, au fost făcute următoarele precizări:

- POAT va asigura asistența tehnică pentru POC și POIM, acestea nemaiavând axe proprii de asistență tehnică;
- Se află în curs de elaborare o strategie de implementare a POAT 2014-2020, forma finală a acesteia urmând a fi adusă la cunoștința membrilor CC AT;
- Va continua organizarea unui astfel de comitet de coordonare, în cadrul căruia să fie dezbătute probleme și găsite soluții pentru coordonarea cât mai eficientă a asistenței tehnice, prin prisma lecțiilor învățate din perioada de programare 2007-2013.

Totodată, în vederea fundamentării mai riguroase a pregătirii perioadei de programare 2014-2020, Ministerul Fondurilor Europene, în cadrul proiectului finanțat din POAT „Îmbunătățirea utilizării evaluării în procesul de formulare a politicilor și de luare a deciziilor în domeniul instrumentelor structurale în România”, a finalizat în luna martie 2014 documentul privind lecțiile învățate din utilizarea asistenței tehnice în perioada de programare 2007-2013. Acest document, cuprinde atât prezentarea generală a logicii de intervenție a asistenței tehnice; analiza și sinteza recomandărilor emise de evaluatorii independenți privind asistența tehnică, cât și concluzii și recomandări cu privire la relevanța și eficacitatea intervențiilor de asistență tehnică și, de asemenea, posibile intervenții pentru POAT 2014-2020.

2.6.3. Utilizarea expertizei instituțiilor financiare internaționale în scopul îmbunătățirii absorbției IS

În anul 2014 a fost continuat procesul de utilizare a expertizei financiare internaționale pentru creșterea capacității de absorbție a Instrumentelor Structurale și pregătirea următoarei perioade de programare.

Astfel, până la sfârșitul anului 2014, a fost finalizată implementarea unui număr de 13 acorduri de servicii, 21 de acorduri fiind în implementare. Valoarea totală a acordurilor semnate, la sfârșitul anului 2014, însumează 47.555.561 milioane euro, din care 5.671.554 milioane euro - proiecte finalizate și 41.884.007 milioane euro - proiecte în derulare.

Acordurile semnate cu Banca Mondială însumează 32,2 milioane euro (POAT și Axe de AT) situația acestora fiind după cum urmează:

➤ Acorduri finalizate (10):

- Analizarea cadrului național privind investițiile din perspectiva impactului asupra pregătirii și implementării proiectelor finanțate din IS (*MFE*) – *finanțare POAT*;
- Servicii pentru consolidarea capacității de amenajare a teritoriului ca o condiție prealabilă pentru dezvoltare urbană (*MDRAP*) – *finanțare POAT*;
- Servicii pentru creșterea competitivității și specializare inteligentă în Regiunea Vest (*ADR Vest*) – *finanțare POAT*;
- Creșterea capacității de planificare strategică și a impactului economic pentru polii de creștere (*AM POR*) – *finanțare AT POR*;
- Propunerea unor viitoare modele de selecție a proiectelor, orientate pe strategiile de dezvoltare, obiectivele și indicatorii de program în implementare (*AM POR*) – *finanțare AT POR*;
- Facilitarea comunicării și colaborării între Autoritatea de Management și Organismele Intermediare și încurajarea sprijinului direct și proactiv pentru beneficiari (*AM POR*) – *finanțare AT POR*;
- Elaborarea strategiilor de integrare pentru zonele de sărăcie și comunitățile defavorizate, inclusiv comunitatea de romi (*AM POR*) – *finanțare AT POR*;
- Îmbunătățirea sistemelor bazate pe risc pentru POS DRU – *finanțare AT POS DRU*;

- Studiu privind diagnosticare și consultanță pentru politici de susținere a integrării romilor în România (Ministerul Muncii) - – finanțare AT POS DRU;

- Sprijin pentru fundamentarea operațiunilor de întărire a capacității administrative din perioada de programare 2014-2020 (AM PO DCA) – finanțare AT PO DCA;

➤ Acorduri in implementare (14):

- Actualizarea sistemului de înregistrare a terenurilor (ANCPI) - finanțare POAT;

- Schimbările climatice și programul de creștere verde cu emisii reduse de carbon (MMSA) – finanțare POAT;

- Strategia de dezvoltare durabilă integrată a Deltei Dunării (MDRAP) - finanțare POAT;

- Crearea unui sistem de management al performanței pentru fondurile UE în România (MFE) – finanțare POAT;

- Consolidarea cadrului de evaluare a impactului din România (Cancelaria PM) – finanțare POAT;

- Sprijin pentru înființarea Delivery Unit în cadrul Cancelariei Primului-Ministru (Cancelaria PM) – finanțare POAT;

- Armonizarea proiectelor finanțate de la bugetul de Stat și din fondurile UE (MDRAP) – finanțare POAT;

- Sprijin pentru îmbunătățirea managementului investițiilor publice (MFP) – finanțare POAT;

- Elaborarea strategiei de reducere a părăsirii timpurii a școlii (MEN) – finanțare AT POS DRU;

- Elaborarea strategiei de educație terțiară (MEN) – finanțare AT POS DRU;

- Pregătirea cadrului strategic pentru învățarea pe tot parcursul vieții (MEN) – finanțare AT POS DRU;

- Strategia Națională pentru persoanele în vârstă și îmbătrânirea activă (AM POS DRU, beneficiar final MMFPSPV) – finanțare AT POS DRU,

- Strategia Națională pentru promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei (AM POS DRU, beneficiar final MMFPSPV) – finanțare AT POS DRU;

- Asistență pentru dezvoltarea capacității operaționale a Asociației pentru Dezvoltare Intercomunitară ITI Delta Dunării – finanțare POAT.

Acordurile semnate cu Banca Europeană de Investiții însumează 7,9 milioane euro (POAT și Axe de AT), situația acestora fiind următoarea:

➤ Acorduri finalizate (2):

- Sprijin instituțional pentru Autoritatea de Management POS Transport, orientat în principal către revizuirea sistemului de management și organizării interne (MT) – *finanțare AT POS T*
- Evaluarea inițială a sectoarelor țintă potențiale și tipurile de proiecte pentru utilizarea și operarea de instrumente financiare ale UE pentru dezvoltarea urbană în România în perioada 2014-2020 (MDRAP) – finanțare AT POR.

➤ Acorduri în implementare (1):

- Asistență pentru implementarea proiectelor în sectoarele transport și mediu (beneficiar MFE; beneficiari finali: MT, MMSC, CNADNR) – finanțare POAT.

Acordurile semnate cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare însumează 5,8 milioane euro (POAT și Axe de AT), situația acestora fiind după cum urmează:

➤ Acorduri finalizate (5):

- Planurile naționale de acțiune pentru sectorul eficienței energetice în România - analiza SWOT a rezultatelor (ANRE) – *finanțare POAT*;
- Transport în comun – Strategia de finanțare și management al transportului urban în comun (MDRAP) – *finanțare AT POR*;
- Asistență acordată Operatorilor Regionali de Apă pentru a îmbunătăți calitatea și gradul de acoperire cu servicii precum și maximizarea rezultatelor activității Operatorilor Regionali prin implicarea sectorului privat și utilizarea unor mecanisme financiare alternative (AM POS M) – *finanțare AT POS M*;
- Eficiența energetică în sectorul public – Elaborarea unei strategii privind cofinanțarea din fonduri structurale a investițiilor în eficiența energetică în sectorul public în perioada 2014-2020 (MDRAP) – *finanțare AT POR*;
- Eficiența energetică a locuințelor – Elaborarea unei strategii de finanțare a eficientizării energetice în sectorul locuințelor (MDRAP) – *finanțare AT POR*.

➤ Acorduri în implementare (1):

- Planuri de Mobilitate Urbană pentru Polii de Creștere din România – *finanțare AT POR.*

Totodată, se află în pregătire, urmând a fi semnate în anul 2015, următoarele acorduri de servicii:

- Cu Banca Mondială: *Dezvoltarea capacității de planificare strategică prin operaționalizarea Strategy Unit la nivelul central al Guvernului (Cancelaria PM) – finanțare POAT și Actualizarea Planului de Dezvoltare Integrată și îmbunătățirea cadrului instituțional pentru Polul de Creștere Ploiești (ADR Sud Muntenia) – finanțare POAT;*
- Cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare: *Asistență pentru cartografierea și evaluarea infrastructurii educaționale existente și pregătirea viitorului portofoliului de proiecte (MEN) – finanțare POAT; Asistență acordată Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară în vederea întăririi capacității de monitorizare a contractelor de delegare și Extinderea sistemului de benchmarking la nivelul tuturor Operatorilor Regionali (AM POS M) – finanțare AT POS M.*

Asigurarea complementarității, în înțelesul prevederilor regulamentare, implică în etapa implementării programelor operaționale existența unui mecanism structurat, care să permită, pe de o parte, evitarea dublei finanțări a unei acțiuni, iar pe de altă parte, dezvoltarea unei sinergii între acțiunile finanțate din diverse instrumente financiare (nu numai instrumente structurale, ci și diverse programe naționale sau programe și inițiative comunitare).

Din punct de vedere al evitării dublei finanțări, AM POS Mediu se asigură în faza de evaluare și selecție că proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu a mai beneficiat/nu beneficiază de finanțare din fonduri publice.

Beneficiarii au obligația ca, pe fiecare factură în original, să aplice ștampila „POS Mediu”, după care face copie, aplică ștampila „conform cu originalul” și semnează. Astfel, se evită ca Beneficiarul să prezinte factura în cadrul altui program cu finanțare de la CE sau națională. Evitarea dublei finanțări se urmărește în mod continuu prin procedurile financiare de verificare a cererilor de rambursare și a evidenței contabile a beneficiarilor pentru operațiunile aferente proiectelor.

Participarea reprezentanților AM la reuniunile Comitetelor de Monitorizare ale programelor operaționale care finanțează intervenții complementare a permis cunoașterea nemijlocită a oricăror modificări intervenite cu privire la activitățile finanțate, beneficiarii eligibili sau criteriile de eligibilitate, pentru a fi evitat riscul unor suprapuneri sau duble finanțări.

În ceea ce privește complementaritatea cu intervențiile finanțate din alte fonduri comunitare, cum sunt Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală sau Fondul European pentru Pescuit, Autoritatea de Management pentru POS Mediu a continuat modul de lucru stabilit în baza protocolului P46/14.08.2007 cu Autoritatea de Management pentru PNDR cu privire la informarea reciprocă sau clarificarea unor aspecte legate de finanțarea unor proiecte din domenii complementare. În baza protocolului, cele două autorități centrale se informează periodic, atât cu privire la propunerile de proiecte depuse pentru finanțare, cât și asupra proiectelor aprobate. De asemenea, la nivel local, structurile teritoriale ale celor 2 autorități de management (OI POS Mediu și Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit) au o colaborare permanentă, astfel încât să fie evitate orice fel de suprapuneri între investițiile finanțate și să se asigure sinergia intervențiilor pe cele două programe.

Pe parcursul anului 2014, sub coordonarea MFE, AM POS Mediu a continuat pregătirea portofoliului de proiecte pentru sectorul de apă/apă uzată aferent Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020.

Ținând cont de faptul că Acordul de Parteneriat 2014-2020 prevede finanțarea investițiilor de apă/ apă uzată din mai multe programe operaționale (POIM 2014 - 2020 și Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020) pentru a fi continuate eforturile de conformare cu prevederile legislației europene din acest sector este necesară corelarea investițiilor pentru sectorul de apă/ apă uzată, în vederea evitării suprapunerilor și apariția problemelor legate de implementarea soluțiilor tehnice.

În acest sens, pentru a asigura complementaritatea cu intervențiile finanțate din alte fonduri comunitare pentru pregătirea următoarei perioade de programare financiară, cum sunt Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, AM POS Mediu a continuat întâlnirile succesive cu reprezentanții AM PNDR, MFE, MADR și MDRAP pentru a corela investițiile privind infrastructura de apă/apă uzată ce vor fi finanțate din fonduri europene în perioada de programare 2014-2020.

În cadrul întâlnirilor au fost discutate aspecte privind:

- necesitatea elaborării unui Protocol între ministerele implicate: MADR, MDRAP, MFE, MMSC;

- conectarea populației din mediul rural la sistemul centralizat de apă/apă uzată;
- solicitarea avizului tehnic al operatorului regional de apă la nivelul studiului de fezabilitate și a proiectului tehnic;
- implicarea Operatorului Regional de Apă încă de la momentul elaborării proiectului de apă/apă uzată pentru APL-ul/ADI-ul beneficiar de FEADR pentru aplicarea soluției optime și pentru eficientizarea fondurilor, astfel încât, ulterior finalizării proiectului, sistemul să fie funcțional și să poată prelua sistemul în vederea operării.

Menționăm că pregătirea documentelor programatice continuă și în anul 2015 și pe viitor se va avea în vedere corelarea priorităților de finanțare în sectorul de apă/ apă uzată (și nu numai) între diferite programe operaționale cu toți factorii implicați la nivel administrației centrale și locale. Așa cum s-a menționat anterior, în scopul îmbunătățirii procesului de implementare a FSC și pregătirii viitoarei perioade de programare, a continuat și în anul 2014, procesul de **utilizare a expertizei instituțiilor financiare internaționale** (BM, BERD și BEI) la nivelul AM POS Mediu..

Banca Europeană de Investiții

În vederea sprijinirii Autorităților de Management și a Beneficiarilor de fonduri europene, Ministerul Fondurilor Europene (în calitate de AM și Beneficiar final), împreună cu Ministerul Transporturilor, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice și a Departamentului pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine (în calitate de Beneficiari finali), au semnat, în data de 24.09.2013 un Acord de servicii de asistență tehnică pentru implementarea proiectelor cu Banca Europeană de Investiții.

Obiectul acestui Acord este de a stabili o Echipă de Sprijin pentru Implementarea Proiectelor, formată din personal de specialitate BEI, cu sediul în București, care să coordoneze și administreze activitatea terțelor părți atunci când este necesar, în scopul de a furniza Servicii pentru Autoritatea de Management (MFE) și Beneficiarii Finali. Serviciile se vor axa pe implementarea cu succes a proiectelor în derulare și maximizarea absorbției fondurilor UE și a împrumuturilor acordate de BEI înainte de sfârșitul perioadei de programare 2007-2013.

O altă prioritate a Echipei de Sprijin este efectuarea unei analize a contractelor de lucrări din cadrul proiectelor POS Mediu, prin care să se stabilească riscul de nefinalizare a acestora în cadrul perioadei de eligibilitate aferente alocării financiare 2007-2013, precum și impactul financiar implicat atât asupra actualei alocări financiare, cât și asupra alocării

aferente 2014-2020. De asemenea, asistența BEI va sprijini Autoritatea de Management POS Mediu în gestionarea acestor contracte cu risc, va contribui la identificarea unor măsuri de reducere a riscului și la stabilirea unor metode de finanțare a acestora, fie în cadrul actualei perioade de programare din contribuția proprie a Beneficiarilor, fie prin fazarea acestor contracte (parțial sau integral, după caz) pentru următoarea perioadă de programare. Aceasta analiză a fost începută în cursul anului 2014, urmând să continue și în 2015 prin identificarea exactă a contractelor cu risc de nefinalizare și propunerea/gestionarea acestora în vederea finanțării din POIM.

În cursul anului 2014, în baza acordului de asistență cu BEI, au fost realizate următoarele activități: analiza riscului pentru proiectele aflate în implementare, vizite la fața locului (pe șantierele deschise) la beneficiarii proiectelor cu risc, participarea la ședințe de progress ale proiectelor, pregătirea unui ghid privind fazarea proiectelor cu risc de nefinalizare, pregătirea unei metodologii privind întocmirea și actualizarea graficelor de implementare și/sau execuție, stabilirea unei liste de proiecte prioritare care să fie urmărite și sprijinite îndeaproape de experții BEI, elaborarea de opinii pentru spețele mai dificile din implementarea unor proiecte.

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

Totodată, în cursul anului 2014, în baza Acordului între Guvernul României și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind asistența pentru implementarea proiectelor finanțate prin intermediul Instrumentelor Structurale ale UE, aprobat prin HG 181/2013, a fost implementat proiectul „Asistență acordată Operatorilor Regionali de Apă pentru a îmbunătăți calitatea și gradul de acoperire cu servicii precum și maximizarea rezultatelor activității Operatorilor Regionali prin implicarea sectorului privat și utilizarea unor mecanisme financiare alternative” (contractul fiind semnat în februarie 2014). Prin intermediul acestui proiect s-a realizat o analiză integrată asupra cadrului legal și instituțional privind implicarea sectorului privat și utilizarea unor mecanisme financiare alternative pentru îmbunătățirea rezultatelor activității Operatorilor Regionali și pentru sprijinirea activității AM POS Mediu în vederea accelerării procesului de absorbție a fondurilor europene. Proiectul a fost finalizat în luna septembrie 2014.

Mentionam, totodată, că în cursul anului 2014 a fost semnat contractul “Extinderea sistemului de benchmarking la nivelul tuturor Operatorilor Regionali și Asistență acordată Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară în vederea întăririi capacității de monitorizare a contractelor de delegare”. Proiectul se desfășoară pe o perioadă de 11 luni și are ca

obiectiv general întărirea capacității Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitare și a Operatorilor Regionali în vederea îndeplinirii rolului asumat în cadrul aranjamentului instituțional și pentru sprijinirea activității AM POS Mediu în vederea accelerării procesului de absorbție a fondurilor europene.

2.7. Monitorizare și evaluare

2.7.1. Sistemul de monitorizare al PO

Sistemul de monitorizare instituit pentru POS Mediu asigură colectarea și analiza în mod continuu a datelor privind progresul realizat comparativ cu țintele stabilite, identificarea riscurilor astfel încât să fie întreprinse acțiuni corective.

DG AM POS Mediu monitorizează programul operațional prin structurile sale organizatorice: Serviciul Monitorizare Implementare Proiecte din cadrul OI și Direcția Monitorizare Implementare Proiecte FEDR și Direcția Monitorizare Implementare Proiecte FC, prin Serviciile Monitorizare Implementare Proiecte.

OI-SMIP colectează de la Beneficiari date privind implementarea proiectelor, realizează vizite la fața locului în funcție de necesitățile identificate în cadrul activității de monitorizare și pentru verificarea cererilor de rambursare, întocmește și actualizează săptămânal fișele de monitorizare ale proiectelor, care includ informații privind stadiul derulării procedurilor de atribuire, implementarea fizică și financiară, respectarea condiționalităților prevăzute de contractele de finanțare, probleme și riscuri. OI SMIP introduce și validează datele în SMIS-CSNR conform nivelului de competență.

DMIPFEDR, DMIPFC analizează săptămânal datele cu privire la implementarea proiectelor primite de la OI-CMR în cadrul fișelor de monitorizare, se asigură de respectarea prevederilor contractelor de finanțare, urmărește implementarea recomandărilor de audit, monitorizează stadiul implementării axelor prioritare și respectarea regulii $n+3/n+2$.

Totodată, în cursul anului 2014 a demarat implementarea proiectului “Cadru Instituțional modular de procesare a informației vehiculate prin intermediul Programului Operațional Sectorial Mediu”, proiect ce are drept obiectiv general consolidarea sistemului de management, monitorizare, control și evaluare a implementării Programului Operațional Sectorial de Mediu pentru orizontul 2014-2020. Prin intermediul acestui proiect, se va crea o bază de date completă a tuturor proiectelor depuse sau în curs de implementare, rezultate în cadrul apelurilor de proiecte lansate de AM POS Mediu, în vederea gestionării unitare a acestora și obținerii unor raportări actualizate, reduce timpul necesar verificării

procedurilor de achiziții derulate și a cererilor de rambursare depuse în cadrul proiectelor depuse parte a apelurilor de proiecte lansate pe POS Mediu, ceea ce va duce la scăderea numărului de erori/nereguli identificate la nivelul proiectelor prin activități de verificare la fața locului, în conformitate cu contractele de finanțare, procedurile interne, cadrul legislativ național și comunitar de referință.

În ceea ce privește documentele programatice, în anul 2014, AM POS Mediu a fost modificat DCI POS Mediu (Ordinul comun nr. 114/46/2014 al ministrului mediului și schimbărilor climatice și al ministrului fondurilor europene) ca urmare a modificărilor succesive ale programului operațional din cursul anilor 2013, concretizate prin deciziile de modificare a programului operațional CE (2012) 2155/30.03.2012, (2013)6493/03.10.2013) și (2013) 9272/16.12.2013.)

Au fost realizate următoarele modificări:

1. Extinderea listei de beneficiari eligibili și a proiectelor subsecvente, respectiv

Axa prioritară 1, domeniul major de intervenție 1.1

- Primăria Municipiului București pentru proiectul „Finalizarea Stației de Epurare a Apelor Uzate Glina reabilitarea colectoarelor principale de canalizare și a canalului colector de apă uzată Dambovița (Casetă) Faza II”;
- Autoritățile publice locale, pentru proiectele finanțate inițial din alte surse de finanțare) cu condiția să se asigure respectarea cadrului instituțional de proiecte finanțate prin această axă prioritară (membru al ADI, delegarea serviciului de apă/ apă uzată către operatorul regional, aprobarea politicii tarifare, etc)

Axa prioritară 2, domeniul major de intervenție 2.1

- Ministerul Sănătății pentru un proiect ce va viza dezvoltarea infrastructurii/facilităților de tratare a deșeurilor medicale periculoase prin achiziționarea de echipamente specifice;
- Autoritățile publice locale (pentru proiectele finanțate inițial din alte surse de finanțare) cu condiția să se asigure respectarea cadrului instituțional de proiecte finanțate prin această axă prioritară (membru al ADI, aprobarea politicii tarifare, etc)

Axa prioritară 2, domeniul major de intervenție 2.2

- Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice pentru rambursarea cheltuielilor aferente contractului de privatizare a PETROM (decontaminarea siturilor poluate istoric)
- Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR) pentru proiectul “Eliberarea amplasamentului de materiale periculoase (HCH) DN1, de pe secțiunea 2b, Km 10+500, Autostrada Brașov-Cluj-Borș”
- Ministerul Economiei/Conversmin pentru activități specifice de închidere/ecologizare/ reabilitare/conservare a minelor și terenurilor poluate istoric ca urmare a activității miniere

2. Actualizarea listei de proiecte majore

Aprobarea de noi proiecte ai căror beneficiari vor fi entitățile mai sus amintite se va face cu respectarea criteriilor de selecție aplicabile proiectelor finanțate din POS Mediu, respectiv a strategiei de finanțare a programului.

3. Introducerea noii axe prioritare *1A) Asistență tehnică pentru finanțarea elaborării protofoliului de proiecte din sectorul de apă/apă uzată aferent următoarei perioade de programare* în lista existentă a axelor prioritare. Noua axă are finanțarea asigurată prin Fondul European de Dezvoltare Regională. De asemenea, s-a realocat către noua axă prioritară creată suma de 100 milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul axei prioritare 2 - “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”; astfel, din alocarea pentru anul 2013 a *DMI 2.1 Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor* a fost realocată suma de 78.068.793 Euro, iar din alocarea pentru anul 2013 a *D.M.I. 2.2 Reabilitarea siturilor contaminate istoric* a fost realocată suma de 21.931.207 Euro. Alocarea financiară orientativă financiară pentru *DMI 2.1 Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor și D.M.I. 2.2 Reabilitarea siturilor contaminate istoric* au fost modificate în consecință.

4. Realocarea către Programul Operațional Regional a unei sume de 100 milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul axei prioritare 2 - “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”, Domeniul Major de Intervenție 2.1. Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor.

2.7.2. Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS)

Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS) Introducerea de date în sistemul informatic a fost sprijinită și pe parcursul anului 2014 de către MFE, prin intermediul unui nou proiect "Sprijin în continuare pentru actualizarea informațiilor în SMIS-CSNR", finanțat din POAT, în cadrul cărora au fost înregistrate 1022 cereri de finanțare (OI Educație, AM POSCCE, CNDIPT, OI TURISM, OIPSI), 206 cereri de rambursare (OIPSI, OI Educație, CNDIPT), 25 de rapoarte TEHNICE (AM POSCCE) și 180 procese verbale de constatare (CNDIPT).

Utilizând baza de date a SMIS în timp real, instrumentul adițional de raportare Art4.SMIS, pus la dispoziția utilizatorilor de către MFE, a continuat să joace un rol important în ceea ce privește utilizarea datelor din sistem, prin intermediul numeroaselor și variatelor rapoarte predefinite, dar și prin posibilitatea adaptării acestora la nevoile de raportare specifice autorităților de management și organismelor intermediare.

2.7.3. Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional

CM al POS Mediu a fost constituit și funcționează în baza HG nr. 834/2007 cu modificările și completările ulterioare. Acesta este constituit din 32 membri cu drept de vot, 3 observatori speciali, din partea CE și 19 observatori.

Pe parcursul anului 2014, CM s-a întrunit de două ori în ședințe ordinare, în lunile iunie și octombrie. În cadrul acestor reuniuni a fost prezentat stadiul implementării programului operațional și au fost analizate într-o manieră constructivă dificultăți legate de rata de absorbție a POS Mediu, în special aspecte referitoare la:

- măsurile administrative pentru optimizarea fluxurilor procedurale la nivelul AM și OI;
- inițiativele orizontale privind îmbunătățirea procesului de absorbție;
- stadiul plăților realizate și previziuni de plăți și riscuri privind dezangajarea automată a fondurilor alocate;
- stadiul implementării proiectelor: dificultăți întâmpinate, proiecte cu risc de finalizare parțială, măsuri și perspectiva beneficiarilor;
- sistemul interactiv de monitorizare a proiectelor;
- portofoliul de proiecte 2007-2013: analiza angajării fondurilor alocate POS Mediu, inițiative orizontale în sectoarele finanțate din POS Mediu;
- priorități pentru finanțare în perioada 2014-2020;
- rezultatele evaluării intermediare a POS Mediu;

- stadiul implementării proiectelor finanțate din FC/FEDR;
- stadiul dezvoltării portofoliului de proiecte pentru perioada 2014-2020
- liniile strategice pentru perioada de programare 2014-2020;
- stadiul îndeplinirii condiționalităților ex-ante, în special al îndeplinirii condiționalității ex-ante 5.1. – Existența evaluărilor naționale sau regionale ale riscurilor pentru gestionarea dezastrelor, luând în considerare adaptarea la schimbări climatice.

De asemenea, la solicitarea reprezentanților Comisiei Europene, membrii și observatorii CM POS Mediu au fost invitați să transmită secretariatului Comitetului sugestii de îmbunătățire a activității CM. Acestea au fost prezentate în plen cu ocazia celei de-a doua reuniuni din 2014.

2.7.4. Evaluarea Programului Operațional

În conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului UE nr. 1083/2006 (Art. 47-49), AM POS Mediu trebuie să organizeze diverse tipuri de evaluare a Programului Operațional pe parcursul perioadei de programare 2007-2013.

Principalul scop al evaluărilor organizate pe parcursul implementării PO se referă la îmbunătățirea calității, eficienței și a consistenței asistenței financiare nerambursabile, precum și a strategiei și implementării PO.

Acest tip de evaluare va sprijini procesul de management al PO prin analizarea dificultăților întâmpinate pe parcursul implementării și va propune soluții specifice în vederea îmbunătățirii sistemului de management.

Concluzia evaluatorilor a fost că POS Mediu este în concordanță cu strategiile comunitare. Programul operațional propus, prioritățile și obiectivele sale operaționale, coincid cu așa numitele teme orizontale ale Uniunii Europene în ceea ce privește angajarea forței de muncă, oportunitățile de șanse egale, protecția mediului și societatea informațională. Structura programului, așa cum a fost prezentată în cadrul variantei preliminare a Programului Operațional destinat sectorului de mediu din România, a fost în general adecvată. Obiectivele programului sunt relevante, principalele probleme sunt identificate și prioritizate, fiind de asemenea prevăzute măsuri corespunzătoare pentru soluționarea acestora.

A. Planul multianual de evaluare/Planul anual de evaluare la nivel de PO

Planul Multianual de Evaluare a POS Mediu pentru perioada 2007-2013 a fost elaborat de către echipa de evaluare din cadrul Autorității de Management pentru Programul

Operațional Sectorial de Mediu. Acest document reprezintă un instrument de management pentru monitorizarea și implementarea POS Mediu.

Documentul a fost inclus ca anexă la Planul de Evaluare a Cadrului Național Strategic de Referință. Planul Multianual de Evaluare prevede strategia de evaluare pentru întreaga perioadă de implementare a POS Mediu, cu caracter provizoriu, proporțional cu alocarea financiară.

Planul Multianual de Evaluare cuprinde activitățile orientative de evaluare pe care AM POS Mediu intenționează să le realizeze în diferitele faze ale implementării programului, resursele orientative alocate pentru fiecare activitate de evaluare, colectarea datelor complementare care nu sunt furnizate de sistemul de monitorizare, resursele financiare și umane necesare fiecărei activități de evaluare, acțiunile care vizează întărirea capacității instituționale precum și respectivele responsabilități. Această planificare a fost realizată în conformitate cu Regulamentele Comunitare privind Instrumentele Structurale, cu documentele metodologice privind evaluarea elaborate de Comisia Europeană; și cu documentele metodologice privind evaluarea elaborate de către ACIS - Unitatea Centrală de Evaluare.

B. Activități/contracte de evaluare derulate pe parcursul anului de raportare

Pe parcursul anului 2014, la nivelul Ministerului Fondurilor Europene au fost realizate următoarele activități de evaluare la nivel orizontal:

Evaluări ale perioadei curente de programare

În perioada 20.01.2014-14.11.2014, s-a desfășurat contractul privind „Evaluarea sarcinilor administrative asupra beneficiarilor Fondurilor Structurale și de Investiții” care a avut ca obiectiv general identificarea și reducerea sarcinilor administrative asupra beneficiarilor pentru a contribui la obiectivele politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 privind asigurarea eficienței utilizării fondurilor, orientarea către rezultate și asigurarea unei valori cât mai bune pentru banii utilizați.

Cercetarea a avut două dimensiuni, una cantitativă și una calitativă – cea dintâi s-a axat pe măsurarea costurilor administrative și furnizarea valorii concrete (în lei și/sau euro) a efortului beneficiarilor de fonduri, iar cea de-a doua pe identificarea acelor obligații suportate de beneficiari care generează cele mai mari poveri administrative și pentru care s-au propus o serie de recomandări de simplificare. Astfel, pe lângă soluțiile de simplificare incluse de Comisia Europeană în documentele programatice și reglementările

aferente perioadei de programare 2014-2020, autoritățile responsabile din România pot iniția un proces de simplificare a regulilor și procedurilor aplicate în relația cu beneficiarii de fonduri nerambursabile.

Grupul-țintă al evaluării a fost reprezentat de beneficiarii de proiecte din domeniul privat, persoane juridice de drept privat cu scop patrimonial, persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial, organizații neguvernamentale (ONG), dat fiind interesul crescut la nivel național dar și european pentru reducerea poverilor administrative suportate de sectorul privat. Metodologia a avut în vedere beneficiarii de drept privat, cu precizarea că cercetarea s-a efectuat doar pe beneficiari, nu și pe solicitanții care au avut proiecte în lista de rezervă sau care au fost respinși.

La nivelul fiecărui Program Operațional s-a făcut o ierarhizare a obligațiilor administrative. Astfel pentru POR , POS T și POS Mediu, cea mai împovărătoare sarcină administrativă este reprezentată de elaborarea cererii de finanțare, urmată de rambursarea cheltuielilor, având în vedere că de obicei sunt proiecte de infrastructură și investiții, pentru care sunt solicitate studii de fezabilitate și analize cost-beneficiu. Pentru POS CCE, POS DRU, Programul de Cooperare Transfrontalieră România Serbia și PNDR, cea mai importantă sarcină administrativă este legată de rambursarea cheltuielilor, urmată de elaborarea cerere de finanțare. Pentru celelalte programe operaționale pe locul 2 sunt obligațiile de informare și publicitate (pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria România), modificarea contractului (pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră România Bugaria), și elaborarea rapoartelor (pentru PODCA).

Odată identificate și măsurate costurile și sarcinile administrative, partea calitativă a cercetării s-a axat pe recomandări de simplificare care să faciliteze adoptarea lor în viitorul cât mai apropiat. Sugestiile de simplificare identificate au fost grupate în câteva categorii mari, aplicabile tuturor programelor operaționale, în funcție de factorul asupra căruia acționează – timp, frecvență, populație, sau în funcție de tipuri de intervenții:

- Folosirea pe scară largă a instrumentelor TIC, de la depunerea cererii de finanțare până la ultima cerere de rambursare;
- Revizuirii/abrogări: eliminarea din raportările tehnice și financiare a unor cerințe de raportare cu conținut prea mare de informații și cu caracter redundant;
- Abordare bazată pe încrederea între autorități și beneficiarii de fonduri nerambursabile, mai puțin centrată pe control și sancțiuni și mai mult pe îndrumare și comunicare.

Problemele și sugestiile de simplificare au fost prezentate atât dintr-o perspectivă generală, aplicabilă tuturor fondurilor cât și specifice pe fiecare program operațional sau transfrontalier în parte.

Prin realizarea unei analize transversale a sarcinilor administrative de la nivelul fiecărui program operațional au fost extrase recomandări generale, valabile pentru toate programele operaționale, aplicabile pentru toate tipurile de beneficiari, fie publici sau din sectorul privat.

Evaluări ex-ante pentru perioada de programare 2014-2020

Evaluarea ex-ante pentru Programul Operațional Infrastructura Mare 2014-2020 a demarat la începutul anului 2014 (27.01.2014), având o durată inițială de 12 luni, extinsă la 18 luni, pentru a însoți elaborarea programului până la aprobarea acestuia.

Evaluarea ex-ante a sprijinit procesul de programare prin analizarea aspectelor legate de coerența internă și externă a programului. Prin intermediul focus-grupurilor și a consultărilor organizate, evaluarea a sprijinit stabilirea cadrului de performanță și a analizat relevanța și claritatea indicatorilor programului, corespondența între realizările estimate și rezultatele așteptate și caracterul realist al valorilor-țintă. În cadrul contractului a fost elaborată Evaluarea Strategică de Mediu și Evaluarea adecvată.

Evaluarea a fost realizată în paralel cu procesul de programare, realizându-se 6 versiuni intermediare ale raportului de evaluare, pe măsura dezvoltării programului. Prima variantă a POIM a fost încărcată în SFC în luna octombrie 2014, Comisia transmițând Comentarii la această variantă. După soluționarea comentariilor, evaluarea ex-ante va fi refăcută conform noii versiuni de Program Operațional. În cadrul Contractului este în curs de realizare un Ghid al indicatorilor din POIM, care va fi elaborat după finalizarea soluționării comentariilor Comisiei. Ghidul va cuprinde eticheta indicatorului, unitatea de măsură și o definiție explicativă, sursele de informații disponibile sau metodologiile de colectare a datelor necesare pentru calcularea indicatorului, inclusiv calendarul de colectare a datelor. De asemenea, este în curs de elaborare Planul de evaluare al POIM, fiind deja identificate temele de evaluare.

Dezvoltarea capacității de evaluare

În cadrul proiectului „**Îmbunătățirea utilizării evaluării în procesul de formulare a politicilor și de luare a deciziilor în domeniul instrumentelor structurale în România**”, în cursul anului 2014, s-au realizat analize ale politicilor relevante pentru perioada de programare actuală, precum și pentru perioada 2014-2020, pe baza

rezultatelor evaluărilor realizate până în prezent, a documentelor de programare și monitorizare și a altor date relevante:

- Reintegrarea tinerilor pe piața muncii sau în sistemul de educație
- Incluziunea socială a populației Roma: un proces pentru combaterea sărăciei și discriminării
- Instrumente pentru facilitarea dezvoltării IMM-urilor: clustere, canale de valori, rețele, incubatoare de afaceri

Aceste analize au fost dezbătute în cadrul unor reuniuni cu factorii de decizie și de formulare a politicilor.

În cadrul proiectului „**Examinarea Culturii de Evaluare**”, a fost realizat cel de-al treilea ciclu de măsurare a culturii de evaluare în cadrul Sistemului Instrumentelor Structurale din România și a fost măsurat impactul DMI 1.2 “Evaluare” al Programului Operațional Asistență Tehnică în acest domeniu.

În octombrie 2014, a fost finalizat proiectul „**Studiul de cercetare privind calcularea și utilizarea costurilor unitare în perioada de programare 2014-2020**”, care a avut ca obiectiv dezvoltarea capacității de evaluare prin oferirea de instrumente operaționale pentru perioada de programare 2014-2020.

Studiul realizat în cadrul proiectului este structurat în două părți și cuprinde informații referitoare la: (I) furnizarea unei liste de costuri unitare de referință aferente indicatorilor de realizare imediată, calculate pe baza datelor istorice privind operațiuni similare finanțate în perioada 2007-2013, (II) posibilitățile de aplicare a costurilor de referință ca bareme standard de costuri unitare în implementarea programelor operaționale 2014-2020 și formularea de recomandări privind aplicarea opțiunilor simplificate privind costurile în finanțarea operațiunilor.

2.8. Rezerva națională de performanță

Nu este cazul.

3. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI OPERAȚIONAL PE AXE PRIORITYRE

3.1. Axa prioritară 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată

Prin Axa Prioritară 1 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Asigurarea serviciilor de apă și canalizare, la tarife accesibile;
- Asigurarea calității corespunzătoare a apei potabile în toate aglomerările umane;
- Îmbunătățirea calității cursurilor de apă;
- Îmbunătățirea gradului de gospodărire a nămolurilor provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate;
- Crearea de structuri inovatoare și eficiente de management al apei.

Domeniu major de intervenție: DMI 1.1 - Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Construcția/modernizarea surselor de apă în vederea potabilizării;
- Construcția/reabilitarea stațiilor de tratare a apei potabile;
- Extinderea/reabilitarea rețelelor de distribuție a apei potabile și a sistemelor de canalizare;
- Construcția/reabilitarea stațiilor de epurare a apelor uzate;
- Construcția/reabilitarea facilităților de epurare a nămolurilor;
- Contorizare, echipament de laborator, echipamente de detectare a pierderilor, etc;
- Asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor (inclusiv dosarele de licitație), management și publicitate (inclusiv conștientizarea publicului), îmbunătățirea guvernării instituționale.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro(conform DCI)

Axa Prioritara 1 - Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată DMI 1.1 - Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată		
An	Total	Contribuție UE
2007-2013	3.149.423.956	2.776.532.160

3.1.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

Tabel 3.1.1-1 Indicatori de program pentru Axa Prioritara 1

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Localități ce beneficiază de facilități de apă noi/reabilitate în sistem regional (număr)	Realizare	60	60	60	60	60	105	171	171	
	Ținta				200		250			300
	Valoarea de bază 2006	60								60
Stații de epurare noi/reabilitate (număr)	Realizare	30	30	30	30	30	45	55	75	
	Ținta				75		150			200
	Valoarea de bază	30								30
Rezultat										
Populația conectată la serviciile de apă în sistem regional (%)	Realizare	52	52	52	52	52	52	60	65	
	Ținta				62		64			70
	Valoarea de bază 2006	52								52
Apă uzată epurată corespunzător (din totalul volumului de apă uzată) (%)	Realizare	35	35	35	35	35	35	35	35	
	Ținta				45		54			60
	Valoarea de bază	35								35
Companii regionale de apă create	Realizare	10	14	30	41	43	43	43	44	
	Ținta		10	25	35					35
	Valoarea de bază	10								10

Situația promovării/contractării proiectelor

- Aprobarea de AM POS Mediu a proiectului nemajor "Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată pentru regiunea Constanța Ilfov cu o valoare totală de 49.717.609 euro, din care contribuție UE în valoare de 31.981.430 euro.

- În anul 2014, în conformitate cu OUG 64/2009, au fost încheiate acte adiționale la Contractele de Finanțare prin care au fost luate economiile rezultate în urma atribuirii și/ sau finalizării contractelor de achiziție publică.

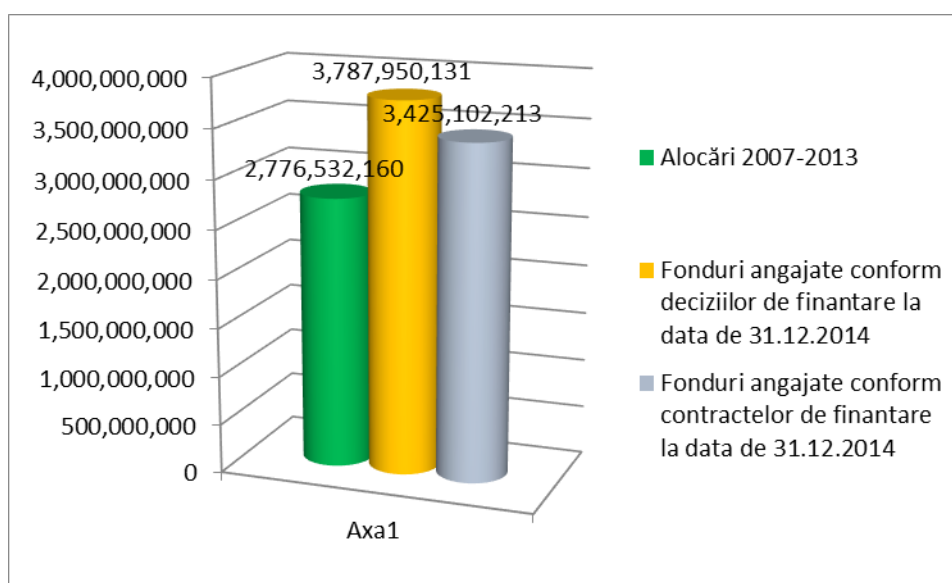
Semnarea a 2 Contracte de Finanțare pentru două proiecte finanțate din economii în județul Dolj și Galați în valoare totală de 24.589.359 euro din care 19.801.433 euro fonduri UE.

Tabel 3.1.1-2 Situația pregătirii și aprobării proiectelor în anul 2014 - axa prioritară 1 (euro)

Număr proiecte depuse în 2014	Valoarea proiectelor depuse (euro)	Din care contribuția FC (euro)	Număr proiecte în evaluare	Număr proiecte aprobate	Număr proiecte contractate	Valoarea proiectelor contractate	Din care contribuția FC
30	349.645.298	290.945.833	33	3	3	65.125.157	58.849.230

Astfel, fondurile angajate aferente axei prioritare 1, la sfârșitul anului 2013 sunt în valoare de 3.425.102.213 Euro, ceea ce reprezintă 109% din alocarea POS Mediu.

Figura 3.1.1-1 Situația angajării fondurilor la nivelul Axei 1

Procesul de pregătire și evaluare a aplicațiilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a înregistrat îmbunătățiri ca urmare a reducerii continue a perioadei de evaluare, în pofida creșterii numărului de proiecte aprobate.

Menționăm că procesul de evaluare este o activitate iterativă conform ciclului evaluare - revizuire - evaluare și se realizează în continuu pe parcursul unui an. În acest fel timpul calculat cuprinde și activitatea de pregătire la nivelul beneficiarului și el include și toate acțiunile inițiate/desfășurate de AM pentru pregătirea aplicațiilor de finanțare) întâlniri de lucru, clarificare, vizite în teritoriu, misiuni de evaluare informal a Comisiei Europene).

Timpul mediu /proiect alocat acestei activități, la nivelul AM POS Mediu, în anul 2014, a fost constantă (aproximativ 4,3 luni), la fel ca în anul 2013 (4,3 luni) și în ușoară scădere față de anul 2012 (aproximativ 6,3 luni).

Situația implementării proiectelor

Tabel 3.1.1-3 Situația proiectelor aflate în implementare (euro)

Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea proiectelor aflate în implementare (euro)	Din care contribuția UE (euro)	Număr proiecte majore	Număr proiecte nemajore
48	4.486.546.342	3.449.638.281	43	5

La sfârșitul anului 2014, un număr total de 48 proiecte se aflau în fază de implementare, în valoare totală de 4.486.546.342 euro, din care contribuția UE este de 3.449.638.281 euro. Dintre acestea, 43 proiecte sunt majore și 5 nemajore.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice

Tabel 3.1.1-4 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

Număr proiecte aprobate până la 31.12.2014	Număr total contracte	Număr contracte atribuite până la 31.12.2014	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2014	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației
48	743	707	3.067.421.914	29	7

În cadrul celor 43 proiecte majore și 5 proiecte nemajore aprobate, până în anul 2014 s-au semnat 48 de contracte de finanțare. Dintr-un total de 743 contracte de achiziții publice, aferente celor 48 de proiecte aprobate până la sfârșitul anului 2014:

- 707 contracte erau atribuite;
- 29 contracte se aflau în curs de atribuire;
- 7 contracte se aflau în diferite faze ale elaborării documentației de atribuire;

Din cele 707 contracte semnate până la sfârșitul anului 2014, 165 erau contracte de servicii, 493 contracte de lucrări și 49 contracte de furnizare. Dintre acestea, 114 (respectiv 16 %) au fost semnate în anul 2014, din care 12 contracte de servicii, 91 contracte de lucrări, 11 contracte de furnizare. Valoarea celor 114 contracte semnate este de 614.484.388 euro din care:

- 9.861.277 euro - valoarea celor 12 contracte de servicii;
- 595.707.567 euro - valoarea celor 91 contracte de lucrări;
- 8.915.544 euro - valoarea celor 11 contracte de furnizare.

Rata de contractare aferentă proiectelor axei prioritare 1 este de aproximativ 97,4%.

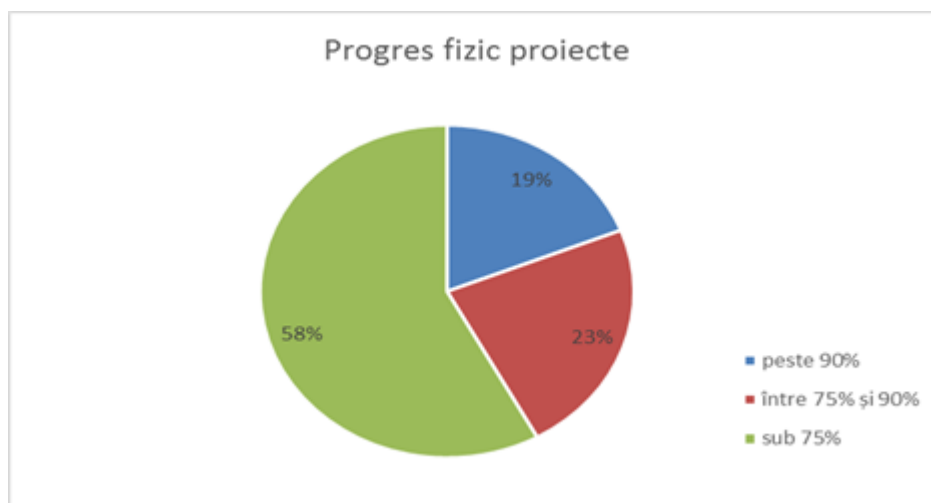
Proiecte/contracte finalizate

În anul 2014, nu a fost finalizat niciun proiect major, însă 21 proiecte au un stadiu fizic avansat.

Din cele 48 de proiecte finanțate prin Axa 1 POS Mediu:

- 19% și anume, 9 Proiecte din județele Constanța, Giurgiu, Cluj/Sălaj, Mediaș, Buzău, Olt, Turda, Valea Jiului și Tulcea au stadiul fizic peste 90%;
- 23% și anume 11 proiecte din județele Teleorman, Brăila, Călărași, Constanța Ialomița, Alba, Galați, Galați-eco, Vrancea, Suceava, Covasna și Gorj au stadiu fizic cuprins între 75% și 89%.
- 58% și anume 28 proiecte au stadiu fizic cuprins între 3 și 75%, dintre care 18 proiecte sunt propuse pentru fazare.

Situația, la nivel național, a stadiului fizic de implementare a proiectelor din sectorul apă /apă uzată.

Proiectele aflate într-un stadiu avansat de finalizare sunt menționate în tabelul de mai jos.

Tabelul 1. Proiecte din sectorul apă / apă uzată aflate în stadiu de finalizare

Denumirea proiectului	Stadiu fizic proiect (%)
Reabilitarea Stației de epurare ape uzate Eforie Sud	99%
Extinderea și reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare în județul Giurgiu	97%
Reabilitarea și extinderea sistemelor de apă și apă uzată în regiunea Turda - Câmpia Turzii	96%
Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată din județele Cluj/Sălaj -	95%
Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în regiunile Mediaș, Agnita, Dumbrăveni, județul Sibiu	95%
Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Buzău	94%
Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Hunedoara (Valea Jiului)	93%

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2014 aferente celor 715 cereri de rambursare depuse a fost de 509.749.344,17 euro. De asemenea, prefinanțarea plătită a atins valoarea de 139.533.537,52 euro.

Analiza calitativă

Prin investițiile previzionate rezultate din implementarea celor circa 45 proiecte majore și a 3 proiecte nemajore, se urmărește realizarea unui număr estimat de 200 de stații de epurare noi sau reabilite și o creștere a volumului de apă uzată epurată corespunzător de la 35% din volumul total la 60%. În anul 2014, operatorii regionali acoperă 90% din populația care are alimentare cu apă. Aproximativ 60% (în cea mai mare parte din zonele urbane) este conectată la marile sisteme centralizate de apă potabilă (care alimentează peste 5.000 locuitori sau care furnizează peste 1.000 m³/zi). Pe de altă parte, aproximativ 30% din populație se alimentează cu apă din surse individuale (fântâni publice sau individuale, puțuri).

În acest sens, este anticipată o creștere a ratei de conectare a populației la serviciile de apă în sistem regional de la 60% la 70%. Cea mai mare contribuție la totalul volumului de apă evacuat (incluzând și apele convențional curate) o au producătorii de energie electrică și termică, aproximativ 69% din total. Alte surse sunt reprezentate de stațiile de captare și prelucrare apă pentru alimentare populație (25%), industria metalurgică și construcții de mașini (2%) și prelucrările chimice (cca. 2%).

Apele uzate rezultate din aglomerările urbane (în România există 22 aglomerări urbane mari, cu o populație echivalentă - p.e. - de peste 150.000) au cel mai mare impact în ceea ce privește poluarea cu substanțe organice, materii în suspensii, nutrienți, detergenți și substanțe extractibile. Prin urmare, este extrem de important progresul înregistrat în îmbunătățirea infrastructurii în domeniul epurării apelor uzate în cazul a 45 stații din aceste aglomerări.

La sfârșitul lunii iunie 2014, situația era următoarea:

- gradul de colectare a apelor uzate în aglomerările cu mai mult de 10.000 l.e.este de 83,95% (față de ținta de 100%), iar în cele cu peste 2000 l.e. este de 59,95% (față de 80% cât ar trebui să fie la 31 decembrie 2015);
- gradul de epurare a apelor uzate din aglomerările umane cu mai mult de 10.000 l.e.este de 70,72% ((față de ținta de 100%), iar în aglomerările cu peste 2000 l.e. este de 49,89% (față de 77% cât ar trebui să fie la 31 decembrie 2015);

Din cele 223 de aglomerări cu mai mult de 10.000 locuitori echivalenți, doar 25 de aglomerări se conformează la obligațiile privind colectarea apelor uzate (circa 22% din numărul total de locuitori echivalenți ai aglomerărilor) și doar 7 aglomerări se conformează la obligațiile privind epurarea apelor uzate (circa 8% din numărul total de locuitori echivalenți ai aglomerărilor).

Cele mai ridicate grade de racordare la rețele de canalizare (peste 70%) sunt identificate în județele: Brașov, Caraș-Severin, Constanța, Cluj, Hunedoara, Harghita, Sibiu, Timiș și aglomerarea București, iar la polul opus (sub 30%) se află județele Giurgiu și Gorj. Referitor la gradele de racordare la stațiile de epurare, situația este următoare: în județele Constanța, Cluj, Sibiu și Timiș s-au înregistrat valori de peste 70%, iar în județele Călărași, Vaslui, Giurgiu, Ilfov și Gorj, valori scăzute, mai mici de 30%.

În 2014, existau 44 de operatori regionali, câte unul la nivelul fiecărui județ în parte (pentru servicii de apă și canalizare) și unul la nivelul orașului București, care acoperă un număr

de 252 orașe și 901 localități rurale, ceea ce reprezintă o creștere semnificativă în ceea ce privește acoperirea față de anul 2010 (246 orașe și 761 localități rurale).

Investițiile vor fi efectuate pe întreg teritoriul României, asigurând promovarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate. În această privință, este anticipat ca un număr de 300 de localități să beneficieze de facilități de apă noi/reabilitate în sistem regional. De asemenea, prin implementarea proiectelor aprobate, un număr de cca. 7.672.000 locuitori vor beneficia de servicii de alimentare cu apă noi/reabilitate, iar populația deservită de sisteme noi/reabilitate de canalizare (inclusiv epurarea apelor uzate) va fi de cca. 9.100.000 locuitori echivalenți.

Au fost puse în funcțiune următoarele capacități fizice:

Indicatori fizici realizați		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stații de epurare noi și reabilitate (număr)	Realizare	-	-	-	-	-	15	25	45	
Stații de tratare noi și reabilitate (număr)	Realizare	-	-	-	-	1	11	18	50	
Lungime de rețea de alimentare cu apă reabilitată/nou creată Km	Realizare	-	-	-	-	547,7	482,24	934,61	3.532	
Lungime de rețea de apă uzată reabilitată/nou creată Km	Realizare	-	-	-	-	387,8	382,8	855,28	4.197	

Stație Epurare Ape Uzate BUZĂU

Stație Epurare Ape Uzate RÂMNICU SĂRAT

Stație Tratare Apă Potabilă PĂTÂRLAGELE

Proiectul “Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Hunedoara (Valea Jiului)” – stadiul fizic al implementării-96%

Stație Epurare Ape Uzate DANUȚONI

Stație Tratare Apă Potabilă JIET

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice - Axa Prioritară 1

Beneficiarii proiectelor au înregistrat întârzieri uneori semnificative în atribuirea contractelor de achiziție publică, datorate modificărilor succesive ale cadrului achizițiilor publice care au avut loc în cursul anului 2014, precum și a ritmului greoi de lucru cu ANRMAP (respingeri repetate, perioade lungi de așteptare, lipsa posibilității de dialog între ANRMAP și beneficiarii proiectelor) în procesul de validare a documentațiilor de atribuire și de postare a acestora în SEAP.

Pentru cele 48 contracte de finanțare semnate până la sfârșitul anului 2014, au existat dificultăți în cadrul derulării procedurilor de atribuire a contractelor de furnizare, servicii și lucrări aferente, după cum urmează:

- 50 au avut contestații depuse la CNSC;
- 10 au avut proces la Curtea de Apel și 5 la Tribunal;
- pentru 20 contracte procedura de atribuire a fost reluată (lipsă ofertanți, oferte neconforme, decizii CNSC).

Aceste contestații au dus la întârzieri în atribuirea contractelor în medie de 6-8 luni în cazul reluării procedurii de atribuire depășind 24 luni.

3.1.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Având în vedere faptul că procesul de aprobare a proiectelor a fost finalizat, principalele probleme au fost înregistrate în domeniul implementării.

Situațiile care au condus la întârzieri au fost următoarele:

- Calitatea slabă a proiectelor tehnice elaborate de antreprenorii lucrărilor din cadrul contractelor de tip Fidic Galben, ceea ce conduce la revizii repetate ale acestora și implicit întârzieri în implementarea proiectelor;
- Capacitatea instituțională limitată a unor beneficiari de a administra contractele din cadrul proiectelor, coroborată cu calitatea slabă a serviciilor de asistență tehnică pentru management de proiect și pentru supervizarea lucrărilor;
- Puncte de vedere divergente ale ANRMAP, CNSC și Curtea de Apel privind deciziile autorităților contractante în procedura de achiziție publică;
- Imposibilitatea asigurării de către beneficiari a unui flux financiar necesar implementării proiectelor, datorită aplicării de corecții financiare, ca urmare a încălcărilor legislației achizițiilor publice;

- Modificarea amplasamentelor aferente obiectivelor de investiții din cadrul proiectelor, ca urmare a modificării regimului juridic al terenurilor, a schimbării situației reale din teren;
- Necorelarea între diverse proiecte finanțate din diferite programe de investiții care determină modificări ale soluțiilor tehnice inițiale, acte adiționale, întâzieri în finalizarea lucrărilor;
- Modificări ale proiectelor aprobate ca urmare a studiilor topo-hidro-geotehnice suplimentare necesare la elaborarea documentațiilor de atribuire, a apariției unor situații neprevăzute în elaborarea proiectelor tehnice față de faza elaborării studiului de fezabilitate, a avizelor emise de alte instituții SNCFR, Administrații Bazinale, ENEL, DRDP;
- Obținerea cu întâziere a autorizațiilor de construire de către beneficiari;
- Nedepunerea la timp a garanțiilor în vederea acordării avansului;
- Nerespectarea graficului de execuție a contractelor datorită slabei mobilizări a contractorilor pentru execuția lucrărilor și implicit a planului de rambursare;
- Intrarea în insolvență a numeroși antreprenori ca efect al crizei financiare și lipsa cadrului legislativ prin care pot fi preluate obligațiile antreprenorilor principali de către susținătorii tehnici din cadrul procedurii de achiziție publică;

Ca urmare a finalizării cu întâziere a contractelor de lucrări din cadrul proiectelor, au fost prelungite majoritatea contractelor de finanțare.

În vederea contracarării deficiențelor înregistrate, AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- Organizarea de întâlniri AM/OI cu beneficiarii proiectelor aprobate și cu viitorii beneficiari pentru clarificarea problemelor și diseminarea bunelor practici;
- Semnarea contractelor de finanțare imediat după semnarea deciziilor de aprobare a CE;
- Modificarea contractelor de finanțare prin introducerea unor clauze în scopul creșterii ritmului de depunere a Cererilor de rambursare de către Beneficiari;
- Certificarea contractelor și a actelor adiționale de către OI/AM în cel mai scurt timp de la primirea acestora;
- Simplificarea procedurilor AM/OI în ceea ce privește fluxurile financiare;
- Verificarea cu prioritate a Cererilor de rambursare;

- Informarea beneficiarilor asupra acelor situații în domeniul achizițiilor publice care pot conduce la nereguli și la aplicarea de corecții financiare.
- Pentru a veni în sprijinul Beneficiarilor, AM POS Mediu împreună cu Ministerul Fondurilor Europene au emis o serie de Instrucțiuni privind:
 - prevenirea pierderilor financiare cauzate de intrarea în procedură de insolvență/faliment a Contractorilor/Antreprenorilor care desfășoară activități în cadrul contractelor de lucrări;
 - modul de derulare a misiunilor bi-anuale de verificare a evidenței contabile a beneficiarului privind operațiunile aferente proiectului; ;
 - monitorizarea unor prevederi ale articolului 7 din Contractele de Finantare; ;
 - monitorizarea Cererilor de Rambursare depuse de către beneficiarii proiectelor finanțate prin POS Mediu la OI POS Mediu;
 - modalitatea de formulare a cerințelor de calificare și selecție din fișa de date a achiziției;
 - plata sumelor reținute din Certificatele de plată printr-un mecanism de garantare adecvat, în cadrul contractelor de lucrări;
 - aplicarea Ordinului nr. 1612/23.09.2014 pentru proiectele în implementare finanțate prin axele 1-5 ale POS Mediu.

3.2 Axa prioritară 1 A - Sprijin pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură din sectorul apă/ apă uzată aferente următoarei perioade de programare financiară introdusă prin Decizia CE (2013) 9272 de modificare a POS Mediu, își propune utilizarea a 100 de milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul axei prioritare 2, pentru finanțarea de proiecte de pregătire a portofoliului pentru sectorul de apă 2014-2020.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

An	Axa prioritară 1A-Sprijin pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură din sectorul apă/ apă uzată aferente următoarei perioade de programare financiară	
	Total	Contribuție UE
Total 2007-2013	122.728.555	100.000.000

Această Axă prioritară are în vedere acordarea în continuare de sprijin financiar pentru dezvoltarea unuia dintre sectoarele în care necesitățile investiționale sunt foarte ridicate,

având în vedere accesul redus al comunităților din România la infrastructura de apă și apă uzată, calitatea necorespunzătoare a apei potabile și lipsa, în anumite zone, a facilităților de canalizare și epurare a apelor uzate.

Obiectivele acestei Axe prioritare sunt următoarele:

- Pregătirea portofoliului de proiecte de Asistență Tehnică în vederea pregătirii proiectelor de infrastructură în sectorul apă/apă uzată aferent următoarei perioade de programare financiară 2014-2020;
- Acordarea de sprijin Beneficiariilor pentru a dezvolta proiecte regionale/județene, în conformitate cu nevoile locale specifice în domeniu;
- Creșterea gradului de angajare și asumare a Beneficiarilor pentru a dezvolta proiecte de infrastructură mature și sustenabile în sectorul apă/ apă uzată.

Activitățile ce urmează a fi dezvoltate și finanțate în cadrul acestei Axe sunt, în mod orientativ, următoarele:

- Elaborarea Cererii de Finanțare și a Caietului de Sarcini pentru pregătirea proiectelor de infrastructură;
- Elaborarea de studii de fezabilitate, studii preliminare (geotehnice, inundații, calitatea apei potabile, hidro geologice, topografice, de calitate a apelor potabile/ apelor uzate, etc), expertize (lucrări edilitare, fundații și structuri, tehnologice), documentații pentru obținerea avizelor și a acordurilor de principiu, plan de coordonare;
- Elaborarea analizei cost-beneficiu, strategiei de achiziții, evaluarea impactului asupra mediului, analizei instituționale, strategia de gestionare a nămolului, formularul standard al Aplicației de finanțare;
- Pregătirea documentațiilor de atribuire (contracte de servicii, de lucrări și de furnizare);
Elaborarea documentațiilor pentru obținerea autorizației de construire pentru contractele de lucrări;
- Organizarea de seminarii;
- Revizuire/actualizare MP regional/județean (după caz).

În conformitate cu evaluarea necesităților de mediu din România, sistemele de apă/apă uzată necesită mai multe investiții în comparație cu celelalte domenii. Investițiile sunt proiectate pentru a asigura conformarea cu acquis-ul de mediu și pentru a reduce

decalajele dintre România și alte state membre ale UE. Chiar și cu ajutorul Fondului de Coeziune, conformarea deplină nu poate fi realizată până la sfârșitul perioadei de programare.

În ciuda unor îmbunătățiri ale infrastructurii realizate între anii 2007 și 2013, eforturile de conformare pe deplin cu directivele europene din sectorul apă/apă uzată ar trebui să continue în următoarea perioadă de programare. Mai mult decât atât, prioritățile pentru viitoarea perioadă de programare ar trebui să contribuie la realizarea politicii/strategiilor naționale și europene în ceea ce privește dezvoltarea durabilă, în special Strategia Europa 2020.

Astfel, accesarea fondurilor europene pentru investițiile în sectorul de apă reprezintă un element cheie pentru trecerea de la un număr mare de furnizori de servicii de o calitate scăzută la un număr limitat de operatori puternici, capabili să furnizeze servicii de calitate, la tarife suportabile, care vor asigura recuperarea costurilor de investiții și dezvoltarea ulterioară a sistemelor de apă.

Alocarea financiară pentru axa 1 A este următoarea:

An	TOTAL	Contribuție UE	Contribuție publică națională			
		(FEDR/FC)	Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total
2007	0	0	0	0	0	0
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0
2013	122,728,555	100,000,000	21,501,270		1,227,285	22,728,555
TOTAL	122,728,555	100,000,000	21,501,270		1,227,285	22,728,555

3.2.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

Tabelul 3.2.1 -1 Indicatori de program pe Axa Prioritară 1 A

Indicator	Valoare a de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative		
			2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată ("output")					
Cerere de finanțare pentru asistențe tehnice deaferente perioadei 2014 - 2020	0	2012	6	20	20
Set anexe pentru cererea de finanțare aferentă perioadei 2014 - 2020	0	2012	6	20	20
Indicatori de rezultat ("result")					
Aplicații de finanțare pentru proiectele de investiții pentru sectorul apă/ apă uzată finalizate	0	2012	0	15	20

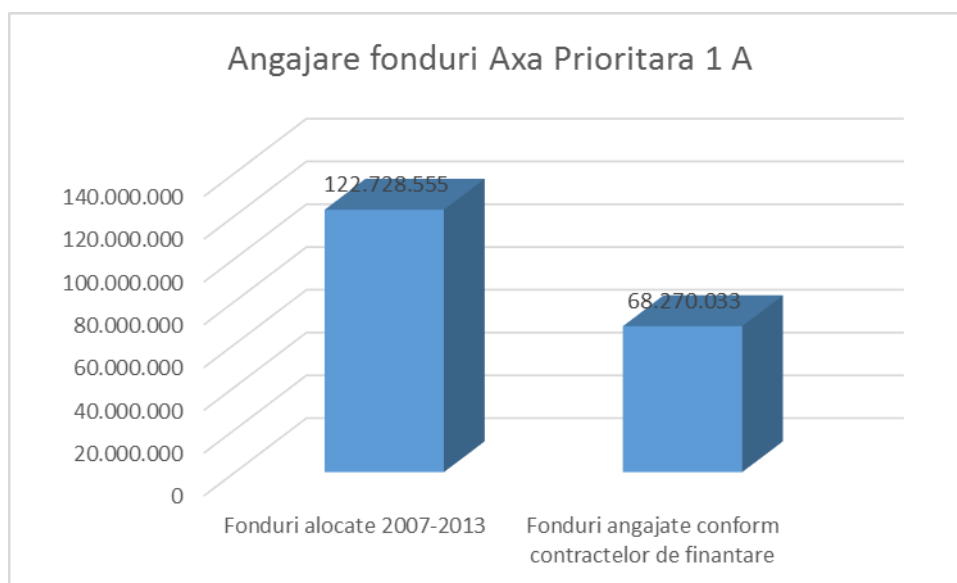
Situația promovării/contractării proiectelor

AM POS Mediu a aprobat în anul 2014, 14 proiecte nemajore de asistență tehnică (Vrancea, Valea Jiului, Turda Câmpia Turzii, Teleorman, Ilfov, Constanța-Ialomița, Alba, Iași, Galați, Dolj, Dâmbovița, Arad, Cluj-Sălaj, Argeș) în valoare totală de 301,8 milioane lei (fără TVA), din care contribuția UE în valoare de 245,9 milioane lei. Pentru acestea au fost semnate și contractele de finanțare.

Tabel 3.2.1-2 Situația pregătirii și aprobării proiectelor în anul 2014 - axa prioritară 1,1 (euro)

Număr proiecte depuse	Valoare proiecte depuse (euro, fără TVA)	Din care contribuția FEDR	Număr proiecte aprobate	Valoare eligibilă proiecte aprobate (euro)
42	166.521.903	135.682.047	14	68.290.619

Astfel, fondurile angajate aferente axei prioritare 1A, la sfârșitul anului 2014, sunt în valoare de 68.290.619 euro (fără TVA), ceea ce reprezintă 56% contribuție UE la proiectele contractate în raport cu alocarea UE 2007 - 2013.

Menționăm că procesul de evaluare este o activitate iterativă conform ciclului evaluare - revizuire - evaluare și se realizează până la finalizarea procesului. În acest fel timpul calculat cuprinde și activitatea de pregătire la nivelul beneficiarului și el include și toate acțiunile inițiate/desfășurate de AM pentru pregătirea cererilor de finanțare) întâlniri de lucru, clarificare, vizite în teritoriu, etc).

Pentru axa 1A timpul mediu/proiect alocat acestei activități, la nivelul AM POS Mediu, în anul 2014, a fost de 6 luni în anul 2014.

Situația implementării proiectelor

În 2014, s-au semnat 14 Contracte de Finanțare aferente județelor Alba, Arad, Argeș, Cluj Sălaj, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Galați, Iași, Ilfov, Teleorman, Turda, Valea Jiului, Vrancea cu o valoare totală de 68.290.619 euro din care contribuție UE 55.643.196 euro. Procedurile de achiziție publică pentru cele 14 Asistențe tehnice au fost lansate, una chiar din anul 2013. Până în decembrie 2014 s-au semnat 5 contracte de asistență tehnică, în județele Alba, Cluj, Hunedoara, Ilfov, Vrancea în valoare totală de 16,750 mil euro.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice

Tabel 3.2.1-5 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

Număr proiecte aprobate până la 31.12.2014	Număr total contracte	Număr contracte atribuite până la 31.12.2014	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2014	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației	Număr contracte suspendate
14	14	5	19.056.373	9	0	0

În procesul de implementare a proiectelor finanțate în cadrul axei prioritare 1 A, dintr-un total de 14 contracte aferente celor 14 de proiecte aprobate până la sfârșitul anului 2014:

- 5 contracte erau atribuite (Vrancea, Valea Jiului, Turda Câmpia Turzii, Ilfov, Alba);
- 9 contracte se aflau în curs de atribuire;

Proiecte/contracte finalizate

Nu este cazul.

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2014 aferente cererii de rambursare depuse a fost de 362.867,49 euro. De asemenea, prefinanțarea plătită a atins valoarea de 374.198,02 euro.

Analiza calitativă

Bugetul total alocat acestei axe este de 122,73 milioane euro, din care 100 milioane euro reprezintă fonduri europene nerambursabile (Fondul European de Dezvoltare Regională). Aceste fonduri au ca scop realizarea de către Operatorii Regionali, în calitate de beneficiari ai viitoarelor proiecte de investiții din sectorul de apă/apă uzată a documentelor necesare fonsurilor nerambursabile din perioada de programare 2014-2020.

Prin finalizarea proiectelor aflate în implementare se așteaptă realizarea a 20 de aplicații de finanțare pentru perioada 2014-2020

3.2.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Se înregistrează un progres scăzut al pregătirii cauzat în principal de întârzierile în implementarea proiectelor aflate în desfășurare, ezitări în asumarea deciziilor strategice (creșterea ariei de operare este neatractivă pentru Operatorii Regionali), constrângeri financiare și incertitudinea alocărilor (capacitatea de cofinanțare, riscuri cauzate de proiectele actuale). De asemenea au fost înregistrate întârzieri datorate perioadei îndelungate de verificare/validare a documentației de atribuire transmisă la ANRMAP (în medie o lună, dar au existat și cazuri de până la patru luni) și duratei procedurii de atribuire (o perioadă medie de opt luni de la data publicării anunțului de participare în SEAP), determinând astfel întârzieri în procesul de atribuire și implicit decalarea termenelor de prestare.

3.2. Axa prioritară 2 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric

Prin Axa Prioritară 2 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Creșterea gradului de acoperire a populației care beneficiază de colectarea deșeurilor municipale și de serviciile de management de calitate corespunzătoare și la tarife acceptabile;
- Reducerea cantității de deșuri depozitate;
- Creșterea cantității de deșuri reciclate și valorificate;
- Înființarea unor structuri eficiente de management al deșeurilor;
- Reducerea numărului de situri contaminate istoric.

Domenii majore de intervenție:

DMI 2.1 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor

Operațiunile ce se vor derula în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Achiziționarea și instalarea sistemelor de colectare selectivă;
- Construcția facilităților de sortare, compostare și reciclare;
- Achiziționarea vehiculelor de transport al deșeurilor;
- Construcția stațiilor de transfer și a facilităților de eliminare a deșeurilor municipale;
- Recuperarea gazului provenit din depozite, acolo unde este cazul;
- Construirea unor facilități adecvate pentru deșeurile periculoase (deșuri medicale, deșuri provenite din echipamente electrice și electronice, etc) și alte tipuri specifice de deșuri (deșuri provenite din construcții și demolări, etc.);
- Închiderea depozitelor neconforme;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management, supervizare și publicitate, campanii de conștientizare a publicului (în legătură cu colectarea selectivă, sortarea, reciclarea, compostarea), îmbunătățirea guvernării instituționale, licitarea și contractarea operatorilor de servicii de salubritate.

DMI 2.2 - Reabilitarea zonelor poluate istoric

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Reabilitarea și ecologizarea terenurilor prin utilizarea măsurilor adecvate pentru categorii specifice de situri contaminate;
- Asistență tehnică pentru pregătirea de proiecte, studii de opțiuni, management și supervizare și publicitate.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro (conform DCI)

	Axa Prioritara 2 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric		DMI 2.1 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor		DMI 2.2 - Reabilitarea siturilor contaminate istoric	
An	Total	Contribuție UE	Total	Contribuție UE	Total	Contribuție UE
Total 2007-2013	878.476.962	734.223.079	745.753.629	614.772.079	132.723.333	119.451.000

3.2.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

Tabel 3.2.1-1 Indicatori de program pentru axa prioritara 2 - DMI 2.1.

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Sisteme integrate de management al deșeurilor nou create la nivel județean/regional	Realizare	0	0	0	0	0	0	0	1	
	Ținta				15		25			37
	Valoarea de bază 2006	0								
Depozite de deșeuri vechi închise în zonele rurale	Realizare	0	0	0	59	84	84	189	189	
	Ținta				750		1250			1500
	Valoarea de bază	30								30
Depozite de deșeuri municipale vechi închise în zonele urbane	Realizare	0	0	0	0	3	9	17	34	
	Ținta				60		110			150
	Valoarea de bază	17								30
Rezultat										
Populație care beneficiază de sisteme îmbunătățite de management al deșeurilor (milioane loc.)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0	0,31	
	Ținta				4		6			8
	Valoarea de bază 2006	0								

Tabel 3.2.1-2 Indicatori de program pentru axa prioritara 2 - DMI 2.2.

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Număr de proiecte pilot pentru reabilitarea siturilor contaminate istoric	Realizare	0	0	0	0	0	0	0	3	
	Ținta				2		3	5		12
	Valoarea de bază 2006	0								

• **Situația promovării/contractării proiectelor**

Aprobarea de către CE în anul 2014 a 3 proiecte majore (SMID Dolj, i Reabilitarea siturilor contaminate istoric în România-faza 1 și SMID Bihor) în valoare totală de 185.879.885 euro (fără TVA), din care contribuția UE în valoare de 149.853.708 euro; Semnarea a 6 Contracte de Finanțare pentru DMI 2.1 (*Maramureș, Dolj, Hunedoara, Constanța, Bihor, Reabilitarea siturilor de petrol contaminate istoric în România*) în cursul anului 2014, în valoare totală de 349.190.377 euro (fără TVA), din care contribuția UE în valoare de 265.288.217 euro.

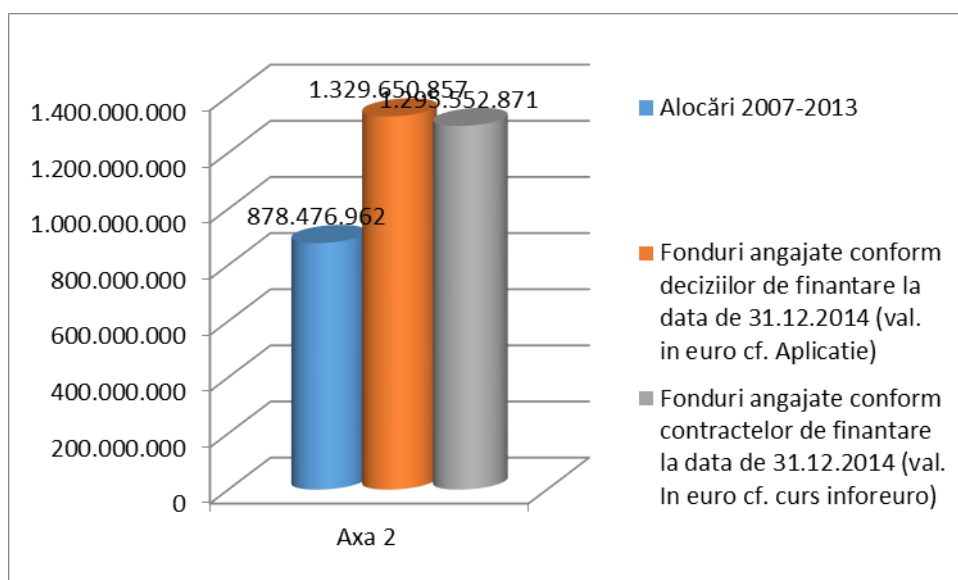
Tabel 3.2.1-3 Situația pregătirii și aprobării proiectelor în anul 2014 - axa prioritară 2 (euro)

DMI	Număr proiecte depuse în 2014	Valoarea proiectelor depuse (euro)	Din care contribuția FEDR (euro)	Număr proiecte în evaluare	Număr proiecte aprobate	Număr proiecte contractate	Valoarea proiectelor contractate (euro, fără TVA)	Din care contribuția FEDR (fără TVA)
DMI 2.1	1	52.879.603	41.121.056	3	2	5	252.546.598	190.981.663
DMI 2.2	1	61.983.938	51.804.094	1	1	1	96.643.779	74.306.554
TOTAL	2	114.863.541	92.925.150	4	3	6	349.190.377	265.288.217

Astfel, fondurile angajate⁴ aferente axei prioritare 2 - DMI 2.1, la sfârșitul anului 2014, sunt în valoare de 1.116.896.729,33 euro (fără TVA), ceea ce reprezintă 150% din alocarea POS Mediu. Fondurile angajate aferente axei prioritare 2 - DMI 2.2, la sfârșitul anului 2014 sunt în valoare de 178.656.142,07 euro, ceea ce reprezintă 135% din alocarea POS Mediu.

Figura 3.2.1 Situația angajării fondurilor la nivelul Axei 2

⁴ Transformare din Lei la curs Inforeuro Decembrie 2014: 4,4205, după eliminarea economiilor din Proiecte prin Act Adițional la Contractul de Finanțare

Procesul de pregătire și evaluare a aplicațiilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a înregistrat îmbunătățiri semnificative ca urmare a reducerii continue a perioadei de evaluare și a creșterii numărului de proiecte aprobate.

Menționăm că procesul de evaluare este o activitate iterativă conform ciclului evaluare - revizuire - evaluare și se realizează în continuu pe parcursul unui an. În acest fel timpul calculat cuprinde și activitatea de pregătire la nivelul beneficiarului și el include și toate acțiunile inițiate/desfășurate de AM pentru pregătirea aplicațiilor de finanțare) întâlniri de lucru, clarificare, vizite în teritoriu, misiuni de evaluare informale a Comisiei Europene).

Pentru sectorul deșeurii timpul mediu/proiect alocat acestei activități, la nivelul AM POS Mediu, în anul 2014, a fost constant de aproximativ 6 luni, la fel ca în anul 2013 6 luni, și în scădere față de anul 2012 (10 luni).

Situația implementării proiectelor

Tabel 3.2.1-4 Situația proiectelor aflate în implementare (euro) *

DMI	Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea proiectelor aflate în implementare, fără TVA (euro)	Din care contribuția UE (euro)	Număr proiecte majore	Număr proiecte nemajore
DMI 2.1	32	1.116.896.729,33	811.406.861,21	18	14
DMI 2.2	6	178.656.142,07	136.735.757,13	1	5
TOTAL	38	1.295.552.871,39	948.142.618,34	19	19

* Transformare din Lei la curs Inforeuro Decembrie 2014: 4,4205, după eliminarea economiilor din Proiecte prin Act Adițional la Contractul de Finanțare

La sfârșitul anului 2014 un număr total de 36 proiecte se aflau în fază de implementare, în valoare de 1.295.552.871euro fără TVA, din care contribuția UE este de 948.142.618 euro. Dintre acestea, 19 proiecte sunt majore și 19 nemajore.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice

Tabel 3.2.1-5 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

DMI	Număr proiecte în implementare până la 31.12.2014	Număr total contracte	Număr contracte atribuite până la 31.12.2014	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2014*	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației	Număr contracte suspendate
DMI 2.1	32	362	287	613.304.607	35	40	0
DMI 2.2	6	41	28	101.660.199	1	12	0
TOTAL	36	403	315	714.964.806	36	52	0

* Transformare din Lei la curs Inforeuro Decembrie 2014: 4,4205

În procesul de implementare a proiectelor finanțate în cadrul axei prioritare 2, dintr-un total de 403 contracte aferente celor 38 de proiecte începute până la sfârșitul anului 2014:

- 315 contracte erau atribuite;
- 36 contracte se aflau în curs de atribuire;
- 52 contracte se aflau în diferite faze ale elaborării documentației de atribuire.

Din cele 315 contracte semnate până la sfârșitul anului 2014, 156 erau contracte de servicii, 102 contracte de lucrări și 57 contracte de furnizare, având o valoare totală de 714.964.806 euro (fără TVA).

În cadrul celor 19 proiecte majore aprobate (*Bistrița Năsăud, Giurgiu, Vrancea, Arad, Sibiu, Mureș, Neamț, Suceava, Cluj, Alba, Caraș-Severin, Timiș, Iași, Maramureș, Dolj, Hunedoara, Constanța, Bihor, Reabilitarea siturilor de petrol contaminate istoric în România*), dintr-un total de 223 contracte de achiziții publice, până la sfârșitul anului 2014, au fost semnate 168 contracte, dintre care: 78 contracte de servicii; 60 contracte de lucrări și 30 contracte de furnizare.

Din totalul de 168 contracte semnate, 46 dintre acestea au fost semnate în anul 2014, din care:

- 10 contracte de servicii;
- 31 contracte de lucrări;
- 5 contracte de furnizare.

Valoarea celor 46 contracte semnate în anul 2014 din cadrul proiectelor majore aprobate este de 129.439.625⁵ euro din care:

- 1.839.839 euro - valoarea celor 10 contracte de servicii;
- 120.691.470 euro - valoarea celor 31 contracte de lucrări;
- 6.908.316 euro - valoarea celor 5 contracte de furnizare.

În cadrul axei prioritare 2 - DMI 2, dintr-un total de 41 contracte de achiziții publice, până

⁵ Transformare din Lei la curs Inforeuro Decembrie 2014: 4,4205

la sfârșitul anului 2014 au fost semnate un număr de 28 contracte, din care 13 contracte de servicii; 11 contracte de lucrări și 4 contracte de furnizare.

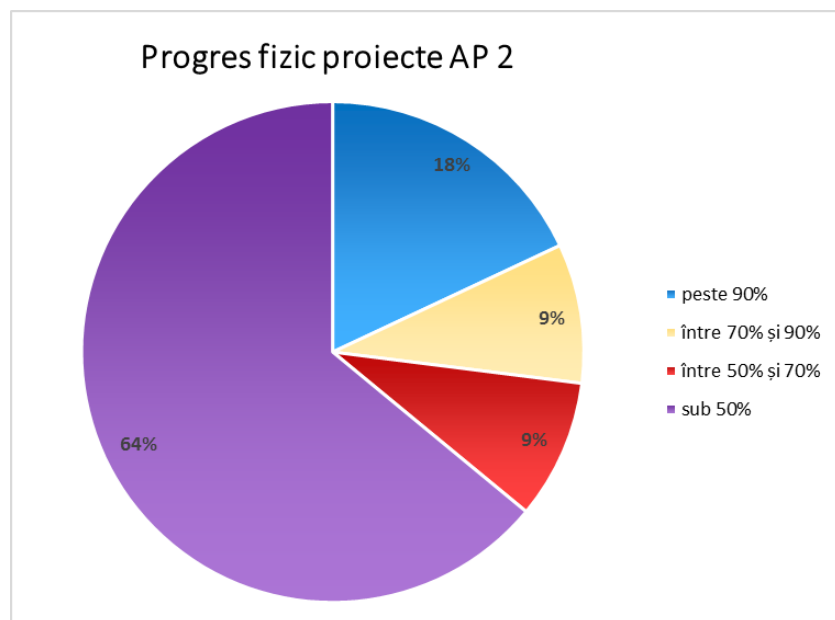
Din totalul de 28 contracte semnate, 3 dintre acestea au fost semnate în anul 2014, reprezentând 1 contract de lucrări și 2 contracte de servicii.

Rata de contractare aferentă proiectelor axei prioritare 2 este de aproximativ 81,39%.

Proiecte/contracte finalizate

În cadrul Axei 2, deși până la acest moment s-a finalizat doar 1 proiect din 38 (SMID Bistrița, în valoare de 36.716.471 euro (valoarea actualizata a proiectului fiind de 35.015.878 euro), mai multe proiecte au un stadiu fizic avansat:

- 18% reprezentând 10 proiecte cu stadiu fizic peste 90%: SMID – Bistrița, Giurgiu, Sibiu, Mureș, Neamț, Bacău, Vaslui; Reabilitare sit contaminat – CL Câmpina, CL Crângurile, CNADNR
- 9% reprezentând 3 proiecte cu stadiul fizic între 70 și 90%: SMID – Botoșani, Cluj, Timiș. Dintre acestea proiectul SMID Cluj este propus pentru *fazare*.
- 9% reprezentând 4 proiecte cu stadiul fizic între 50 și 70%: SMID – Arad, Sălaj, Suceava, Olt
- 64% reprezentând restul de 21 de proiecte ale Axei 2, cu stadiul fizic sub 50%, din care 14 sunt propuse pentru *fazare*.

Tabelul 1. Proiecte din sectorul deșeurii/situri contaminate în stadiu de finalizare (peste 95% progres fizic):

Denumirea proiectului	Stadiu fizic proiect (%)
Sistem de Management Integrat al Deșeurilor Solide în județul Bistrița-Năsăud	99%
Sistem de Management Integrat al Deșeurilor Solide în județul Giurgiu	99%
Sistem de Management Integrat al Deșeurilor Solide în județul Sibiu	99%
Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Mureș	98%
Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Neamț	97%
Reabilitarea Sitului Poluat Istoric – Batal de depozitare reziduuri petroliere Strada Lacul Pestelui (Municipiul Campina)	99%
Reabilitarea Sitului Poluat Istoric – Amplasament fosta fabrică chimică (Comuna Crângurile)	99%
Eliberarea amplasamentului de materiale periculoase (HCH) DN1, de pe sectiunea 2B, KM 10-500, autostrada Brasov – Cluj - Bors	99%

De asemenea, în cadrul DMI 2.2, au fost finalizate 3 proiecte implementate de Consiliul Local Câmpina, Consiliul Local Crângurile, CNADNR.

În cadrul axei prioritare 2, până la sfârșitul anului 2014, au fost finalizate un număr de 117 contracte: 36 contracte de servicii; 34 contracte de lucrări și 47 contracte de furnizare.

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2014 aferente celor 223 cereri de rambursare depuse a fost de 110.700.894,20 euro. De asemenea, prefinanțarea plătită a atins valoarea de 8.928.579,81 euro.

Analiza calitativă

Bugetul total alocat acestei axe este de 878,48 milioane euro, din care 734,22 milioane euro reprezintă fonduri europene nerambursabile (Fondul European de Dezvoltare Regională).

Investițiile pentru acest sector vizează crearea de sisteme integrate de gestionare a deșeurilor la nivel regional, în paralel cu închiderea depozitelor de deșeurii neconforme și finanțarea măsurilor de colectare, sortare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor menajere combinate cu măsuri de reducere a cantității de deșeurii, conform cu principiile și practicile Uniunii Europene în domeniu.

Alte investiții sunt destinate unor proiecte pilot de reabilitare a terenurilor afectate de-a lungul timpului de diverși poluanți și care afectează negativ mediul și sănătatea umană.

În prezent, în cadrul axei 2 - DMI 2.1 sunt în curs de implementare 32 proiecte aprobate:

- Vrancea, Giurgiu, Bistrița-Năsăud (aprobat în 2009);
- Arad, Sibiu, Mureș, Covasna, Sălaj, Botoșani (aprobat în 2010);
- Neamț, Suceava, Cluj, Bacău, Vaslui, Călărași, Olt, Argeș, Timiș (aprobat în 2011);
- Caraș-Severin, Alba (aprobat în 2012);
- Prahova, Iași, Harghita, Tulcea, Vâlcea, Brăila, Mehedinți (aprobat în 2013);
- Maramureș, Dolj, Hunedoara, Constanța, Bihor (aprobat în 2014).

Prin finalizarea proiectelor aflate în implementare se așteaptă realizarea următorilor indicatori de progres :

- 27 depozite regionale de deșeurii;
- 74 de stații de transfer;
- 21 stații de compostare;
- 40 stații de sortare;
- 16 stații de tratare mecano-biologică;
- 46 centre de colectare a deșeurilor;
- 152 depozite de deșeurii municipale din zonele urbane închise.

Populația totală care va beneficia de rezultatele acestor proiecte este de aproximativ 15.502.455 persoane.

În cadrul axei prioritare 2, DMI 2, se află în implementare un număr de 6 proiecte de reabilitare de situri contaminate. Dintre acestea 3 sunt finalizate (CNADNR, Crângurile, Câmpina), iar 3 proiecte pilot de reabilitare de situri contaminate sunt în curs de realizare (Turda, Târgu Mureș și Reabilitarea siturilor de petrol contaminate istoric în România), în total reprezentând 50% din indicatorii stabiliți la nivel de program operațional.

De asemenea, s-au înregistrat progrese majore în majoritatea proiectelor aflate în implementare și au fost continuate lucrările la un număr ridicat de investiții prevăzute în proiecte, ceea ce a condus la finalizarea acestora în anul 2014. Ca exemplu de investiții

finalizate în 2014, menționăm Centrul de management integrat al deșeurilor de la Moara (județul Suceava),), Închidere depozit neconom de la Sânnicolau (județul Timiș), sau Echipamente și Stația de Compostare din Șura Mică (județul Sibiu).

Închidere depozit neconom Sânnicolau, județul Timiș

Stație de sortare și depozit din CMID Moara, județul Suceva

Echipamente și Stația de Compostare din Șura Mică, județul Sibiu

3.2.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Principalele probleme identificate în implementarea axei prioritare 2 au vizat:

- Asigurarea de către beneficiari a resurselor umane necesare implementării cu succes a unui proiect european: lipsa unui personal calificat în management de proiect, manageri de proiect/membri UIP fără experiență în implementarea unor proiecte și contracte de infrastructură sau în număr insuficient, lipsa unor experți tehnici în UIP;
- Asigurarea stabilității personalului UIP a beneficiarilor pe întreaga perioadă de derulare a proiectelor și a pregătirii profesionale continue a personalului;
- Implicarea redusă a personalului de conducere al beneficiarilor pentru soluționarea blocajelor din proiecte;
- Slaba asumare a responsabilității din partea Beneficiarilor privind implementarea proiectelor, precum și a indicatorilor de performanță din proiectele POS, care

împreună reprezintă țintele asumate de România față de CE în domeniul gestiunii deșeurilor. De asemenea, situația este asemănătoare în ceea ce îi privește pe membrii ADI. Există o lipsă de implicare a UAT-urilor din județ privind implementarea proiectului și viitoarea operare a infrastructurii – UAT-urile, în multe cazuri, consideră proiectul POS ca fiind al Consiliului Județean, fără a conștientiza implicarea proprie prin intermediul ADI, deși vor beneficia de infrastructura creată;

- Dificultăți în gestionarea (atribuirea, monitorizarea și implementarea) contractelor din proiect, din cauze variate: atât din vina beneficiarilor cât și a antreprenorilor/consultanților;
- Dificultăți în demararea și derularea procedurilor de achiziție, din care rezultă întâzieri mari în atribuirea contractelor: necunoașterea legislației achizițiilor publice de către beneficiar, lipsa de acțiune a beneficiarilor, documentație de atribuire incompletă, număr mare de contestații și plângeri la Curtea de Apel depuse pe durata procedurii de atribuire și o durată mare de rezolvare a acestora;
- Ritm lent de execuție a contractelor de lucrări, care duce la întâzieri față de graficul de execuție și în efectuarea plăților. Constructori care asigură un grad redus de mobilizare pe șantiere, din diferite motive;
- Lipsa de capacitate la nivelul antreprenorilor pentru elaborarea documentelor de plată și calitatea slabă a serviciilor de supervizare a lucrărilor, care întâzie verificarea lucrărilor și aprobarea certificatelor de plată; în unele cazuri nici asistența tehnică pentru managementul proiectului nu oferă sprijin real și de calitate beneficiarilor, lăsând UIP fără o expertiză/un punct de vedere necesar luării deciziilor;
- Probleme întâmpinate în identificarea unor soluții eligibile și în implementarea soluțiilor tehnice de remediere a situațiilor apărute în cadrul proiectelor;
- Situația juridică incertă a terenurilor;
- Probleme privind pregătirea delegării serviciilor de salubritate datorate de: modificări ale montajului instituțional prevăzut în Aplicația de finanțare, modificări ale legislației aplicabile în domeniu, dificultăți în implementarea montajului instituțional prevăzut în Aplicație, lipsa de implicare a unor membri ADI sau intenția acestora de a ieși din ADI, fie menținerea contractelor de salubritate existente etc.

În vederea contracarării deficiențelor înregistrate, AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- Colaborarea cu Ministerul Fondurilor Europene și contractarea unei asistențe tehnice cu Banca Europeană de Investiții pentru analiza proiectelor și sprijinirea beneficiarilor aflați în dificultate, prin *Acordul de servicii de asistență pentru implementarea proiectelor (PISSA)*. În cadrul acestui acord experții BEI au oferit sprijin în analizarea proiectelor cu risc de nefinalizare până la 31.12.2015 și în pregătirea fazării acestor proiecte, dar și în alte aspecte ale activității AM, conform planului de acțiune al BEI: realizarea unei metodologii privind graficele de implementare/ execuție, realizarea unei metodologii privind fazarea, sprijin privind spețele dificile din cadrul proiectelor cu care se confruntă AM, realizarea de workshopuri pe diferite teme, conform necesităților AM. O parte din aceste activități, precum și altele vor continua în 2015.
- Organizarea de întâlniri cu reprezentanții Consiliilor Județene, inclusiv persoane din conducerea instituției, ori de câte ori a fost necesar, în funcție de problemele existente în derularea proiectelor. De asemenea, au fost discutate aspecte legate de colaborarea cu instituțiile publice la nivel local, care sunt factori în implementarea proiectului și în delegarea serviciilor de salubritate din proiect ;
- Elaborarea și emiterea de Instrucțiuni împreună cu Ministerul Fondurilor Europene, cu scopul de a accelera procedurile de plată, de a crește nivelul de absorbție, precum și pentru o mai bună urmărire a contractelor de lucrări din proiecte. În cursul anului 2014 au fost emise 13 Instrucțiuni, parte din ele fiind emise în comun cu MFE. Dintre acestea 4 Instrucțiuni au aplicabilitate la beneficiari;
- Participarea la întâlnirile lunare de progres realizate de beneficiari, precum și efectuarea de vizite la fața locului ori de câte ori a fost necesar;
- Simplificarea procedurilor AM/OI astfel încât verificarea contractelor și a actelor adiționale să fie realizată în cel mai scurt timp de la primirea acestora, iar rambursarea cheltuielilor solicitate de către beneficiari prin cereri de rambursare sau de plată să fie efectuată într-un timp redus.

3.3. Axa prioritară 3 - Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare

Prin axa prioritară 3 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Reducerea efectelor schimbărilor climatice și reducerea emisiilor de poluanți proveniți de la sistemele de încălzire urbană în localitățile cele mai afectate de poluare;
- Ameliorarea nivelului minim de concentrație a poluanților în localitățile vizate;
- Îmbunătățirea sănătății populației în localitățile afectate.

Domenii majore de intervenție: DMI 3.1 - Reabilitarea sistemelor urbane de încălzire în zonele fierbinți (hot-spot)

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Introducerea BAT (cele mai bune tehnici disponibile) pentru reducerea emisiilor de SO₂, NO_x și pulberi;
- Reabilitarea boilerelor și a turbinelor;
- Introducerea unui sistem îmbunătățit de contorizare;
- Reabilitarea depozitelor de zgură și cenușă neconforme ;
- Reabilitarea rețelelor de distribuție a apei calde și a căldurii (inclusiv reproiectarea rețelelor dacă acest lucru este justificat din motive de cost-eficiență);
- Asistență tehnică pentru pregătirea proiectului, elaborarea studiilor de opțiuni, managementul, supervizarea lucrărilor și publicitatea proiectului, inclusiv campanii de conștientizare a publicului.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro (conform DCI)

Axa prioritara 3 - Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare		
DMI 3.1 - Reabilitarea sistemelor urbane de încălzire în zonele fierbinți (hot-spot)		
An	Total	Contribuție UE
2007-2013	388.640.131	229.268.644

3.3.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

Tabel 3.3.1.-1 Indicatori de program pentru axa prioritara 3

Indicatori conform POS Mediu	Ținte orientative cumulative									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Realizare imediată										
Sisteme de încălzire	Realizare	0	0	0	0	0	0	0	2	
	Ținta				3		8*	7	7	8*

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
centrală reabilitate (număr)	Valoarea de bază 2006	0								
Studii de opțiuni elaborate (număr)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0		
	Ținta				8		15			15
	Valoarea de bază	0								
Rezultat										
Localități în care calitatea aerului este îmbunătățită ca urmare a sistemelor de încălzire reabilitate (număr)	Realizare								2	
	Ținta				3		8	7	7	7
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0	0	0	0	
Reducerea emisiilor de SO ₂ provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	Realizare								6.764	
	Ținta				55.000		15.000	15.000		15.000
	Valoarea de bază 2006	80.000								80.000
Reducerea emisiilor de NO _x provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	Realizare								1.522	
	Ținta				5.900		4.000			4.000
	Valoarea de bază 2006	7.000								7.000

*Numărul de localități pentru care s-au finanțat măsuri de reabilitare a încălzirii urbane a fost redus de la 8 la 7 localități în anul 2009, deoarece proiectul identificat anterior pentru municipiul Reșița nu a mai îndeplinit condițiile de finanțare. Proiectele aferente celor 7 localități au fost toate contractate până la sfârșitul lui 2011.

Situația promovării/contractării proiectelor

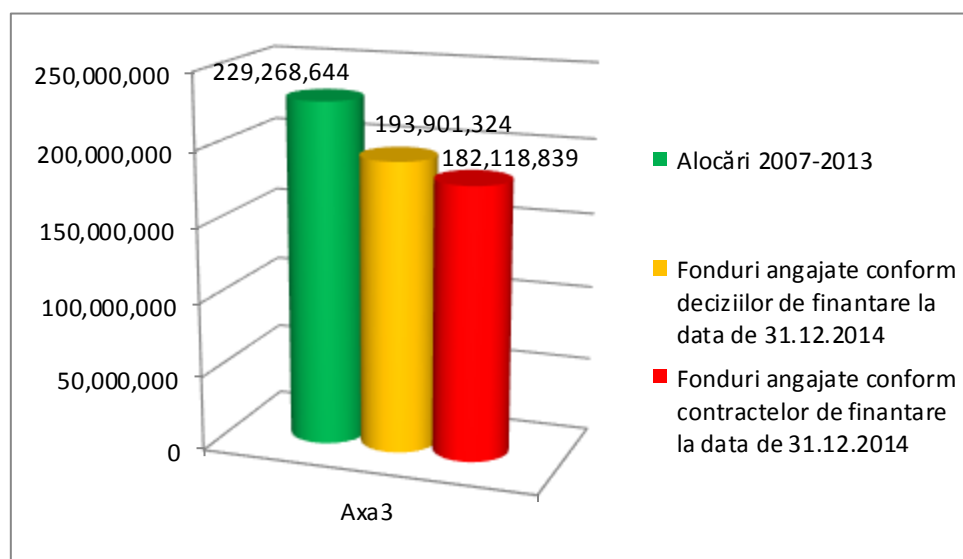
Toate contractele de finanțare aferente axei prioritare 3 au fost semnate până la sfârșitul anului 2011.

În decembrie 2013, a fost semnat un contract de asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor ce vizează continuarea lucrărilor de reabilitare propuse în Master Planurile

sistemelor de încălzire centralizată din municipiile Bacău, Botoșani, Focșani, Iași, Oradea, Râmnicu-Vâlcea, Timișoara. În cursul anului 2014, în cadrul acestei asistențe au fost pregătite cele 7 Aplicații de finanțare și Documentațiile de atribuire aferente contractelor de servicii, lucrări și furnizare pentru aceste proiecte în vederea obținerii finanțării, în actuală perioadă de programare (2007-2013), proiecte de investiții propuse de către autoritățile publice locale în sectorul de alimentare cu energie termică a consumatorilor urbani, în continuarea celor 7 Aplicații de finanțare deja aprobate prin Axa Prioritară a 3 POS Mediu 2007-2013 și totodată, reprezintă cerința B.E.I, ca și condiție pentru cofinanțarea proiectelor aprobate. Până în prezent, beneficiarii proiectelor de investiții nu au aprobat aplicațiile de finanțare și documentațiile de atribuire, deși și-au asumat, în baza acordurilor de implementare, că vor realiza aceste investiții în actuala perioadă de programare.

Fondurile angajate aferente axei prioritare 3, la sfârșitul anului 2014 sunt în valoare de 182.118.839 euro, ceea ce reprezintă 46,8% din alocarea POS Mediu.

Figura 3.3.1-1 Situația angajării fondurilor la nivelul axei prioritare 3

Situația implementării proiectelor

Tabel 3.3.1.-2 Situația proiectelor aflate în implementare (euro)

Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea totală a proiectelor aflate în implementare (euro - fără TVA)	Din care contribuția UE (euro)	Număr proiecte majore	Număr proiecte nemajore

7	367.519.490	182.118.839	5	2
---	-------------	-------------	---	---

La sfârșitul anului 2014, un număr total de 7 proiecte se aflau în fază de implementare, în valoare totală de 367.519.490 euro (fără TVA), din care contribuția UE este de 182.118.839 euro. Din totalul de 7 proiecte, 5 proiecte sunt majore și 2 proiecte sunt nemajore.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice

Tabel 3.3.1.-3 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

Număr proiecte aprobate până la 31.12.2014	Număr contracte până la 31.12.2014	Număr contracte atribuite până la 31.12.2014	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2014	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației	Număr contracte suspendate
7	65	65	291.098.439	1	0	0

Până la sfârșitul anului 2014, s-au semnat, în cadrul celor 7 proiecte finanțate, 65 contracte în valoare de 291.098.439 euro (fără TVA) dintre care:

- 26 contracte servicii în valoare de 11.539.503 euro (fără TVA);
- 2 contracte de furnizare în valoare de 9.424 euro (fără TVA);
- 37 contracte lucrări în valoare de 301,266,512 euro (fără TVA).

Din totalul de 65 contracte semnate, 7 dintre acestea au fost semnate în anul 2014, toate cele 7 contracte fiind de lucrări.

Rata de contractare aferenta proiectelor axei prioritare 3 este de aproximativ 75%.

Proiecte/contracte finalizate

Cu toate că până la finele anului 2014 nu a fost finalizat niciun proiect, s-au înregistrat progrese importante pe majoritatea proiectelor aflate în implementare.

Într-un stadiu fizic avansat se află proiectele:

- Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Botoșani pentru perioada 2009-2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice, stadiu fizic de 99,39%;

- Retehnologizarea sistemului centralizat de termoficare din municipiul Timișoara în vederea conformării la normele de protecția mediului privind emisiile poluante în aer și pentru creșterea eficienței în alimentarea cu căldură urbană, stadiu fizic de 99,15%;

- Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Focșani pentru perioada 2009-2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice, stadiu fizic de 97,1%.

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2014 aferente celor 42 cereri de rambursare depuse a fost de 35.733.456,96 euro. De asemenea, prefinanțarea plătită a atins valoarea de 8.743.271,19 euro.

3.3.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Probleme în implementarea proiectelor

- Întârzieri în semnarea contractelor, datorate duratei mari a procedurilor de achiziții publice, ceea ce a condus la întârzieri în implementarea contractelor;
- Slaba mobilizare a contractorilor în ceea ce privește resursele umane și materiale care conduc la întârzieri în implementarea contractelor;
- Contractorii intrați în insolvență;
- Asigurarea de către beneficiari a creșterii tarifelor conform prevederilor contractului de finanțare și aprobarea acestora de către consiliile locale.
- Necesitatea unor investiții suplimentare în sistemele centralizate de încălzire din Iași, Botoșani, Râmnicu-Vâlcea, Focșani, Oradea, Timișoara și Bacău (în special, în rețele, unde se înregistrează pierderi foarte mari), cu finanțare din economiile înregistrate în cadrul axei prioritare 3 și fonduri naționale.

În vederea combaterii deficiențelor înregistrate, AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- Organizarea de întâlniri AM/OI cu beneficiarii proiectelor pentru clarificarea problemelor și diseminarea bunelor practici;
- Informarea beneficiarilor asupra acelor situații în domeniul achizițiilor publice care pot conduce la nereguli și la aplicarea de corecții financiare;
- Pentru a veni în sprijinul Beneficiarilor, AM POS Mediu împreună cu Ministerul fondurilor Europene au emis o serie de Instrucțiuni privind:
 - Introducerea mecanismului decontării Cererilor de Plată;
 - Modificarea formularului standard al Cererii de Prefinanțare și Rambursare;
 - Reducerea timpului maxim de procesare a certificatelor de plată intermediare;
 - Posibilitatea decontării utilajelor și echipamentelor la livrarea pe șantier;

- Plata sumelor reținute din Certificatele de plată printr-un mecanism de garantare adecvat, în cadrul contractelor de lucrări;
- Preluarea creanțelor de către subcontractori de la acei antreprenorii intrați în insolvență
- Contractarea unei asistențe tehnice pentru pregătirea proiectelor ce vizează continuarea lucrărilor de reabilitare propuse în Master Planurile sistemelor de încălzire centralizată din municipiile Bacău, Botoșani, Focșani, Iași, Oradea, Râmnicu-Vâlcea, Timișoara

3.4. Axa prioritară 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii

Prin axa prioritară 4 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică;
- asigurarea managementului eficient al ariilor protejate, inclusiv Natura 2000.

Domeniu major de intervenție: DMI 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management în vederea protejării biodiversității și Natura 2000

Operațiunile care urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Asistență pentru pregătirea de planuri de management, studii științifice, inventariere, cartografiere;
- Instruire și întărirea capacității instituționale a organismelor de management ale siturilor Natura 2000 și ale ariilor protejate;
- Proiecte de restaurare ecologică a habitatelor și speciilor;
- Construirea și îmbunătățirea infrastructurii ariilor protejate naționale și a siturilor Natura 2000 (construirea de centre de informare și panouri de informare, managementul riscului - prevenirea și controlul incendiilor, etc.);
- Sprijinirea biodiversității: reducerea impactului infrastructurii asupra speciilor afectate de fragmentarea peisajului (realizarea de măsuri concepute pentru a depăși barierele pe râuri și autostrăzi);
- Stabilirea de sisteme de monitorizare pentru siturile Natura 2000 și ariile protejate inclusiv infrastructura și echipamentul pentru monitorizarea stadiului de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună;
- Pregătirea materialelor de informare și publicitate și de conștientizare pentru ariile protejate și siturile Natura 2000;

- Achiziționarea de teren cu o valoare semnificativă din punct de vedere al biodiversității cu scopul ca acesta să devină proprietate publică a statului.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro (conform DCI)

Axa Prioritara 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii DMI 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management în vederea protejării biodiversității și Natura 2000		
An	Total	Contribuție UE
2007-2013	191.098.548	171.988.693

3.4.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

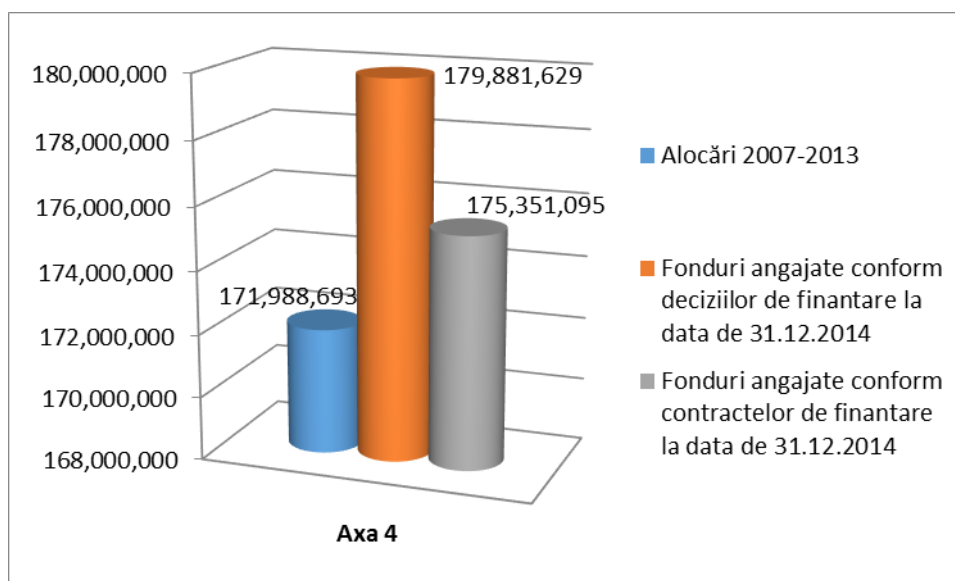
Tabel 3.4.1-1 Indicatori de program pentru axa prioritară 4

Indicatori conform POS Mediu		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Arii protejate și situri Natura 2000, cu planuri de management în vigoare/ aprobate (număr)	Realizat	3	3	3	3	3	5	7	7		7
	Ținta				80	160		240	240		240
	Valoarea de bază	3	3	3	3	3					3
Suprafața ariilor protejate și a siturilor Natura 2000, care beneficiază de măsuri de conservare a naturii (% din suprafața totală a ariilor protejate)	Realizat	0	0	0	0	0	0	0,1	0,1		0
	Ținta				20	40		60	60		60
	Valoarea de bază	0	0	0	0						0

Situația promovării/contractării proiectelor:

În cursul anului 2014, au fost semnate 2 contracte de finanțare, în valoare totală de 8.262.961 euro, cu valoarea eligibilă de 7.604.057 euro.

Figura 3.4.1-1 Situația angajării fondurilor la nivelul axei prioritare 4

Situația implementării proiectelor

Tabel 3.4.1-2 Situația proiectelor aflate în implementare (euro)

Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea proiectelor aflate în implementare (milioane euro)	Din care contribuția UE (milioane euro)	Număr proiecte majore
170	203	153	-

La sfârșitul anului 2014, un număr total de 170 proiecte se aflau în fază de implementare cu o valoare totală de 203 milioane euro, din care contribuția UE este de 153 milioane euro.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice - axa prioritară 4

Tabel 3.4.1-3 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

Număr proiecte contractate până la 31.12.2014	Număr total contracte	Număr contracte atribuite până la 31.12.2014	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2014	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației	Număr contracte suspendate
208	2.085	1.916	123.726.290	20	0	0

Până la 31 decembrie 2014, s-au semnat, în cadrul celor 208 proiecte contractate, 1.916 contracte, din care:

- 1.366 contracte de servicii;
- 55 contracte de lucrări;
- 495 contracte de furnizare.

Din totalul de 1.916 contracte semnate, 221 contracte au fost semnate în anul 2014, din care:

- 174 contracte de servicii;
- 15 contracte de lucrări;

- 32 contracte de furnizare.

În cursul anului 2014, au fost finalizate un număr de 429 contracte, din care 311 de servicii, 107 de furnizare și 11 de lucrări, ceea ce conduce la un total de 1150 contracte finalizate, respectiv 706 de servicii, 407 de furnizare și 37 de lucrări.

Rata de contractare aferenta proiectelor axei prioritare 4 este de 64,7%.

Proiecte finalizate

În anul 2014, au fost finalizate 6 proiecte finanțate din axa prioritară 4, cu o valoare totală de 6,93 milioane euro, din care contribuția UE este de 5,04 milioane euro. Astfel, până la sfârșitul anului 2014, 38 de proiecte sunt finalizate, cu o valoare totală de 33,6 milioane euro.

Proiectele finalizate în anul 2014 în acest sector vizează conservarea biodiversității și a naturii prin acțiuni de dezvoltare a cadrului de management pentru ariile protejate, inclusiv pentru siturile Natura 2000, cum ar fi:

- Creșterea gradului de conștientizare și informare a grupurilor tinta și a factorilor interesați, privind conservarea biodiversității și dezvoltarea durabilă în perimetrul ariei naturale protejate Padurea Letea.
- Îmbunătățirea stării de conservare a 8 specii Natura 2000 și crearea unei infrastructuri de vizitare în Parcul National Defileul Jiului;
- Construcția unui Centru de Vizitare în Busteni, în vederea promovării valorilor sitului Natura 2000, informării și conștientizării vizitatorilor și localnicilor și implicit, îmbunătățirii gradului de conservare a speciilor, habitatelor și a peisajului natural al Parcului Natural Bucegi.

Centru de Vizitare - Bumbesti Jiu, Parcul National Defileul Jiului	Centru de Vizitare – Busteni, Parcul Natural Bucegi
	

Stadiul financiar al implementării axei prioritare 4

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2014, aferente celor 731 cereri de rambursare depuse, a fost de 28.829.999,03 euro. De asemenea, prefinanțarea plătită a atins valoarea de 3.965.170,37 euro.

3.4.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

- Lipsa de experiență a Beneficiarilor privind derularea proiectelor și aplicarea deficitară a prevederilor contractului de finanțare și a legislației în domeniu.
- Perioada îndelungată pentru aprobarea planurilor de management;

AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- Instruirea personalului UIP în vederea îmbunătățirii procesului de implementare a proiectelor, fapt care va conduce la creșterea gradului de absorbție.
- Intocmirea documentației de atribuire pentru asistență tehnică în vederea verificării cu celeritate a planurilor de management.

3.5. Axa prioritară 5 - Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale in zonele cele mai expuse la risc

Prin Axa Prioritară 5 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Contribuția la un management durabil al inundațiilor în zonele cele mai expuse la risc;
- Protejarea și reabilitarea litoralului Mării Negre.

Indicatori conform POS Mediu	Ținte orientative cumulative									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Realizare imediată										
Rezultat										
Populația ce beneficiază de proiecte pentru protecția împotriva inundațiilor (număr de locuitori)	Realizare	0	0	0	0	0	0	33.849	33.849	
	Ținta				750.000	1.500.000				1.500.000
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0				
Reducerea incidenței riscului de inundație (%)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0	91,75	
	Ținta				65	30				30
	Valoarea de bază 2006	100								100
Plan pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor	Realizare						0	0	3	0
	Ținta						10			10
	Valoarea de bază 2006									

*Valorile prezentate sunt cumulative.

Tabel 3.5.1-2 Indicatori de program pentru Axa Prioritara 5 - DMI 5.2

Indicatori conform POS Mediu	Ținte orientative cumulative									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Realizare imediată										
Lungimea litoralului reabilitat (km)	Realizare	0	0	0	0	0	0		2	
	Ținta						5	10		10
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0	0	0		
Rezultat										
Extinderea suprafeței de plajă (%)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0		
	Ținta						15	30		30
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0				

Situația promovării/contractării proiectelor

- În anul 2014, la nivelul axei prioritare 5, au fost aprobate de către AM POS Mediu 9 proiecte cu o valoare totală de 56.161.246 euro și o valoare eligibilă UE de 50.535.775 euro.
- Semnarea a 11 contracte de finanțare, în cursul anului 2014, pentru proiectele nemajore -- *Asistență tehnică pentru pregătire proiecte -reducerea eroziunii*

costiere, Someșul Mic, Bega, Mureș 2, Tisa la Remeți, Voitinel, Cracău, Costești Băbeni, Tisa între Borne, Ghelița, Groșeni, în valoare totală de 74.871.377 euro, cu o valoare eligibilă conform POS Mediu de 74.871.377 euro, din care:

- Fond de Coeziune: 66.759.275 euro

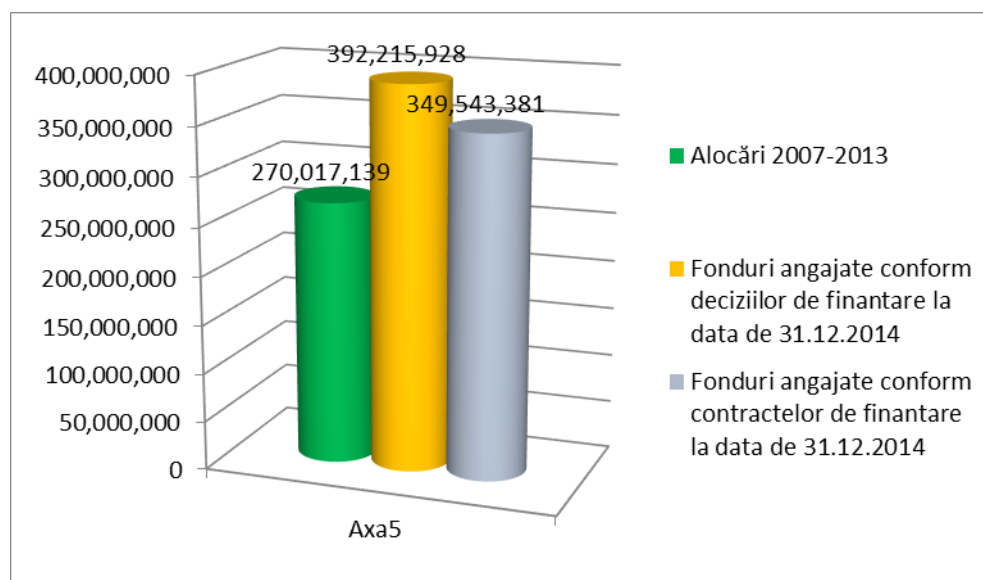
Tabel 3.5.1-3 Situația pregătirii și aprobării proiectelor în anul 2014 - axa prioritară 5 (euro)

DMI	Număr proiecte contractate în 2014	Valoarea proiectelor contractate (euro fără TVA)	Din care contribuția FEDR/FC (euro)	Număr proiecte în evaluare
DMI 5.1	10	68.791.029	61.911.925	9
DMI 5.2	1	6.124.255	4.899.404	0
Total	11	74.915.284	66.811.329	9

Astfel, fondurile angajate aferente axei prioritare 5 - DMI 5.1, la sfârșitul anului 2014, sunt în valoare de 217.823.018 euro, ceea ce reprezintă 125,6% din alocarea POS Mediu.

Fondurile angajate aferente axei prioritare 5 - DMI 5.2, la sfârșitul anului 2014 sunt în valoare de 131.720.363 euro, ceea ce reprezintă 92,5% din alocarea POS Mediu.

Figura 3.5.1 Situația angajării fondurilor la nivelul Axei 5.

Procesul de pregătire și evaluare a aplicațiilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a înregistrat îmbunătățiri semnificative ca urmare a reducerii continue a perioadei de evaluare și a creșterii numărului de proiecte aprobate.

Menționăm că procesul de evaluare este o activitate iterativă conform ciclului evaluare - revizuire - evaluare și se realizează în continuu pe parcursul unui an. În acest fel timpul calculat cuprinde și activitatea de pregătire la nivelul beneficiarului și el include și toate

acțiunile inițiate/desfășurate de AM pentru pregătirea aplicațiilor de finanțare) întâlniri de lucru, clarificare, vizite în teritoriu, misiuni de evaluare informală a Comisiei Europene). Timpul mediu /proiect alocat acestei activități, la nivelul AM POS Mediu, în anul 2014 a fost de 9 luni.

Situația implementării proiectelor

DMI	Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea proiectelor aflate în implementare (euro)	Din care contribuția UE (euro)	Număr proiecte majore	Număr proiecte nemajore
DMI 5.1	30	253.931.056	217.823.018	2	28
DMI 5.2	3	154.537.568	121.720.363	1	2
TOTAL	33	408.468.624	339.543.381	3	30

La sfârșitul anului 2014, un număr de 33 proiecte se aflau în fază de implementare, în valoare totală de 408,47 milioane euro, din care contribuția UE este de 339,54 milioane euro. Menționăm că, dintre acestea, 6 proiecte sunt finalizate, în valoare de 20,4 milioane euro, contribuția UE fiind de 16,6 milioane euro.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice*Tabel 3.5.1-5 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)*

DMI	Număr proiecte aprobate până la 31.12.2014	Număr total contracte	Număr contracte atribuite până la 31.12.2014	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2014	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației	Număr contracte suspendate
DMI 5.1	30	151	102	175.789.955	12	37	-
DMI 5.2	3	13	10	98.782.827	3	0	-
TOTAL	33	164	112	274.572.782	15	37	-

Din totalul de 112 contracte semnate, în anul 2014, au fost semnate 14 contracte de lucrări.

Până la sfârșitul anului 2014, în cadrul celor 30 proiecte contractate aferente DMI 5.1, s-au semnat 102 contracte în valoare de 175.789.955 (fără TVA) dintre care:

- 70 contracte servicii în valoare de 42.672.734 euro (fără TVA),
- 18 contracte de furnizare în valoare de 62.502.463 euro (fără TVA),
- 14 contracte lucrări în valoare de 70.614.758 euro (fără TVA).

Până la sfârșitul anului 2014, în cadrul proiectelor contractate aferente DMI 5.2, s-au semnat 10 contracte, din care 5 contracte de servicii în valoare de 6.186.896 euro (fără TVA) și 5 contracte de lucrări în valoare de 92.595.931 euro .

Rata de contractare a proiectelor aferente axei prioritare 5 este de 86,9%.

Proiecte/contracte finalizate

În anul 2014, în cadrul acestei axe prioritare, s-au finalizat următoarele 3 proiecte:

- Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în bazinul hidrografic Jiu
 - Valoarea totală a proiectului – 17.352.792,42 lei (fără TVA)
 - Prin proiect s-au realizat: un set Hărți de hazard la inundații (inundabilitate, inclusiv hărți hidrografice), Planul privind prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în bazinul hidrografic Jiu, respectiv Baza de date topogeodezice și hidrologice.
- Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în Bazinul Hidrografic Dobrogea Litoral
 - Valoarea totală a proiectului – 11.281.584,21 lei (fără TVA)
 - Prin proiect s-au realizat: un set Hărți de hazard, Planul pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în spațiului hidrografic Dobrogea - Litoral și o Bază de date GIS
- Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în bazinul hidrografic Banat
 - Valoarea totală a proiectului – 14.688.223,52 lei (fără TVA)
 - Prin proiect s-au realizat: un set Hărți de hazard, Planul pentru Prevenirea,

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2014 aferente celor 64 cereri de rambursare depuse a fost de 34.468.674,23 euro.

3.5.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

- Întârzieri în semnarea contractelor, datorate duratei mari a procedurilor de achiziții publice, ceea ce a condus la întârzieri în implementarea contractelor;
- Întârzieri datorate condițiilor meteorologice care au îngreunat activitățile de survol din cadrul contractelor PPPDEI;
- Întârzieri în cadrul contractului SEA (Evaluarea Strategică de Mediu) ca urmare a schimbării procedurii de evaluare SEA;
- Întârzieri în implementarea contractelor de lucrări, datorate condițiilor meteorologice nefavorabile (ploi, inundații, viituri etc.);
- Alocarea bugetara la nivelul ANAR, constructorii fiind nevoiti sa lucreze in limita creditelor bugetare repartizate de ANAR pentru fiecare lucrare si nu in baza prevederilor ofertelor si a graficelor de executie

În vederea remedierii deficiențelor constatate, au fost adoptate o serie de măsuri, precum:

- Având în vedere experiența redusă a ANAR în promovarea proiectelor finanțate din fonduri UE, AM POS Mediu a intensificat sprijinul acordat pe parcursul procesului de evaluare, atât prin personalul propriu, cât și prin intermediul JASPERS și al consultantților angajați pentru pregătirea și evaluarea aplicațiilor.
- Organizarea de întâlniri AM/OI cu beneficiarii proiectelor pentru clarificarea problemelor și diseminarea bunelor practici;
- Au fost prevăzute în bugetul MMAP credite bugetare pentru ANAR pe anul 2015, pentru a putea consuma întreaga alocare aferenta Axei Prioritare 5.
- Pentru a veni în sprijinul Beneficiarilor, AM POS Mediu împreună cu Ministerul fondurilor Europene au emis o serie de Instrucțiuni privind:
 - Modificarea formularului standard al Cererii de Prefinanțare și Rambursare;
 - Reducerea timpului maxim de procesare a certificatelor de plată intermediare;

- Posibilitatea decontării utilajelor și echipamentelor la livrarea pe șantier;
- Plata sumelor reținute din Certificatele de plată printr-un mecanism de garantare adecvat, în cadrul contractelor de lucrări;
- Preluarea creanțelor de către subcontractori de la acei antreprenorii intrați în insolvență

3.6. Axa prioritară 6 - Asistență Tehnică

Prin Axa Prioritară 6 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Consolidarea sistemului de management, monitorizare, control și evaluare a implementării POS Mediu;
- Asigurarea de informații corespunzătoare potențialilor solicitanți despre oportunitățile de finanțare ale POS Mediu;
- Asigurarea transparenței asistenței financiare acordate din Fonduri în cadrul POS Mediu.

Domenii majore de intervenție:

DMI 6.1 - Sprijin pentru managementul și evaluarea POS

Proiectele ce se vor derula în cadrul acestui domeniu major de intervenție au ca scop promovarea implementării POS Mediu și sprijin pentru îndeplinirea sarcinilor AM și OI legate de managementul programului și al proiectelor.

DMI 6.2 - Sprijin pentru informare și publicitate

Proiectele ce se vor derula în cadrul acestui domeniu major de intervenție asigură sprijin pentru realizarea publicității adecvate și promovării corespunzătoare a POS Mediu la nivel central, regional și local.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro (conform DCI)

	Axa Prioritară 6		DMI 6.1 - Sprijin pentru managementul și evaluarea POS		DMI 6.2 - Sprijin pentru informare și publicitate	
	Total	Contribuție UE (FEDR)	Total	Contribuție UE (FEDR)	Total	Contribuție UE (FEDR)
Total 2007-2013	144.933.804	130.440.423	119.933.804	107.940.423	25.000.000	22.500.000

3.6.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

Tabel 3.6.1-1 Indicatori de program pentru Axa Prioritara 6 DMI 6.1.

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Reuniuni ale Comitetului de Monitorizare organizate (număr /an)	Realizare	1	3	5	7	9	11	13	15	
	Ținta	1	3	5	7	9	11	13	15	17
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0	0			
Cereri de propuneri de proiecte finanțate de AT (număr)	Realizare	1	4	6	12	14	20	29	40	
	Ținta	1	5							5
	Valoarea de bază	0	0	0	0	0	0			
Personal instruit (număr /an)	Realizare	0	284	634	1000	1635	2124	2450	2741	
	Ținta		290	300	330	360	390	400		400
	Valoarea de bază	270	270	270	270					
Aplicații de proiecte evaluate cu sprijin AT (număr)	Realizare	0	0	10	46	46	104	104	104	
	Ținta		20	30	40	50				50
	Valoarea de bază	0	0	0	0					
Rapoarte de evaluare elaborate (număr)	Realizare	0	0	0	0	0	0	1	1	
	Ținta	0	0	0		1		2		2
	Valoarea de bază	0	0	0	0	0				
Studii tematice/strategii elaborate	Realizare	0	0	5	7	8	9	9	10	
	Ținta		3	5	7	10				10
	Valoarea de bază	0	0	0	0					

*Valorile prezentate sunt cumulative

Instruirea personalului din cadrul DG AM POS Mediu a fost asigurată din Axa Prioritară 6 Asistență Tehnică din cadrul POS Mediu 2007-2013. Personalul angajat în cadrul structurii, precum și beneficiari și potențiali beneficiari ai fondurilor europene acordate prin POS Mediu au beneficiat de instruire în cursul anului 2014, fie prin participarea la sesiunile de instruire organizate în cadrul proiectelor de asistență tehnică, cum ar fi “Instruirea personalului implicat în gestionarea POS Mediu 2007-2013 privind pregătire accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020”, instruirii în cadrul cărora au fost abordate tematici specifice mai ales activității derulate de birourilor de implementare (exemple tematici abordate: Achiziții publice, Managementul contractelor Fidic, Comunicarea informațiilor publice, Managementul proiectului, FIDIC)

Tabel 3.6.1-2 Indicatori de program pentru Axa Prioritara 6 DMI 6.1.

Indicatori conform POS Mediu	Ținte orientative cumulative									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Realizare imediată										
Tip de broșuri/ pliante diseminate	Realizare	2	4	5	0	13	13	13	13	
	Ținta	9	20	50	100	120	130	190	200	200
	Valoarea de bază 2006	1	1	1	1	1				
Conferințe de presă organizate	Realizare	1	13	22	38	59	65	67	69	
	Ținta	1	5	10	14	16	17	18	19	20
	Valoarea de bază	0	0	0	0	0				

*Valorile prezentate sunt cumulative

Situația cererilor de finanțare depuse și aprobate, respectiv valoarea eligibilă a acestora este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 3.6.1-3 - Valoarea eligibilă a cererilor de finanțare depuse și aprobate

Perioada	Număr cereri de finanțare depuse (AM+OI)	Număr cereri de finanțare aprobate (AM+OI)	Valoarea eligibilă a cererilor de finanțare aprobate (euro)
2014	33,00	33	21,114,011.67

În anul 2014, au fost semnate 27 proiecte/contracte cu o valoare totală de 41,698,587,52 euro din care valoare eligibilă 41,698,587,52 euro. Defalcarea pe DMI este următoarea:

DMI 1 – 21 de proiecte/contracte semnate cu o valoare totală de 41,679,056.28 euro din care valoare eligibilă 41,679,056.28 euro;

DMI 2 - 6 contracte semnate cu o valoare totală de 19,531.24 euro din care din care valoare eligibilă 19,531.24 euro.

Totalul contractelor semnate la finalul lui 2014 este de 162 de contracte, cu o valoare totală de 70,433,461.26 euro.

Rata de contractare a axei prioritare 6 este de 48,60 %.

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2014 aferente celor 16 cereri de rambursare depuse a fost de 7.761.688,05 euro.

3.6.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Pe fondul creșterii, în anul 2014, a numărului de proiecte aflate în implementare, precum și a specificității proiectelor implementate prin Axa Prioritară 6, s-a înregistrat un grad ridicat de încărcare a personalului angajat în cadrul structurilor de implementare AM/OI, necesitatea de instruire adaptate specificului proiectelor implementate prin POS Mediu. În același timp, restricțiile bugetare și măsurile legislative care limitează angajarea de personal în sectorul bugetar, pe fondul fluctuației de personal, au constituit o problemă în procesul de implementare a proiectelor finanțate prin POS Mediu.

AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- În anul 2014, a continuat implementarea proiectului „Instruirea personalului implicat în gestionarea POS Mediu 2007-2013 privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020”, prin intermediul căruia personalul AM/OI POS Mediu, precum și beneficiarii POS Mediu beneficiază de instruire specifică pe domeniile aferente Programului Operațional Sectorial Mediu.
- În cursul anului 2014 a fost început implementarea proiectul “Servicii de asistență tehnică pentru elaborarea cererilor de finanțare și a documentelor ulterioare aferente unor proiecte finanțate prin Axa prioritară 6”, proiect prin care AM POS Mediu a beneficiat de consultanță specializată în pregătirea cererilor de finanțare și a documentelor aferente derulării procedurilor de achiziție publică.
- De asemenea, în anul 2014, a demarat implementarea proiectului „Sprijin în managementul proiectului - Cadru instituțional modular de procesare a informației vehiculate prin intermediul Programului Operațional Sectorial Mediu”. Prin intermediul acestui proiect Direcția Asistență Tehnică beneficiază de sprijin în procesul de implementare a contractului „Cadru instituțional modular de procesare a informației vehiculate prin intermediul Programului Operațional Sectorial Mediu”, având în vedere complexitatea și valoarea acestuia, respectiv sprijin în activitățile de avizare/aprobare a rapoartelor de activitate ale prestatorului, în recepția produselor/serviciilor/aplicațiilor/softurilor din cadrul contractului. Contractul aferent acestui proiect a fost semnat în data de 17.06.2014, prestatori fiind TELEKOM ROMANIA COMMUNICATIONS SA, lider al Asocierii TELEKOM ROMANIA COMMUNICATIONS SA - S.C. BULL ROMANIA S.R.L - S.C. EXPERT ONE RESEARCH S.R.L – S.C. DELOITTE AUDIT S.R.L - S.C. INSOFT DEVELOPMENT & CONSULTING S.R.L. Contractul se va finaliza în data

30.11.2015, valoarea acestuia fiind de maxim 166.782.737,86, pana in prezent, efectuându-se plăți în valoare de 42.325.304,40 lei cu TVA.

În ceea ce privește sub-activitatea "Servicii dezvoltare sistem informatic", aceasta cuprinde un număr de 26 module informatice bugetate + 6 module oferite suplimentar nebugetate + instruirea utilizatorilor. Fiecare modul informatic cuprinde 7 componente/faze (analiză, proiectare, dezvoltare-configurare-testare internă, implementare, testare-teste de acceptanță, intrarea în producție, documentarea sistemului). Până în prezent, au fost recepționate fazele de analiză și proiectare aferente a 7 module informatice, din care, pentru 6 module, s-a efectuat și plata, conform contractului. Toate celelalte faze/module nu au fost încă recepționate.

În perioada de 139 zile, au avut loc mai multe întâlniri cu personalul AM/OI, în vederea colectării de informații pentru completarea fluxului informatic. Prestatorul a depus toate livrabilele aferente subactivității 2.1, unele în variante revizuite, conform graficului de execuție. Livrabilele au fost transmise spre analiză, atât expertului tehnic care le-a validat, cât și comisiei de recepție.

În ceea ce privește instruirea utilizatorilor pentru sistemul informatic, această activitate s-a desfășurat în perioada 13.01 – 23.01.2015, pe grupe de cursanți, atât pentru utilizatorii AM și OI POS Mediu, cât și pentru administratorii sistemului. Instruirea utilizatorilor a avut loc pe parcursul a 3 zile/grupă, iar cea a administratorilor a avut o durată de 5 zile.

În cadrul activității „Hardware și licențe sistem informatic”, au fost recepționate și plătite toate echipamentele/licențele informatice, cu excepția subactivității de „instalare și configurare sistem” (livrabilul aferent, respectiv raportul de instalare, nu a fost recepționat de către comisia de recepție).

Referitor la activitatea 4 „Arhivarea fizica a documentelor si realizarea arhivei electronice”, conform Caietului de sarcini, s-a estimat arhivarea unui număr de 21.750 bibliorafturi la nivelul AM POS Mediu și 9.432 bibliorafturi la nivelul OI. Până în prezent, au fost predate de către AM spre arhivare 9.508 bibliorafturi, ceea ce

reprezintă circa 43,71% din cantitatea estimată inițial la nivel de AM POS Mediu, iar OI –urile au predat 14.820 bibliorafturi, cu peste 5.000 bibliorafturi peste cantitatea estimată inițial la nivel de OI.

Până în prezent, au fost recepționate cantitativ și calitativ un număr total de 17.329 bibliorafturi arhivate și indexate fizic, din care 2.509 bibliorafturi pentru AM POS Mediu și 14.820 bibliorafturi pentru OI POS Mediu. În ceea ce privește arhivarea electronică (scanare și indexare), au fost recepționate cantitativ și calitativ un număr de 6.629 bibliorafturi (toate la nivel de OI) corespunzător unui număr de 2.713.576 pagini. De asemenea, nu a fost livrat, instalat și configurat sistemul de stingere incendiu cu gaz inergen.

4. PROGRAME FSE: CONFORMITATE SI CONCENTRARE

Nu este cazul.

5. PROGRAME FEDR/FOND DE COEZIUNE: PROIECTE MAJORE

5.1. Evoluția realizărilor sau a estimării realizărilor

Până la nivelul anului 2014, în cadrul POS Mediu au fost depuse 691 proiecte în valoare totală de 9.779,27 milioane euro. Din acestea, au fost aprobate 488 proiecte în valoare totală de 8.470,03 milioane euro și au fost semnate 448 contracte de finanțare în valoare totală de 6.395,80 milioane euro.

5.2. Evoluția finanțării

În anul 2014, valoarea totală a proiectelor depuse în cadrul axei prioritare 1 a POS Mediu a fost în valoare de 246.919.208 euro, iar valoarea plăților efectuate către beneficiari a fost în valoare de 481.661.992 euro.

În cadrul axei prioritare 2 a POS Mediu, valoarea proiectelor depuse a fost de 114.863.541 euro, iar valoarea plăților către beneficiari a fost în valoare de 94.990.560 euro.

5.3. Lista proiectelor majore finalizate

Stadiul proiectelor majore din cadrul POS Mediu a fost prezentat în detaliu în secțiunile dedicate axelor prioritare 1, 2, 3 și 5.

Lista proiectelor majore și nemajore de infrastructură aprobate până la 31 decembrie 2014 este prezentată în anexa I la prezentul document.

5.4. Probleme semnificative întâmpinate în implementarea proiectelor majore și măsurile de remediere

În cadrul reuniunii anuale din luna decembrie 2013, ale cărei concluzii au fost reiterate prin adresa ARES (2014) 21609/07.01.2014, Comisia Europeană a solicitat autorităților române evaluarea portofoliului de proiecte majore finanțate din POS Mediu, în cadrul exercițiului financiar 2007-2013, din perspectiva riscului de nefinalizare a investițiilor în termenul de eligibilitate, a identificării mecanismelor de asigurare a finalizării proiectelor precum și a îndeplinirii indicatorilor de performanță asumați în cadrul programului operațional.

O prima analiza a fost realizată de Ministerul Fondurilor Europene și Autoritatea de Management POS Mediu, cu asistența contractată de BEI, iar rezultatele acestei analize preliminare au fost prezentate Comisiei Europene în cadrul Comitetelor de Monitorizare care au avut loc în luna iunie 2014.

Prin adresa ARES (2014) 2468979/25.07.2014, Comisia Europeană a solicitat Ministerului Fondurilor Europene să transmită până, cel mai târziu, la finalul lunii august 2014 analiza actualizată a proiectelor cu risc de nefinalizare din cadrul POS Mediu, care să prezinte următoarele informații:

- ✓ Proiecte care nu vor fi finalizate până la sfârșitul anului 2015 și nici nu pot fi finalizate, care trebuie finalizate din fonduri naționale (buget de stat sau local);
- ✓ Proiecte care nu vor fi finalizate până la sfârșitul anului 2015, dar care pot fi finalizate și finalizate cu fonduri UE în perioada de programare 2014-2020;
- ✓ Proiecte care nu vor fi finalizate și nici finalizate, dar pentru care primele cheltuieli se realizează începând cu luna ianuarie 2014 și care pot fi astfel finanțate integral din fonduri UE din exercițiul financiar 2014-2020.

Totodată, CE a solicitat ca analiza actualizată să includă:

- ✓ estimarea valorii fondurilor care vor fi disponibilizate din POS T și POS M ca urmare a nefinalizării proiectelor și măsurile alternative identificate pentru minimizarea impactului negativ asupra absorbției;
- ✓ evaluarea impactului bugetar național și local pentru proiectele care nu pot fi finalizate;

- ✓ calendarul transmiterii la CE a solicitărilor de modificare a deciziilor de aprobare a proiectelor majore care vor fi realizate sau finanțate integral din exercițiul financiar 2014-2020;
- ✓ mecanismul de finanțarea a proiectelor realizate sau transferate în perioada de tranziție (până la momentul disponibilizării angajamentelor bugetare aferente exercițiului financiar 2014-2020 prin aprobarea POIM)
- ✓ mecanismul de monitorizarea a proiectelor cu risc de nefinalizare.

Menționăm că analiza de risc a proiectelor de infrastructură a fost realizată la nivelul fiecărui contract de lucrări din cadrul proiectelor, urmărindu-se:

- *Pentru componentele necontractate* - calendarul de pregătire a documentației de atribuire, datele estimative pentru evaluare, numărul și tipul clarificărilor solicitate de ofertanți, perioadele de contestații, capacitatea instituțională a beneficiarilor finali, perioada de proiectare și execuție;
- *Pentru componentele contractate* – perioada de execuție a lucrărilor, progresul înregistrat până în prezent, capacitatea antreprenorului/subcontractorului (subcontractori mobilizați, personal pe șantier, materiale și echipamente), cazuri de insolvență, existența avize/autorizațiilor/terenuri aferente investițiilor, revendicări și modificări contractuale nesoluționate.

Ca urmare a acestei analize, a rezultat faptul că lucrări de infrastructură de mediu în valoare totală de 846.270.180,35 euro nu pot fi finalizate în perioada de eligibilitate, nu vor putea fi solicitate la rambursare, cu consecințe directe în diminuarea ratei de absorbție aferentă POS Mediu cu respectiv 16% POS Mediu).

În vederea identificării soluțiilor de finalizare a acestor proiecte, Autoritatea de Management POS M împreună cu Ministerul Fondurilor Europene au analizat toate contractele din cadrul celor **41 de proiecte din domeniul infrastructurii de mediu afectate de risc** și au propus finalizarea investițiilor după cum urmează:

Dintr-un total de **167 de contracte (aferele celor 41 de proiecte)**:

- ✓ 89 de contracte se vor finaliza cu surse proprii ale beneficiarilor finali în cursul anului 2016, astfel încât să se respecte termenul de depunere a documentației de închidere la Comisia Europeană (31 martie 2017). Astfel, din valoarea depășirilor aferente POS M de 846.270.180,35 euro, **valoarea cumulată a contribuțiilor proprii ale beneficiarilor finali este de 145.996.381,58 euro**, urmând să fie asigurată, la nivelul fiecărui proiect în parte din contribuția

eligibila asumata de fiecare Beneficiar (procentul de *non-funding gap*), in conformitate cu prevederile art.55 (*Proiecte generatoare de venit*) din Regulamentul CE nr. 1083/2006.

- ✓ **78 de contracte se vor faza, iar suma de 700.273.798,77 euro necesară pentru finalizarea lucrărilor si respectarea termenelor de conformare cu legislația de mediu va fi asigurată din exercițiul financiar 2014-2020.**

Pentru o utilizare optimă a alocărilor financiare aferente sectorului de mediu din cadrul celor doua perioade de programare, s-a convenit ca, din cele 78 de contracte ce nu se pot finanța din sursele proprii ale beneficiarilor finali:

- 51 de contracte se vor transfera integral spre finanțare în cadrul Programului Operațional Infrastructura Mare, această opțiune fiind aleasă în special pentru proiectele cu întârzieri semnificative în licitare-contractare și pentru care perioada de execuție începe în cursul anului 2015, fiind astfel imposibilă finalizarea lucrărilor din surse proprii in cursul anului 2016.
- 27 de contracte vor fi fazate astfel încat o parte distinctă din lucrări să poată fi executată, recepționata si plătită în perioada actuală de eligibilitate, urmând ca o a doua fază a lucrărilor (care depășesc , ca valoare, contribuția obligatorie a Beneficiarului si , ca perioada, anul 2016) sa fie finanțate in cadrul Programului Operațional Infrastructura Mare.

Rezultatele analizei de risc si a propunerilor de finalizare a proiectelor au fost transmise la CE, cu mențiunea ca aceste rezultate se pot modifica odată cu exercițiul concret al fazării fiecărui contract în parte si pe parcursul finalizării contractării (in special in cazul proiectelor de deșeuri finanțate in cadrul POS M).

Beneficiarii proiectelor POS Mediu au fost informați cu privire la necesitatea urgentării demersurilor de finalizare a investițiilor în perioada de eligibilitate, în caz contrar, cheltuielile necesare finalizării acestora urmând să fie asigurate din sursele proprii (non funding gap) în conformitate cu prevederile deciziilor/contractelor de finanțare.

În vederea maximizării utilizării alocărilor din cele doua perioade de programare a fost efectuată analiza posibilităților de fazare, la nivelul fiecărui contract de lucrări, de către o

echipă comună AM, MFE, BF, supervisor, antreprenor, pentru ca scenariul optim de fazare pentru fiecare contract să poată fi agreat cu DG Regio.

Astfel, în cadrul acestei analize ulterioare, au rezultat următoarele:

Pentru Axa Prioritară 1

- 18 proiecte majore și anume, proiectele din județele Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița, Botoșani, Brașov, București, Caraș, Dâmbovița, Galați, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Prahova, Satu Mare, Vaslui, Vâlcea *nu pot fi finalizate până în 31.12.2015*. Astfel, au fost identificate 95 de contracte în valoare de 831 mil. Euro ce vor genera cheltuieli de aprox. 463 mil.euro *propuse a fi finanțate din exercițiul bugetar 2014-2020*.
- 9 proiecte majore din județele Alba, Călărași, Constanța Ilfov, Deva-Hunedoara, Neamț, Sibiu-Brașov, Suceava, Timiș, Vrancea *nu vor fi finalizate până la sfârșitul anului 2015 și nu pot fi fazate*, impunându-se necesitatea finalizării din fonduri naționale (buget de stat, buget local sau împrumut ROC). În această categorie au fost identificate 21 de contracte în valoare de aprox. 39 mil euro care vor genera cheltuieli după 31 decembrie 2015, dar vor fi finanțate din fonduri naționale.

Pentru Axa Prioritară 2

- Dintre proiectele în implementare, în cadrul perioadei de programare 2007-2013 POS Mediu, se vor finaliza 23 proiecte, restul de 15 proiecte (Constanța, Brăila, Vrancea, Călărași, Prahova, Vâlcea, Cluj, Maramureș, Bihor, Alba, Harghita, Hunedoara, Dolj, Primaria Turda-sit contaminat, Primaria Tg. Mures), urmând să fie finalizate prin finanțare POIM 2014-2020.
- Conform estimărilor curente, cele 15 proiecte propuse pentru finanțare parțială din POIM (*fazare*) au un stadiu al implementării care nu permite finalizarea lor până la 31.12.2015, având nevoie de o nouă sursă de finanțare nerambursabilă pentru anul 2016. În cadrul acestora, au fost identificate 70 de contracte (lucrari, servicii și furnizari) în valoare totală de 299.365.905,924 euro fără TVA care vor genera cheltuieli de aprox. 191.722.426 euro *propuse a fi finanțate din exercițiul bugetar 2014-2020*.

A fost agreat Planul de Acțiuni actualizat în cadrul Acordului semnat cu BEI și au fost stabilite Fișe detaliate pentru fiecare activitate și termene aferente, astfel încât să fie maximizat efortul comun al AM și BEI, în sensul creșterii absorbției și al sprijinirii Beneficiarilor în finalizarea, respectiv, fazarea proiectelor, după caz.

Următoarea acțiune necesară care s-a impus a fost asigurarea cadrului legal pentru a stabili mecanismul de finanțare a proiectelor făcute sau transferate în perioada de tranziție (pana la momentul disponibilizării angajamentelor bugetare aferente exercițiului financiar 2014-2020 prin aprobarea POIM).

Completarea și clarificarea cadrului de implementare a proiectelor pentru continuarea acestora după data de 31.12.2015 și modificarea prevederilor contractelor de finanțare, acolo unde se impune – *30 iunie 2015*.

Până la data de *30 septembrie 2015*, urmează să fie transmise la CE solicitările de modificare a proiectelor finanțate în perioada 2007-2013 și pregătirea aplicațiilor de finanțare a componentelor transferate în cadrul POIM.

Probleme frecvente apărute în implementare:

- Număr redus de proiecte aflate în implementare în cazul axei 2
- Beneficiari insuficient pregătiți pentru implementarea proiectelor
 - Lipsa personalului calificat
 - Managementul de contract
 - Asumarea responsabilităților
- Modificarea cadrului legislativ
 - Achiziții publice
 - Prefinanțarea proiectelor
- Dificultăți în asigurarea surselor de finanțare a proiectelor, atât pentru beneficiari, cât și pentru AM

Consecințe semnificative în derularea proiectelor:

- Lansarea cu întârziere a procedurilor de atribuire;
- Contestații repetate;
- Proces de atribuire a contractelor excesiv de lung;
- Reluarea procedurilor de atribuire din cauza lipsei ofertanților;
- Întârzieri în contractare;
- Corecții financiare.

Recomandări ale Autorității de Management în scopul accelerării absorbției fondurilor europene:

- Organizarea în stadii incipiente ale proiectului a unei structuri responsabile de implementare a proiectului (UIP) sau extinderea/întărirea instituțională a UIP urilor existente;
- Perfecționarea continuă a personalului;
- Identificarea din timp a terenurilor aferente investițiilor, disponibilitatea terenurilor aferente investițiilor trebuie dovedită și menținută;
- Colaborare permanentă între consultant și beneficiar la întocmirea Studiului de Fezabilitate și a documentațiilor de atribuire a contractelor;
- Alegerea soluțiilor tehnico-economice optime; accent pe dimensionarea adecvată a capacităților;
- Identificarea surselor de cofinanțare cât mai devreme;
- Asumarea responsabilității de către toți factorii implicați în proiect;
- Respectarea legislației în domeniul achizițiilor publice

5.5. Modificări ale listei orientative a proiectelor majore din POS Mediu

Lista indicativă a proiectelor în pregătire în cadrul POS Mediu este prezentată în Anexa 1A la prezentul document. Aceasta a fost actualizată odată cu ultima modificare a POS Mediu din luna decembrie 2013.

5.6. Proiecte nefuncționale

Nu este cazul.

5a. PROGRAME FEDR/PROIECTE DE COEZIUNE: PROIECTE DE MEDIU CU INVESTIȚIE TOTALĂ EGALĂ SAU MAI MARE DE 25 DE MILIOANE EURO ȘI EGALĂ SAU MAI MICĂ DE 50 DE MILIOANE EURO

A. Proiecte în curs

Stadiul proiectelor majore din cadrul POS Mediu a fost prezentat în detaliu în secțiunile dedicate axelor prioritare 1, 2, 3 și 5.

Lista proiectelor majore și nemajore de infrastructură aprobate până la 31 decembrie 2014 este prezentată în Anexa 1 la prezentul document.

Progresul fizic și financiar al proiectelor de infrastructură majore (axa 1, 2, 3, și 5) este prezentat în fișele din Anexa 4 la prezentul document.

B. Proiecte finalizate

În anul 2014, au fost finalizate 3 proiecte finanțate din axa prioritară 2.2 Reabilitarea siturilor contaminate, cu o valoare totală de 40 mil. euro, din care contribuția UE este de 35 mil. euro.

Proiectele finalizate în anul 2014 în acest sector vizează reabilitarea zonelor poluate istoric prin acțiuni de reducere a masei/mobilizarea contaminatilor prezenți în sit și protejarea utilizării sitului pentru aducerea terenurilor la un standard adecvat folosirii ca zona verde sau utilitate publică, cum ar fi:

- Reabilitarea Sitului Poluat Istoric – Batal de depozitare reziduuri petroliere Strada Lacul Pestelui (Municipiul Câmpina)
- Reabilitarea Sitului Poluat Istoric – Amplasament fosta fabrică chimică (Comuna Crângurile)
- Eliberarea amplasamentului de materiale periculoase (HCH) DN1, de pe secțiunea 2B, KM 10-500, autostrada Brașov – Cluj - Borș

În cadrul axei prioritare 2, la sfârșitul anului 2014 a fost funcțional Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor Solide din județul Bistrița-Năsăud. Proiectul, în valoare actualizată de 35.015.878 euro, a realizat următoarele investiții - 5 stații de transfer, 5 platforme de colectare, închidere și reabilitare a 4 depozite urbane neconforme, închidere și reabilitare a 100 de depozite rurale neconforme, construirea unui depozit regional, construirea unei stații de compost, construirea unei linii de sortare.

În cadrul axei prioritare 4, în anul 2014, au fost finalizate 6 proiecte, cu o valoare totală de 6,93 mil. euro, din care contribuția UE este de 5,04 mil. euro. Proiectele finalizate în anul 2014 în acest sector vizează conservarea biodiversității și a naturii prin acțiuni de dezvoltare a cadrului de management pentru ariile protejate, inclusiv pentru siturile Natura 2000, cum ar fi:

- Conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică, precum și asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate și, în special, al rețelei ecologice Natura 2000 prin reconstrucția ecologică a Bălții Comana, componentă a Parcului Natural Comana din județul Giurgiu.
- Conservarea biodiversității Parcului National Defileul Jiului și conștientizarea publicului.

- Asigurarea bazelor unui management eficient al sitului (SCI) marin ROSCI0066 Delta Dunării-zona marină, din rețeaua ecologică Natura 2000, în scopul conservării durabile a diversității biologice, a habitatelor marine și a speciilor de floră și faună marină vizate de proiect. Conservarea biodiversității, conștientizarea și educarea publicului privind importanța conservării diversității biologice în aria naturală protejată Confluența Jiu-Dunăre.

În cadrul AP 5, în anul 2014, s-au finalizat următoarele proiecte:

- Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în bazinul hidrografic Jiu
 - Valoarea totală a proiectului – 17.352.792,42 lei (fără TVA)
 - Prin proiect s-au realizat: un set Hărți de hazard la inundații (inundabilitate, inclusiv hărți hidrografice), Planul privind prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în bazinul hidrografic Jiu, respectiv Baza de date topogeodezice și hidrologice.
- Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în Bazinul Hidrografic Dobrogea Litoral
 - Valoarea totală a proiectului – 11.281.584,21 lei (fără TVA)
 - Prin proiect s-au realizat: un set Hărți de hazard, Planul pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în spațiului hidrografic Dobrogea - Litoral și o Bază de date GIS
- Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în bazinul hidrografic Banat
 - Valoarea totală a proiectului – 14.688.223,52 lei (fără TVA)
 - Prin proiect s-au realizat: un set Hărți de hazard, Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în Bazinul Hidrografic Banat și o Bază de date GIS

6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Prin proiectele finanțate prin axa prioritară 6 și implementate în anul 2014, s-a asigurat atingerea următoarelor obiective din Strategia de Asistență Tehnică:

- Consolidarea sistemului de management, monitorizare, control și evaluare a implementării POS Mediu;
- Asigurarea transparenței cu privire la asistența financiară acordată prin POS Mediu;
- Susținerea managementului eficient și responsabil al programului;
- Asigurarea unui sistem de informare și publicitate adecvat al programului operațional.

În anul 2014, activitățile desfășurate în cadrul proiectelor finanțate din axa prioritară 6 “Asistență Tehnică” au vizat în special utilizarea asistenței tehnice disponibile pentru suplimentarea expertizei tehnice, la nivelul AM și a celor 8 OI-uri POS Mediu cu accent pe activitățile cheie pentru absorbție. Astfel, prin intermediul contractelor derulate s-au asigurat:

- pregătirea unei aplicații de finanțare a proiectelor din axa prioritară 3;
- îmbunătățirea pregătirii teoretice și practice a personalului AM și OI prin intermediul implementării proiectului „Instruirea personalului implicat în gestionarea POS Mediu 2007-2013 privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020”;
- organizarea reuniunilor Comitetului de Monitorizare.

De asemenea, din axa prioritară 6 au fost finanțate măsuri de sprijin indirect pentru îndeplinirea funcțiilor DG AM POS Mediu, respectiv achiziționarea de echipamente IT specializate pentru asigurarea funcționalității resurselor informatice ale AM și OI POS Mediu.

Totodată, în cursul anului 2014 a demarat implementarea proiectului “Cadru Instituțional modular de procesare a informației vehiculate prin intermediul Programului Operațional Sectorial Mediu”. Prin intermediul acestui proiect, Autoritatea de Management beneficiază de sprijin în ceea ce privește întărirea capacității instituționale prin dezvoltarea unui sistem informatic destinat creșterii eficienței și transparenței modului de luare a deciziilor vizând monitorizarea implementării POS Mediu, crearea unei baze de date complete a tuturor

proiectelor depuse sau în curs de implementare, rezultate în cadrul apelurilor de proiecte lansate de AM POS Mediu, în vederea gestionării unitare a acestora și obținerii unor raportări actualizate, reducerea timpului necesar verificării procedurilor de achiziții derulate și a cererilor de rambursare depuse în cadrul proiectelor depuse parte a apelurilor de proiecte lansate pe POS Mediu, precum și scăderea numărului de erori/nereguli identificate la nivelul proiectelor prin activități de verificare la fața locului, în conformitate cu contractele de finanțare, procedurile interne, cadrul legislativ național și comunitar de referință, precum și realizarea arhivei fizice și electronice de documente și gestiunea electronică a fluxurilor de documente.

7. INFORMARE SI PUBLICITATE

Planul Anual de Comunicare

Planul de Comunicare oferă o imagine coerentă asupra a ceea ce își propune Autoritatea de Management POS Mediu pentru informarea publicului țintă în ceea ce privește finanțarea prin Programul Operațional a proiectelor de mediu, pentru perioada de programare 2007-2013. Scopul acțiunilor de informare și publicitate, care se aplică tuturor priorităților/proiectelor finanțate prin POS Mediu, este acela de a oferi informații și de a realiza publicitatea programului care beneficiază de co-finanțare de la Uniunea Europeană prin mai multe fonduri .

Obiectivul general al Planului de Comunicare este asigurarea transparenței în ceea ce privește finanțarea europeană și înțelegerea contribuției europene oferite infrastructurii de mediu din România, prin Programul Operațional Sectorial Mediu și instrumentele structurale.

Planul de Comunicare vizează diferite categorii de grupuri țintă: autorități publice centrale, regionale și locale; potențialii beneficiari ai POS Mediu; societatea civilă; publicul larg și mass-media per ansamblu.

O detaliere a modului de atingere a rezultatelor propuse se realizează în cadrul Planului anual de implementare a Planului de Comunicare, elaborat în conformitate cu Procedura Operațională de Informare și Publicitate AM 156.

Grupul țintă al Planului anual de Implementare a Planului de Comunicare pentru anul 2014 a fost format din:

- beneficiarii POS Mediu;
- mass-media;
- publicul larg;
- alți factori interesați.

Activitățile desfășurate în anul 2014 au constat în organizarea de și participarea la evenimente de comunicare, help-desk pentru beneficiari, administrarea profilului de Facebook și a site-ului POS Mediu,

În ceea ce privește relația cu mass-media, s-a urmărit informarea reprezentanților acesteia prin comunicate și conferințe de presă cu ocazia evenimentelor POS Mediu.

.

Evenimente

AM POS Mediu a organizat, în data de 27.03.2014, un eveniment major dedicat progresului înregistrat în implementarea POS Mediu și prezentării cadrului financiar pentru perioada de programare 2014-2020, priorități și modalități de finanțare, precum și modalitatea de continuare a politicii de regionalizare. La eveniment au participat 120 de persoane.

Impactul evenimentului a fost măsurat cu ajutorul unor chestionare de evaluare. În urma aplicării acestora, a rezultat că 45% de participanți și-au exprimat acordul total cu privire la atingerea obiectivelor conferinței, iar 40, 91% au fost de acord; 81,82% din participanți au apreciat tema aleasă ca fiind una de real interes; 45,45% dintre participanți au considerat că prestația vorbitorilor a fost foarte bună. Informațiile furnizate în timpul evenimentului au fost considerate ca fiind foarte utile de către 50% dintre cei prezenți.

În cursul anului 2014, DG AM POS Mediu a organizat alte 5 evenimente destinate beneficiarilor POS Mediu. La aceste evenimente au participat reprezentanți ai beneficiarilor și antreprenorilor implicați în implementarea Axelor Prioritare 1-5. În cadrul acestor reuniuni au fost abordate aspecte privind eficientizarea ritmului de execuție a lucrărilor, în vederea accelerării absorbției fondurilor europene, lecțiile învățate din implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene, problemele concrete întâmpinate în implementarea proiectelor, precum și previziunile privind cererile de rambursare pe care beneficiarii le vor transmite până la finalul anului și aspecte privind următoarea perioadă de programare.

La evenimente au participat Ministrul Mediului și Schimbărilor Climatice și Ministrul Fondurilor Europene, care au prezentat participanților progresul în implementarea POS Mediu și măsurile luate atât la nivelul MMSC, cât și la nivelul MFE pentru a oferi sprijin beneficiarilor și contractorilor.

În plus, reprezentanții AM POS Mediu au participat, în luna martie, la Romenvirotec, târgul anual privind tehnologiile de mediu, iar în luna iunie - la tradiționalul eveniment adresat constructorilor din domeniul apei/apei uzate și companiilor de apă: ExpoApa. Cu ocazia acestor evenimente, s-au diseminat participanților și vizitatorilor materiale de informare și promovare POS Mediu și au avut loc discuții cu factorii interesați în ceea ce privește

progresul în implementarea Programului sau aspecte legate de următoarea perioadă de programare (2014-2020).

De asemenea, în decursul anului 2014, reprezentanții celor 7 Organisme Intermediare au organizat 12 evenimente și au participat la 42 de evenimente realizate de partenerii acestora⁶ la nivel regional.

Website

Website-ul POS Mediu: www.posmediu.ro este unul dintre canalele de bază de comunicare cu publicul. În prezent, pagina web este cel mai eficient mod de a intra în contact cu un număr mare de persoane interesate, mai accesibil decât publicitatea în presa scrisă, TV sau orice alt instrument de comunicare, electronic sau de alt tip, permițând furnizarea unui număr variat și mare de informații.

Ca activitate permanentă de asigurare a vizibilității POS Mediu, pe site-ul Programului se pot găsi informații cu privire la proiectele pentru care au fost semnate contractele de finanțare și cele care sunt în pregătire și situații detaliate privind plățile realizate în cadrul acestor proiecte.

Website-ul POS Mediu conține pagini dedicate OI și documente relevante privind implementarea Programului, posibilitățile de a aplica pentru finanțare europeană, proiectele aflate în derulare, știri, instrucțiuni și alte informații generale sau specifice Axelor Prioritare ale POS Mediu, informații despre următoarea perioadă de programare etc.

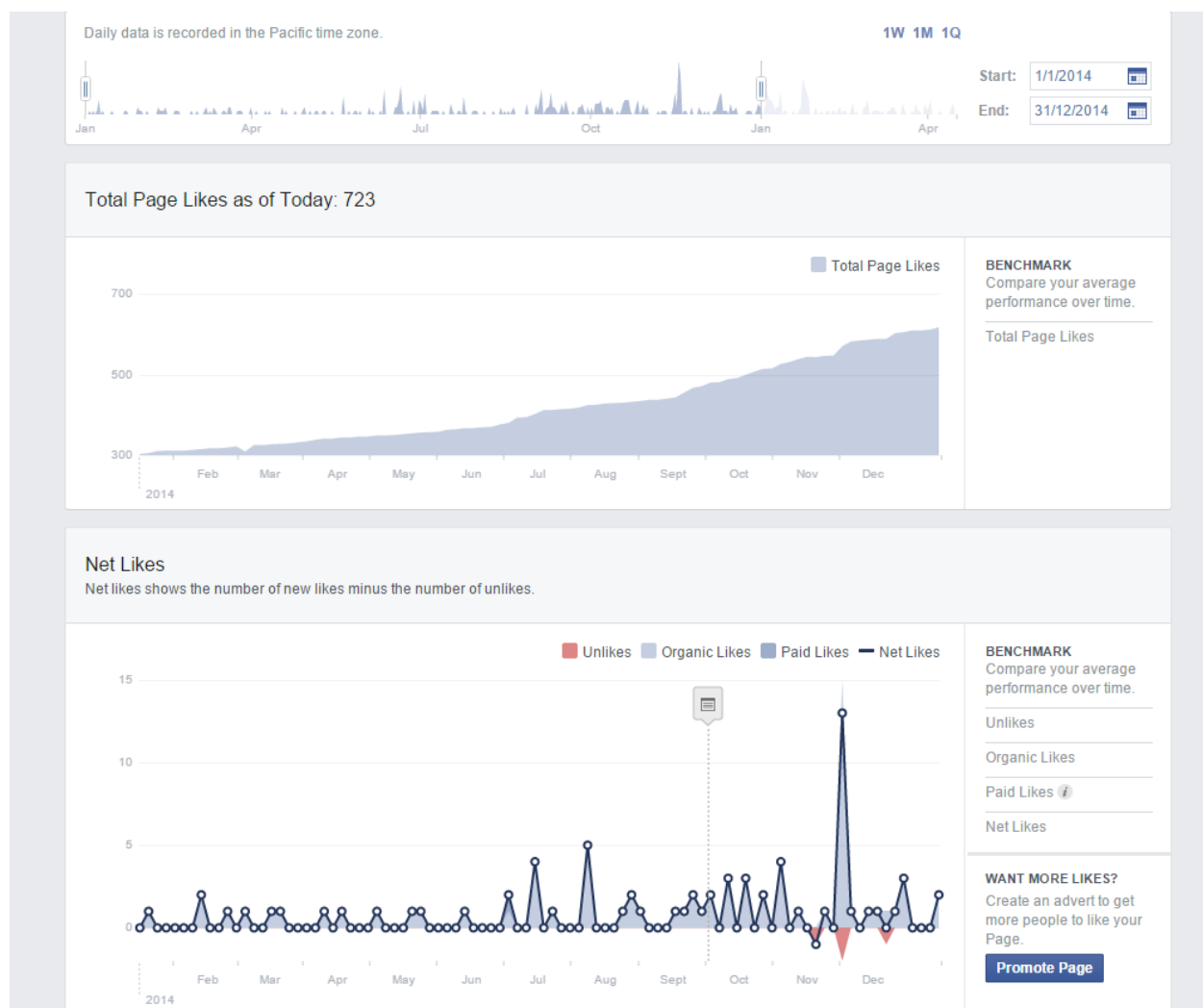
Prin proiectul *Cadru instituțional modular de procesare a informației vehiculate prin intermediul Programului Operațional Sectorial Mediu*, contractat în iunie 2014, s-a inițiat îmbunătățirea website-ului existent. Portalul va conține informații actualizate, organizate într-un mod mai facil de consultat și va permite beneficiarilor să introducă date despre propriile proiecte și chiar să depună aplicații online, precum și să adreseze întrebări specifice în cadrul forumului dezvoltat prin proiect, în cadrul portalului.

O altă modalitate de asigurare a informațiilor prin canale specifice a fost dezvoltarea profilului de facebook al Programului- www.facebook.com/PosMediu utilizat și ca sistem de alerte pentru noutăți, comunicate de presă, informări, activități desfășurate în cadrul proiectelor POS Mediu. Domeniul social media cunoaște o dezvoltare din ce în ce mai mare, numeroase instituții naționale și internaționale apelând la acestea în vederea

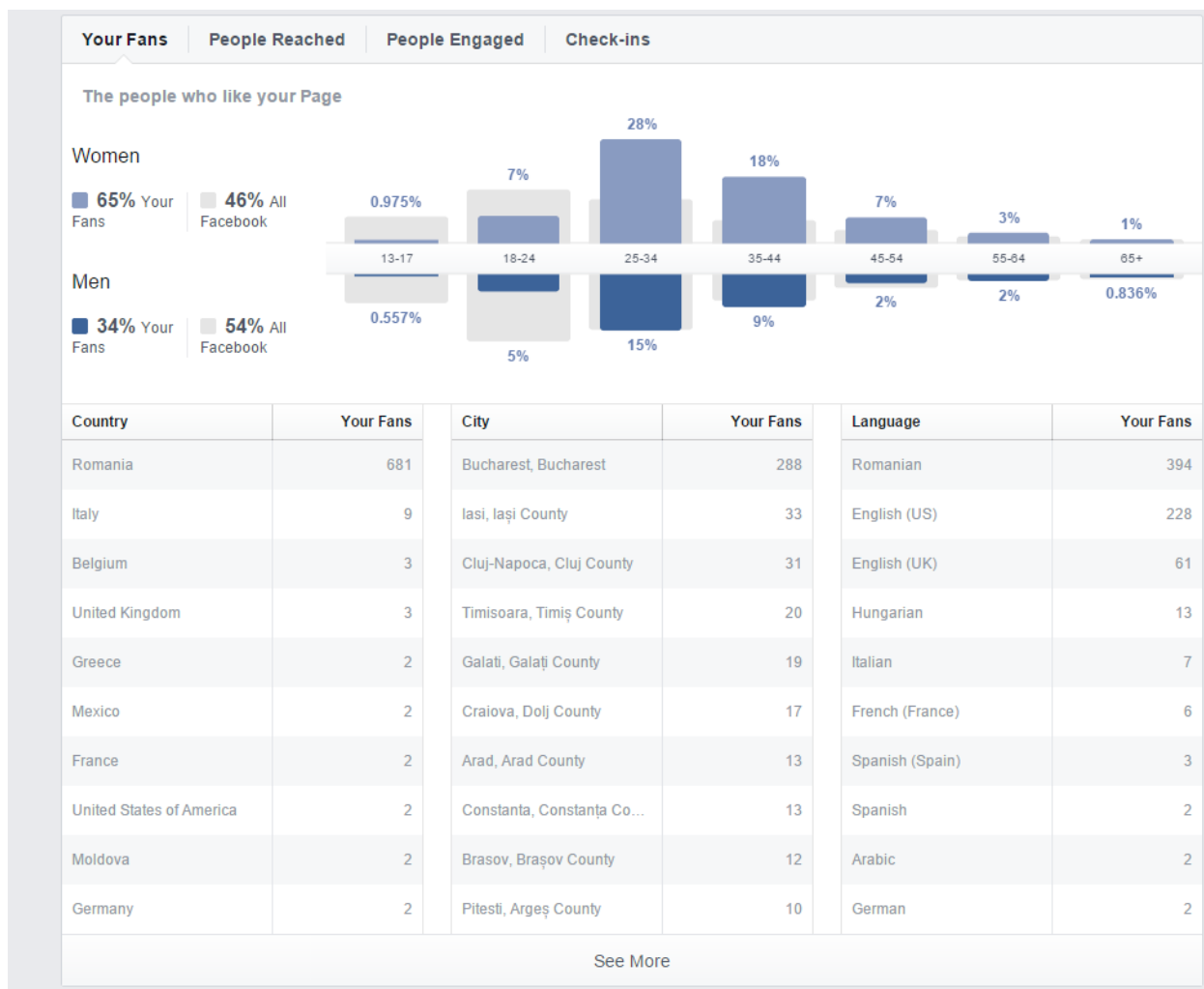
⁶ Parteneriatele pot fi informale sau stabilite prin acorduri de parteneriat semnate de diverse instituții implicate în gestionarea/atragerea fondurilor europene.

creșterii vizibilității, dar și a interactivității cu publicul țintă prin crearea, distribuirea și schimbul de conținut (text, foto, video, audio etc.).

În graficul de mai jos se poate vedea evoluția audienței paginii POS Mediu, pe parcursul anului 2014:

Situația de mai jos reprezintă o defalcare a publicului, în funcție de vârstă, gen și localitate de reședință:

Publicații și materiale promoționale

În vederea asigurării vizibilității și a transparenței în ceea ce privește modul de cheltuire a fondurilor europene și a contribuției statului român, dar și pentru o mai bună informare și promovare a POS Mediu, pe parcursul anului 2014 s-au diseminat materiale de informare și obiecte promoționale .

- în cadrul diverselor manifestări la care AM POS Mediu a fost invitată de către:
 - Direcția Generală Politică Regională și Urbană (DG Regio),
 - beneficiarii proiectelor finanțate prin POS Mediu,
 - potențialii beneficiari,
 - partenerii implicați în implementarea programului operațional,
 - alte autorități de management,
 - reprezentanți ai mass-media.
- invitațiilor la sediul DG AM POS Mediu de-a lungul anului (potențiali beneficiari, reprezentanți ai ambasadelor, posibili parteneri etc.),

astfel asigurând o funcție de reprezentare a programului și realizând, prin expunerea materialelor de promovare, vizibilitatea POS Mediu și a finanțării europene.

Mass-media

Pe parcursul anului 2014, pe plan național și regional, s-au înregistrat în presa scrisă, electronică și audio-vizuală aproximativ 251⁷ știri, articole și emisiuni, în general, cu abordare neutră.

Biroul de sprijin (help desk)

La nivel regional, Organismele Intermediare pentru POS au asigurat informarea beneficiarilor prin intermediul birourilor de informare (help desk) regional.

Au avut loc 66 de acțiuni tip **help desk** pentru îndrumarea potențialilor beneficiari ai Programului, care s-au concretizat sub formă de întâlniri directe, corespondență pe fax, electronică și telefonică.

Beneficiarii care au avut nevoie de sprijin în implementarea proiectelor au apelat la serviciul de help-desk, realizându-se astfel, o legătură permanentă în vederea asigurării transparenței și continuității informaționale cu privire la implementarea POS Mediu și o informare rapidă a acestora privind noutățile apărute în implementarea POS Mediu sau la nivel european.

⁷ Acest număr este estimativ. AM POS Mediu nu a mai beneficiat de servicii de monitorizare a presei.

Monitorizarea si Evaluarea Planului de Comunicare

Indicatori la nivel de Plan de Comunicare	Materiale informative/obiecte promoționale realizate în anul 2011	Activități de informare/obiecte promoționale realizate în anul 2012	Activități de informare/obiecte promoționale realizate în anul 2013	Activități de informare/obiecte promoționale realizate în anul 2014
Numărul de publicații elaborate și diseminate	17.000	0	0	0
Numărul de materiale suport produse și diseminate (CD-uri, mape, cuburi de hârtie, mouse pads, stegulețe de hârtie etc.)	21.712	0	756	0
Numărul de evenimente care au avut loc și au fost organizate de AM/OI POS Mediu (în București și regiuni)	25	42	48	6
Numărul de conferințe de presă organizate	18	6	2	2
Numărul de comunicate de presă	20	34	19	8
Numărul de articole elaborate de AM pentru a fi tipărite în ziare/reviste specializate etc.	12	-	-	-
Numărul de spoturi publicitare produse	2 (unul radio, unul TV)	7 radio	-	-
Numărul de campanii TV/radio	1	1	-	-
Număr de difuzări	2407 spoturi TV 331 spoturi radio	- 4304 spoturi difuzate în limba maghiară în 13 județe; - 142 spoturi difuzate în limba rromanes în 4 județe ale țării; - 353 spoturi difuzate în limba germană în 8 județe ale țării; - 424 spoturi difuzate în limba ucraineană în 7 județe ale țării; - 1 spot difuzat în limba rusă; - 4 spoturi difuzate în limba turcă într-un județ; - 3 spoturi difuzate în limba sârbă în 3 județe ale țării. TOTAL – 5.231	-	-
Numărul de help desk-uri stabilite (la nivelul OI POS Mediu)	351	184	200	85
Numărul de cereri de informații primite (și la care s-a răspuns)	328	367	120	90

Numărul de târguri / conferințe la care s-a participat	4	187	20	44
Număr de materiale distribuite în cadrul acestora	992	7.151	3.256	490
Număr afișe de mari dimensiuni produse și dispuse	2.172	0	-	-
Număr anunțuri media publicate (anunțuri publicitare)	80	- 171 apariții în limba maghiară; - 25 apariții în limba germană; - 59 apariții în limba ucraineană; - 10 apariții în limba rromanes; - 22 apariții în limba rusă; - 15 apariții în limba turcă; - 10 apariții în limba sârbă	2	-
Rapoarte privind vizibilitatea POS Mediu	1	0	-	-
Pagini web realizate	0	0	-	1 ⁸

Concluzii/Evaluarea rezultatelor/Lecții învățate

Pentru următoarea perioadă, va exista o strategie comună de comunicare pentru mai multe programe operaționale (POC, POIM și POAT)⁹, care va avea în vedere realizarea unor campanii care să includă rezultatele actualei perioade de programare, pentru a susține ideea de continuitate a intervenției financiare europene în România, dar și care va conține aspecte orizontale ce vizează aspecte comune Fondurilor Structurale și de Investiții Europene (FESI).

⁸ A se vedea portalul dezvoltat în cadrul proiectului *Cadru instituțional modular de procesare a informației vehiculate prin intermediul Programului Operațional Sectorial Mediu*: www.posmediu.ro

⁹ POC (Programul Operațional Competitivitate), POIM (Programul Operațional Infrastructură Mare: POS Mediu și POS Transport) și POAT (Programul Operațional Asistență Tehnică).